

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels: 215 27 39-
215 27 84

Any IX N.º 458

Setmana del 3 al 9
de juliol del 1988.

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 90 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Vaig somniar que la vida era alegria; em vaig despertar i vaig veure que la vida era servei. He servit i he comprès que el servei era l'alegria."

Tagore

AFINANT

Precisament en la festa de Sant Pere

JOAN E. JARQUE
i JUTGLAR

A hores d'ara encara podem esperar que es produeixi el miracle. Però és ben probable que, anys a venir, la festa de Sant Pere d'enguany resti marcada com la data en què es consumà el cisma de les darreries d'aquest segle, el cisma de la nostra generació. Precisament el dia en què l'Església celebra el martiri d'aquell deixeble al qual Jesús confià de pasturar els seus anyells i les seves ovelles, un d'aquests anyells, i les ovelles que el segueixen, refusen ser conduïts per Jesucrist als pasturatges que "donen vida i vida abundant". Preferint seguir llur "consciència", abans que obeir Pere —Pedra sobre la qual Jesucrist volgué edificar la seva Església— invoquen, curiosament, un principi del Concili Vaticà II que ells refusen: el de la llibertat religiosa. Fidels al Concili haurem de tenir, d'ara endavant, envers ells un respecte que ells no poden sentir per nosaltres, els germans que amb el seu gest obtús ara abandonen.

**Especial
dedicat
a
Terrassa**

Dia 3 de juliol, "Dia del Papa"

Gràcies, Senyor, per Pere i per Joan Pau II

Entre la feblesa humana i la poquesa d'allò immediat, hi ha una connivència i una comunió que són un veritable vel i un perillós parany, a l'hora de veure i creure l'essencial. No valorem prou la incommensurable dignació de Déu en el fet de l'Encarnació. La realitat humana del Crist i de la seva Església, assumida pel Verb i per l'Esperit "per a nosaltres els homes", esdevé, quan la mirada del cor no és prou humil ni prou lliure, obstacle i llunyania en lloc de gràcia i proximitat. El primat de Pere i dels seus successors visibilitza el Crist, Cap del nou poble de Déu. És una realitat de naturalesa gairebé sacramental que ens atorga el do d'un guiatge en el nostre peregrinar a través dels temps fins arribar a la plenitud del Regne. Gràcies, Senyor, per Pere i per Joan Pau.

Proper viatge del Papa a Angola

LUANDA.— El papa Joan Pau II farà una visita apostòlica a Angola "en un futur pròxim" segons anuncia l'agència de premsa oficial anglesa "ANGOP". Així hauria acceptat la invitació del president José Eduardo Dos Santos que havia estat transmesa al cardenal Etchegaray, president del Consell pontifici "Cor Unum" amb motiu de la seva visita a Angola.

Document sobre el paper de la dona, en el context de l'Any Marià

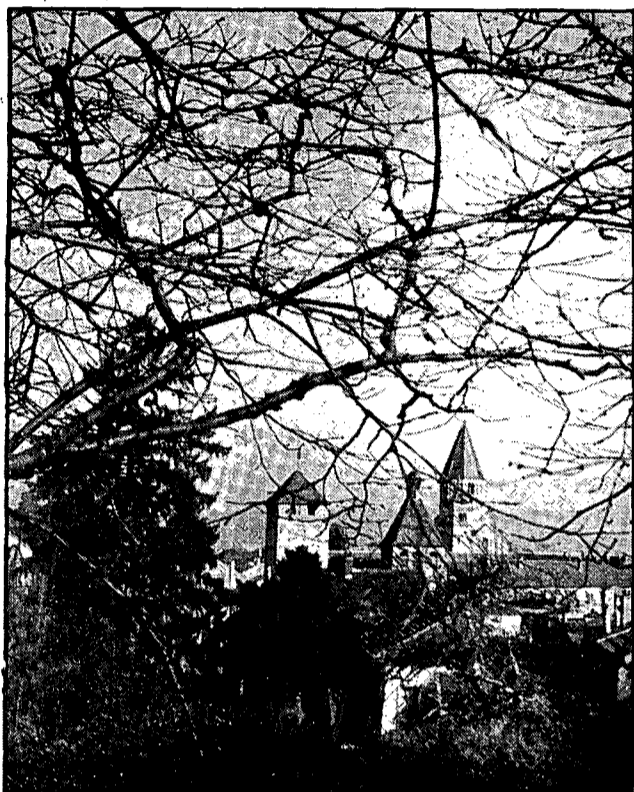
ROMA.— El papa Joan Pau II publicarà pròximament un ampli document sobre "la dignitat i la vocació de la dona". El Papa ha declarat voler respondre així als desigs que els pares sinodals han expressat a aquest respecte amb motiu de l'últim Sínode de bisbes. Al mateix temps vol inserir aquesta reflexió sobre el paper de la dona en el context de l'Any Marià.

La Mare Teresa obre un centre per a nens malalts de la SIDA

NOVA YORK.— La Mare Teresa, de pas a Nova York amb motiu de l'obertura per la seva congregació d'una casa per a infants malalts de la SIDA, ha condemnat vivament davant l'ONU el flagell de l'avortament, l'assassinat d'infants i el desinterès del món actual envers ells. Referint-se a l'avortament, va dir que és "el més gran enemic de la pau".

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

PRÒXIM PELEGRINATGE MARIÀ:

CLUNY: mil anys d'irradiació

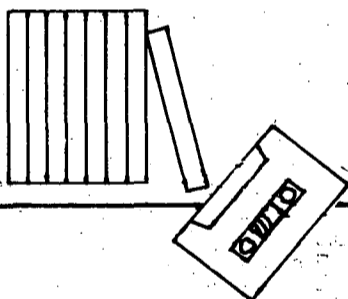
Del 30 de juliol al 6 d'agost

Barcelona - Grenoble, visitant el Santuari de Notre Dame de la Salette - La Grande Chartreuse - Annecy - Lyon, Santuari de Fourvière - Ars - Taizé - Cluny - Paray-le-Monial - St. Etienne - Avignon - Barcelona.

MES DE OCTUBRE: Terra Santa
Dies del 6 al 17 d'octubre

- Què és Déu per l'home d'avui?
- L'home el somiador de l'impossible o la imatge de Déu?
- Per què hi ha el mal en el món?
- Què és el mal i què és el pecat? Tenen remei?
- Què vol dir la salvació? I la redempció?
- Què vol dir creure en Jesucrist?
- L'acceptació dels misteris cristians no és alienant?
- No en tenim prou amb la ciència per a viure i morir?
- Per què un Home-Déu?
- I l'escàndol de la Creu?
- La resurrecció de Jesucrist és un fet històric?
- Que en feu de l'Esperit Sant?
- Per què una Església per anar a Déu?

- Per fruit moltes estones de meditació
- Una formació actualitzada de la nostra fe
- Temes de sempre exposats amb un llenguatge d'avui
- Podem assegurar que... són realment apassionants

PER DEMANAR LES CASSETTES

Data ..... de ..... del 1988
Desitjo m'enviïn les 9 cassettes, amb les Conferències del Dr. Joan E. Jarque, sobre "ELS GRANS TEMES DE LA FE CRISTIANA, AVUI". Faig efectiu el seu import de 5.850 ptes., adjuntant xec barrat a nom de l'Associació d'Amics de Catalunya Cristiana.

Marqui amb una creu, si desitja que les hi enviïem per reembossament, més despeses de tramesa.

Nom.....

Adreça.....

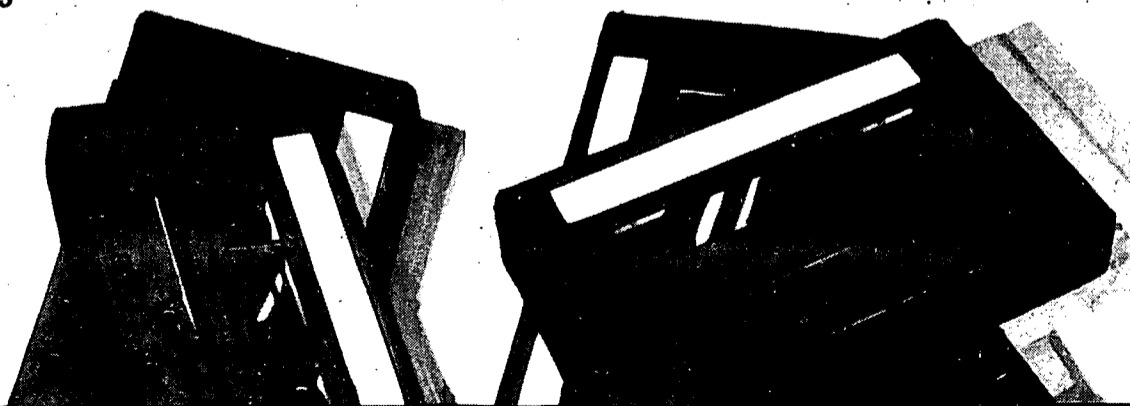
Població.....

C.P. .... Signatura

.....
.....
.....
.....

Una resposta coherent a aquestes i moltes altres preguntes la trobarem a les

9 cassettes
d'una hora de duració
cadascuna amb
el curset sobre
ELS GRANS TEMES
DE LA FE CRISTIANA, AVUI
del Dr. Joan E. Jarque

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER CATALUNYA CRISTIANA

PER INFORMACIÓ:
Plaça Urquinaona, 11 - 3er. 3ª A
08010 BARCELONA - Telf.: 301 37 18

**FES-TE AMIC...
T'esperem!**

COM FER-SE AMIC DE

**Catalunya
Cristiana**

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Quan escrivim aquest editorial no sabem què haurà passat el dia trenta en què molts dels lectors tindreu a les mans aquest número de CATALUNYA CRISTIANA. Malauradament amb tota probabilitat s'haurà produït la ruptura de monsenyor Lefèbvre i els seus seguidors amb la Santa Seu. Les paraules són dures i no serveix de res maquillar-les: Hi haurà hagut unes excomunions i el començament d'un cisma, que Déu sap quan s'acabarà, si es que s'acaba un dia.

Aningú no pot sorprendre la decisió cismàtica de Lefèbvre. Les declaracions que ha estat fent des del 1967 i sobretot aquests darrers anys anaven marcant un enduriment de posicions difícil de capgirar. Amb motiu de la visita del Papa a la sinagoga de Roma, va parlar de "pecat públic contra la unitat de Déu"; la trobada d'Assís, el 1986, per pregar per la pau, el va portar a acusar Joan Pau II d'"encoratjar les religions falses a pregar els déus falsos", per ell la Santa Seu "s'estava posant al servei dels destructors de la cristiandat". Les declaracions i les crítiques contra els textos del Concili Vaticà II, en particular sobre la llibertat religiosa, l'ecumenisme, les relacions amb el món d'avui (Gaudium et spes), la col·legialitat episcopal i la naturalesa de l'Església (Lumen gentium) s'havien multiplicat aquests últims temps. No es tracta, per tant, d'una qüestió de ritus litúrgics, ni

Amb dolor i equanimitat

tampoc de "tarannà espiritual" o de simpaties polítiques; tot això hi és, i fins a un cert punt és revelador d'allò que hi ha a sota i que és molt més greu: la profunda deriva doctrinal, l'allunyament i el refús del Magisteri de l'Església. El seu nom, desgradable, és l'heretgia.

El Papa actual, malgrat haver estat atacat, insultat personalment ha donat proves d'una paciència i d'una condescendència, que alguns ja començaven a trobar excessiva, i que no era sinó la voluntat d'intentar-ho tot per evitar a l'Església el trauma d'una ruptura. "Perfectament informat del que monsenyor Lefèbvre i els seus adjunts han escrit i dit contra ell, contra el Concili i contra els bisbes, el Papa ha manifestat una extraordinària misericòrdia. Ha anat fins al límit de les concessions possibles", diuen els presidents de les Conferències episcopals de França, Alemanya i Suïssa en un comunicat al bisbe dissi- dent al qual pregunten d'abandonar la seva actitud.

Aquesta dolorosa ruptura d'avui ve de lluny. Les preses de posició doctrinals, les actituds pastorals i les singularitats litúrgiques dels que avui se separen fa temps que inquietaven i anguniejaven molts catòlics, hom s'adonava que eren incompatibles amb l'Església conciliar. Avui, que allò que s'endevinava resulta clar, ens hem de guardar tanmateix de qualsevol mena de triomfalisme. Un cisma és una esquinçada que fereix tot el cos de l'Església i que, en una certa mesura, hem produït tots. Si anys enrera —i encara ara!— no hi haguessin hagut certes "llibertats" en la litúrgia i veritables errors en la interpretació i en la proposició de la fe i de la moral cristiana, potser els tradicionalistes no haurien pogut fer, almenys tan fàcilment, el paper de guardians del "veritable catolicisme". El seu foc s'alimenta d'estelles que potser tots una mica hem anat fent.

Encara un darrer mot avui. La nostra caritat catòlica —ecumènica— tindrà d'ara endavant un camp nou per exercir-se. Clarificades —dolorosament— les posicions i servada la disciplina eclesial indispensable per a la unitat i l'obediència, ens caldrà mirar d'apropar-nos a aquests germans nostres que en la seva consciència volen ser fidels a la Tradició de l'Església, sobretot aquells que, tant de bo, no seguiran pas fins a les últimes conseqüències el bisbe Lefèbvre.

Es veia venir. Després de la legalització de l'atemptat a la vida inicial, res no s'oposa a estendre l'autorització de mort a la vida terminal. Però haig de confessar la meua sorpresa, millor diria el meu estupor, llegint que un senador, i abans president de l'Audiència de Barcelona, havia presentat un esborrany de projecte de llei per legalitzar l'eutanàsia. Dissortadament, els metges estem acostumats a la mort.

Però la nostra missió i la nostra il·lusió es conservar la vida i la salut, salvar de la mort patològica l'home malalt. Per això, si quelcom hi ha que repugni la consciència professional de qualsevol metge, si un acte pot considerar-se essencialment antimèdic, és la provocació o anticipació de la mort d'una persona humana.

El conegut jurament hipocràtic, que es remunta al segle V o VI abans de l'era cristiana —i primer codi d'ètica mèdica—, diu literalment en un dels seus compromisos "No donaré a ningú que ho demani un remei mortal o un consell que l'indueixi a tal fi. Tampoc no donaré a una dona un pessari que pugui fer mal a la vida del fetus." Si fem un salt al nostre temps, la declaració oficial de l'Associació Mèdica Mundial, reunida a Madrid (1987), afirma: "L'eutanàsia, és a dir, posar fi a la vida d'un pacient mitjançant un acte deliberat, ja

Ni eutanàsia ni distanàsia

sigui a petició d'aquest o dels seus parents, és contrària a l'ètica."

També els metges de la Comunitat Europea, el mateix any i per gran majoria —l'excepció fou holandesa— del subcomitè d'ètica aprovaren a Brussel·les una resolució establint que "és obligació del metge assistir amb tota competència el malalt en la seva fase terminal, utilitzant tots els recursos tècnics i humans per alleujar el dolor fins a l'últim moment".

El doctor Wynen, secretari general de la AMM, ha comentat: "No es pot contestar la realitat històrica: el primer programa legal d'eutanàsia fou el decretat per Adolf Hitler pels malalts mentals el 1939, el mateix dia que començà la guerra. Els metges nazis ho justificaven com a mesura de protecció de la raça." Però, deixem els metges i observem la societat en general, la humanitat de tots els temps i països sempre ha intentat salvar la vida, evitar el suïcidi. Sabem que la immensa majoria dels suïcides són persones malaltes, víctimes d'una desesperació o depressió profunda, patològica. No són responsables dels seus actes.

Mentre una persona en el seu

ALFONSO BALCELLS
GORINA

ple judici, encara que només sigui per instint de conservació, que comparteix amb tots els vivents, rebutja qualsevol incitació que posi en perill la seva vida, com no sigui per salvar la d'altres, amenaçats, o la seva pròpia dignitat, en un intent de violació per exemple. Fora d'aquests casos extrems, ningú no pot disposar de la seva pròpia vida, ni de la del proïsme. Entre altres raons, perquè l'existència és un do rebut, de Déu diem els creients, dels nostres pares o, en definitiva, de la naturalesa, tots ho poden afirmar. La vida no és obra nostra, ni el cos un producte nostre, ni tan sols hem estat lliures per acceptar-los o rebutjar-los. Un cop conscients de la dignitat de la persona humana, hem de defensar la vida, protegir-la, fins i tant que ens sigui possible.

El món actual és molt sensible al respecte dels drets humans, fins a proclamar-los, a través de les Nacions Unides, en una "Declaració Universal" d'aquests drets. Però com afirmà Joan XXIII en la "Pacem in terris", tan ben rebuda per creients i no creients,

"els drets naturals... estan inseparablement units en la persona que els posseeix amb altres tants deures; al dret de tot home a l'existència correspon el deure de conservar la vida". Observi's que el "bon Papa Joan", de la mort del qual s'han complert vint-i-cinc anys, no alludeix a arguments dogmàtics, sinó que en el mateix paràgraf esmentat diu: "Uns i altres —drets i deures— tenen en la llei natural, que els confereix o els imposa, la seva rel, el seu aliment i la seva força indestructible."

Els partidaris de l'eutanàsia i de la seva legalització parlen sempre d'"estalviar sofriments inútils" als moribunds. I en aquests objectius tots hi estem d'acord. El que passa és un malentès entre els conceptes i els termes. Començant per la paraula eutanàsia, equívoca, que pot traduir-se com a mort dolça o bona, quan en realitat per "activa" o "directa", significa "lliure disposició de la pròpia vida... per un acte conscient... de provocar la mort", com admet el senador que redacta el projecte de llei.

Aleshores cal sortir al pas del confusionisme amb dues precisions: en primer lloc, la mateixa majoria de metges que rebutgen

aquesta eutanàsia per immoral, des de l'ètica natural —és a dir, per antinatural—, no estan disposats a practicar una "distanàsia", o sigui, una aparent prolongació de la vida en el malalt terminal, mitjançant tècniques i intervencions, entubacions, aïllaments, etc., que porten a allò que, amb raó, s'ha anomenat "acarnissament i aferrissament terapèutic".

Per altra banda, la farmacopea actual disposa d'un veritable arsenal d'analgèsics i altres tractaments del dolor i de l'ansietat, de manera que no té sentit justificar l'eutanàsia pels sofriments. El doctor John Wilke diu: "Si no podeu alleujar el dolor, no demaneu l'eutanàsia, canvieu de metge, perquè el vostre és incompetent."

Ara es multipliquen les "unitats de dolor" en els grans hospitals, que aconsellen els diferents serveis clínics o realitzen tècniques analgèsiques, sense molèsties per al pacient cancerós o en fase final. Res no s'oposa, des del punt de vista ètic, ni tan sols pels creients, a utilitzar els mitjans terapèutics necessaris per tallar el dolor. Res no obliga, ni la moral religiosa, a utilitzar mitjans extraordinaris i desproporcionats, amb el pretext de perllongar la vida d'un moribund.

(De "YA")

Catalunya Cristiana

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Jutglar
Sots-director: Francesc Malgosa i Riera
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós
Disseny: Josep Samper i Aledo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/. València, 244, 2on. Tels.: 215/27 39 - 28 05 - 27 84 08007 Barcelona

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Consell de Cent, 224. Barcelona D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.680 Ptes.

Europa: 8.580 Ptes. □ Amèrica: 10.530 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 11.280 Ptes. □ Filipines: 11.280 Ptes. □ Àsia: (més oriental) 14.080 Ptes. □

RESPIR

UNA MANIA COMPARTIDA

Quan els deixebles de Joan anaren a trobar el mestre per dir-li que aquell que havia estat amb ell i del qual ell havia donat testimoni ara batejava i molta gent el seguia, potser s'esperaven sentir: Quina barra! De desagraïts, l'infern n'és ple! I quan uns deixebles de Jesús digueren al Mestre que havien prohibit de treure dimonis en nom seu un que no anava amb ells, potser es pensaven sentir-se: Molt ben fet, minyons! Quina barra! La mania dels monopolis i de les exclusives ve de lluny. Tot-hom qui pot es fa el seu racó, que emmuralla i fortifica. I allà viu tot sol, i allà fa la seva feina, que patenta per assegurar que ningú no la hi prengui. I si deixàvem més llibertat a l'Esperit? Quina gràcia, dirà potser algú; així tots fórem iguals! Aquí hi ha la mania, voler ser diferents; més que diferents, únics. És, però, per si això ens pot consolar, una mania compartida!

MIQUEL ESTRADÉ

Sens dubte que el sistema proposat per Hisenda com a primer pas vers l'auto-finançament de l'Església catòlica, no és el millor de tots els sistemes possibles. Però tampoc no el trobo tan horrorós com tot això, ni tampoc no m'acaben de convèncer alguns dels arguments en contra interposats tant per la banda de creients com de no creients.

Per exemple, l'objecció que la creueta posada en el full de la Declaració de Renda és una violació del caràcter privat de les creences personals, i que és una dada en poder de l'Administració que "un altre dia" pot repercutir en perjudici del declarant.

Personalment, hi trobo molt poca consistència en aquesta objecció. Quina angúnia —pregunto— em pot causar que l'Estat conegui la meua condició de catòlic practicant? Sense necessitat d'incórrer en vaines ostentacions públiques de confessionalitat, tampoc no veig que la condició de creient hagi de ser una dada de tipus merament confidencial. Si algú pot temer que aquesta informació pot revertir en perjudici seu, una de dues, o és que creu que l'aparell estatal pot esdevenir algun dia perseguidor o discriminador dels creients, o bé té la recança que l'"etiqueta" de catòlic practicant el pugui marcar i condicionar per sempre davant de la societat. En el primer cas, hi ha molt poca confiança en la consistència del pluralisme polític; en el segon cas, les expectatives de perseverar en la pròpia fe són més aviat migrades.

Un altre argument també molt amantit és que el

L'impost religiós

JORDI BASSAS i RIBALTA

sistema proposat per Hisenda margina o discrimina les altres confessions religioses, que tenen tant de dret com la catòlica de ser subvencionades per l'Estat. O bé, que carrega sobre la butxaca dels no catòlics i dels no creients la responsabilitat de subvencionar obres socials i benèfiques, essent com és una responsabilitat que comparteixen —o haurien de compartir també— els catòlics.

Aquest argument és més subtil que l'anterior, ja que es nodreix del fet històric del "tracte de favor" que ha rebut l'Església catòlica a Espanya des de temps immemorial, i alhora parteix del pressupòsit que el finançament de l'Església no té absolutament res a veure amb les responsabilitats de tipus social i assistencial que Hisenda posa com a alternativa de distribució.

És històricament cert que, llevat de breus parèntesis, l'Estat espanyol sempre ha considerat l'Església catòlica com a religió oficial i, per tant, com a subjecte de subvenció única en els seus pressupòsits generals. Tanmateix, cal situar el fet en la seva justificació sociològica: Per moltes raons que ara no cal detallar, el catolicisme ha estat la forma de confessar el cristianisme que tradicionalment ha informat el poble espanyol: la resta de creences i confessions han

estat sempre residuals, per bé que els seus representants hagin pogut ser gent de molta talla. L'Estat modern, en la destinació dels seus pressupòsits sempre s'ha mogut per raons estadístiques, malgrat que això pogués comportar greuges comparatius. I, encara que els principis de l'actual Estat espanyol siguin no confessionals, el pes específic de l'Església catòlica, tant per infraestructura, com per patrimoni artístic i monumental, com per nivell d'"afiliació", és massa considerable com perquè l'Administració la situï en una simple "llista d'espera" entrèmic d'un reguitzell d'associacions. El sentit comú i la manca de perjudicis innecessaris pot ajudar a comprendre-ho.

Quant a la presumpta exempció dels contribuents catòlics a les assignacions per obres socials i benèfiques, ja entrem aquí en l'eterna cançó de l'enfadós. El qui pugui demostrar amb arguments convincents i xifres a la mà la inhibició de l'Església catòlica en obres d'aquests tipus, serà degudament escoltat i tingut en compte. Mentre no sia així, penso que els qui hem posat la creueta en la casella del mal anomenat "impost religiós" no tenim cap motiu per patir complexos d'insolidaritat envers els necessitats d'aquest país.

Vuits i nous i cartes que no lliguen, tantes com vulgueu en aquesta controvertida Declaració de Renda d'enguany. Senzillament, m'he limitat a dir la meua, amb tota l'honestedat de què sóc capaç.

La depauperació, ¿consentida? ¿sobre les masses?

"Cal fer una crida a la lucidesa mental per advertir del canvi global que s'apropa a la humanitat", es va dir al XIV "Sopar Hora Europea", celebrat recentment a Salamanca i convocat per a tractar de la fam i la pobresa al món.

Tot oferint aquest sopar sessió de treball com una col·laboració a la "Campanya contra la fam" que organitza "Mans Unides", una seixantena de comensals, conduïts en el diàleg per la catèdrica M.ª Teresa Aubach, per Juan Miguel González Feria i per Fructuoso Mangas, de "Mans Unides" aquest darrer, van escoltar i van dir coses com aquestes:

— "La postmodernitat no s'afermarà en el consum, sinó

en el postconsum."

— "En pura i freda lògica econòmica, sobre les masses de gent, perquè ja no són necessàries ni per la producció ni com a destinataris seus, tot i havent-ne estat abans."

— "La solució de la pobresa extrema de molts indrets del món, és fonamentalment política. Per arribar-hi, cal que abans molta gent hagi decidit veritablement compartir amb els necessitats. Només amb una nova opinió pública es farà el clima necessari perquè també els governants decideixin la solidaritat entre tots els pobles."

— "Les èlites dels països pobres sintonitzen amb les dels països rics, en perjudici dels seus propis compatrio-

JUAN M. GONZALEZ FERIA
de l'Àmbit Maria Corral

tes pobres."

— "L'ésser humà té capacitat de preveure els canvis. I té l'obligació de fer-ho. Sobre tot si li vénen al damunt com una riuada que, en cas de no preveure-la, l'arrasarà."

— "L'Església ja no està ancorada en el sisè manament, sinó que ara urgeix el compliment del cinquè combatent l'avortament, la violència, la fam, les guerres, l'eutanàsia..."

— "La natura és esplèndida i magnificant. No tan sols cal procurar que els grups paupèrrims tinguin el mínim necessari per viure, sinó que han de poder participar de la músi-

ca, de l'art, de la bellesa..."

— "En traçar fronteres i nacionalitats s'ha impedit que grups humans aposentats en terrenys poc productius —com és el cas, per exemple, dels etiòps actuals— puguin desplaçar-se, si ho volen, a uns altres llocs per tal de sobreviure."

— "Mans Unides promou la recollida de signatures perquè hi hagi ciutats espanyoles que s'agermanin, cadascuna, amb una ciutat necessitada del Tercer Món, i que l'ajudin en la pràctica."

— "Les universitats, els homes de la paraula i de la cultura, tenen una responsabilitat enorme a investigar i difondre unes noves idees, més autèntiques, sobre l'home i la socie-

tat; i aquestes són del tot necessàries perquè el món sigui més solidari."

— "Creure'ns ser més del que som en realitat ens porta a desitjar, exigir i gastar més que no pas necessitem. L'orgull produeix pobresa."

— "L'Estat provident està caducant. Els cossos socials intermedis, en la seva diversa mesura, són els gestors de la solidaritat a què s'aspira."

És gairebé impossible condensar la conversa rica i densa d'aquest Sopar de l'Àmbit Maria Corral, entitat cultural de finalitat humanista que organitza mensualment sopars-col·loqui per diverses ciutats d'Espanya i de l'Amèrica llatina.

ARA MATEIX

Em proposo de conversar amb l'amable lector que vulgui acompanyar-me, sobre uns quants temes pastorals, menors però d'una certa ressonància popular, davant els quals no acabem de trobar, penso jo, una manera d'actuar prou convincent. I em proposo de fer-ho, lluny de qualsevol intenció polèmica, amb la distinció pròpia d'aquesta època estival...

Comencem avui amb les primeres comunions, ara que ja s'han acabat, juraria que amb la mateixa sensació agredolça de cada any...

Ha sortit un llibre, "La première Communion. Quatre siècles d'histoire" de Jean Delumeau i altres autors (Desclée de Brouwer, 1987) que aporta dades interessants per a la comprensió global del fenomen. En referiré algunes.

L'arrel de les primeres comunions cal cercar-la en la separació entre Baptisme i Eucaristia, dos sagraments que, conjuntament amb la Confirmació, rebien alhora els nens petits, durant els primers segles. "Al cant del gall, tots s'apropen a l'indret on raja aigua de mar pura i consagrada. Els qui responen pels infants els treuen els vestits... (segueixen el Baptisme i la Confirmació), després el diaca comença el sacrifici, el bisbe porta les espècies misterioses del cos i de la sang de Nostre Senyor i els preveres porten, en altres calzes, llet i mel, per tal d'ensenyar als qui combreguen que acaben de renéixer, com infants que es nodreixen de llet i mel... Aleshores ja són cristians perfectes, que rebran profit del Cos de Crist i progressaran en saviesa". (Cànons d'Hipòlit, s. IV).

Aquella separació coincideix amb la gran disminució de la freqüència de la comunió que té lloc entre els segles VI i XIII. Si en temps de Sant Jeroní la comunió era diària a Roma i a Espanya, com ho era a l'Àfrica de Sant Agustí, al segle VI es fa obligatòria, segons els llocs, cada diumenge o tres vegades l'any... Sorgeix un sentiment important que anirà fent via a través del temps, de diverses maneres: el clergat s'inquieta per la massa dels pagans batejats sense

Primeres comunions: una mica d'història

J. CARRERA PLANAS

formació: la seva fredor, les seves immoralitats, la inclinació a la màgia fan posar límits a la freqüència de la Comunió.

En aquest context, tenen lloc dos fets remarcables: s'abandona la comunió amb el calze, que era la forma com combregaven els nadons, i es desenvolupa el realisme eucarístic: l'accent ja no es posa en l'aliment espiritual sinó en el Crist present de manera permanent a l'hòstia. Creix l'ambient de gran respecte a la presència real, el qual esdevindrà, sovint, d'acord amb la sensibilitat medieval, ultra-realisme generador de terror. L'hòstia és adorada a l'elevació, com la relíquia de les relíquies...

A començament del segle XIII, a París és prohibida la Comunió dels nens. El sagrament ha de ser rebut amb respecte, puresa i devoció. El Baptisme no fa adult, i cal haver començat a ser-ho per rebre l'Eucaristia. En alguns llocs es donen normes que permeten la comunió dels nens grans amb moltes cauteles. Alguns la situen en l'edat núbil.

L'humanisme i la reforma es fixen, especialment, en la ignorància religiosa, tan la clerical com la laica. El 1522 Erasme escriu: "Som cristians de nom, de costums, de cerimònies, més que no pas de convicció". El remei el veu en un ensenyament regular de l'essencial de la fe: "Els batejats, en arribar a la pubertat, assistiran a la lectura. Després, seran interrogats en particular per homes seriosos, a fi

d'escatir si han comprès i assimilat allò que el capellà els ha exposat. Si l'examen surt bé, se'ls demanarà que renovin les promeses..." Som a l'inici de l'estil pastoral que ha arribat als nostres dies?

De mica en mica, s'ha anat passant d'unes exigències morals per a la Comunió a un saber dogmàtic. El catecisme comença a esdevenir necessari. Si fins aleshores, la catequesi es feia en la litúrgia i per mitjà de la litúrgia, ara es converteix en l'exposició d'un saber controlable. Els catòlics, d'acord amb les institucions d'Erasme, comparteixen les exigències dels reformats els quals, des de Calvi, han fixat un mínim de saber per participar en la Cena.

El Concili de Trento tracta el tema de la comunió dels nens, no a partir d'errors protestants, sinó com un annex al debat sobre la comunió amb les dues espècies. Aquesta és prohibida així com la Comunió abans de l'edat de la discreció. Continuarà la discussió sobre la concreció d'aquesta edat.

Amb la reforma catòlica i el debat sobre l'edat de la discreció, creix la sensibilitat eucarística i, amb ella, pren forma i solemnitat la cerimònia de la primera Comunió. "L'Eucaristia és el punt fort de la cristiandat catòlica... com la Bíblia sabuda i coneguda és la carta de la nova Església del pur Evangeli de Crist", ha escrit Chauvin. L'aparició de la cerimònia de la primera Comunió va unida a la campanya a favor dels de la decoració dels sagraris, la construcció de retaules i les confraries del Santíssim. Adrien Bourdoise, rector que reformà la parròquia de Sant Nicolas-du-Char-donnet n'és un apòstol. Home d'un cristocentrisme eucarístic vibrant, exhortava els capellans amb uns termes que avui ens resulten sorprenents i ens ajuden a adonar-nos que no sempre el passat ha estat millor: "Si els senyors rectors estimessin tant el Santíssim com les seves pistoles, si el Santíssim fos el seu tresor... ah!, aleshores aviat tindrien tabernacles forts per tancar-hi el sagrament, com ara tenen cofres forts per desar-hi les seves pistoles."

CATALUNYA

D'ací a cinc anys hi haurà doble via entre Tarragona i Castelló

Dins del pla d'inversions del programa-contracte Estat-Renfe 1988-1991, desdoblant la via fèrria entre Castelló i Tarragona costarà 35.304 milions de pessetes, segons la resposta del govern central a la pregunta del diputat del grup Coalició Popular Gabriel Elorriaga. La doble via entre aquestes dues ciutats estarà acabada l'any 1993, segons preveu el govern de l'Estat.

La prevista ampliació de l'aeroport del Prat serà insuficient al cap de tres anys

L'aeroport barcelonès del Prat és actualment el més saturat d'Europa, segons un informe elaborat per l'Associació Europea d'Aerolínes (AEA), organització que agrupa les principals companyies continentals. El document subratlla que l'ampliació que es durà a terme amb motiu dels Jocs Olímpics del 1992 serà insuficient tres anys després.

L'any 1995, el nombre de viatgers que es desplaçin per via aèria a través de Barcelona se situarà entre 10 i 11,9 milions i la xifra oscil·larà entre 12,8 i 16,7 milions l'any 2000. Després de les obres, la terminal de passatgers només po-

drà acollir amb comoditat viut milions. A la congestió de la terminal s'afegeix la de la pista. L'AEA creu que una pista està saturada quan es utilitza al 70 per cent de la seva capacitat i la de Barcelona ho era l'any 1986 en gairebé un 75 per cent. Si el nombre de moviments creix de forma moderada (4,3 per cent a l'any) els aterratges i enlairaments l'any 1995 excediran els desitjables en un 39 per cent.

S'invertiran 7.000 milions al Pallars Jussà

La Direcció General de Policia Territorial de la Generalitat ha presentat al Consell Comarcal del Pallars Jussà el Pla Comarcal que preveu una inversió de 6.867 milions de pessetes en els pròxims cinc anys. El capítol més important de despeses correspon al d'infraestructura, amb 4,41 milions de pessetes, dels quals 3.390 seran destinats a la millora de la xarxa viària, incloent-hi la carretera Teradets-Tremp, amb un pressupost parcial de 1.500 milions de pessetes.

ESPANYA

La C.E. subvenciona obres regionals per valor de 38.128 milions de pessetes

La Comissió Europea, òrgan executiu de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) aprovà la concessió d'ajudes per valor de 38.128 milions de pessetes a diver-

ses comunitats autònomes d'Espanya. Les ajudes procedents del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (Feder) serviran per finançar tant projectes de carreteres com obres hidràuliques. Les noves adjudicacions eleven a 57.680 milions de pessetes les subvencions concedides pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional durant el present any.

Les autonomies beneficiades són: Astúries, Galícia, Cantàbria, Aragó, Madrid, Castella-Lleó, Castella-La Manxa, Extremadura, Catalunya, València, Andalusia i Canàries.

Mobilització contra la catàstrofe ecològica produïda al País Valencià

Les administracions central, autonòmica, provincial i local s'han reunit per primera vegada a València per tractar conjuntament els problemes que origina en matèria de contaminació la central tèrmica d'Andorra (Terol) i que anirà a límits insostenibles. Entre les conclusions, la més important és instar l'empresa ENDESA a continuar amb la planta de rentat de carbó instal·lada fa uns mesos i que ajuda a disminuir l'efecte contaminant. També es va acordar realitzar inversions en la zona dels Ports i el Maestrat, que afavoreixin els habitants de les comarques afectades. Pel que fa a la instal·lació d'una planta depuradora, que en principi estava prevista per al 92, es va acordar tractar novament aquest tema en la comissió tècnica de seguiment de la central tèrmica que es reunirà el mes que ve.

Pels representants del País Valencià, no hi ha dubte que és la central tèrmica d'Andorra la causant de la catàstrofe ecològica de les comarques dels Ports i del

Maestrat. La contaminació afecta al voltant de 100 quilòmetres quadrats de massa forestal i a la zona no hi ha cap altra empresa que pugui originar la gran quantitat de pluja àcida que hi ha, si no és aquesta central.

El Delegat del Govern es nega a comparèixer davant el Parlament Balear

El delegat del govern a les Illes Balears, Carlos Martín Plasencia, ha manifestat per escrit al Parlament de les Illes la seva decisió de no comparèixer davant la Cambra per donar compte de la lluita contra el narcotràfic a les Balears. La compareixença de Martín Plasencia (PSOE) havia estat demandada per la comissió d'Assumptes Institucionals, a proposta del grup parlamentari d'AP-PL. Els nacionalistes d'Entesa de l'Esquerra de Menorca - PSM de Mallorca van donar suport a aquesta iniciativa, mentre que els diputats del CDS es van abstenir.

Els únics que van votar en contra de la iniciativa d'AP-PL van ser els diputats del PSOE. Els socialistes van manifestar que es tracta d'unes matèries en les quals no té competència la comunitat autònoma de les Balears, mentre que el CDS va justificar la seva abstenció pel to d'exigència que AP-PL donava a la compareixença del delegat del govern. Carlos Martín ha donat ara resposta a la petició i ha indicat que no pensa comparèixer, tot explicant que les Corts Generals a Madrid són l'única institució competent.

MÓN

L'eurodiputada Concepció Ferrer demana ajut europeu per a Guinea

L'eurodiputada catalana Concepció Ferrer va reafirmar el compromís de la Comunitat Europea d'ajudar Guinea en el seu procés de recuperació social i econòmica perquè el president guineà Obiang pugui continuar alhora el procés de recuperació democràtica. Concepció Ferrer va encapçalat una missió del grup democristià del Parlament Europeu a Guinea Equatorial i es va entrevistar amb el president de la República, Teodor Obiang. La missió tenia com a

objecte lliurar a Obiang la resolució del Parlament Europeu sobre el desenvolupament de Guinea i el retorn dels exiliats.

"Comprenem perfectament les dificultats provocades per la degradació i l'herència del règim anterior llegat pel president Macías, però no s'ha de considerar com a ingerència la defensa dels drets humans, que per al Parlament Europeu no té fronteres, va declarar Concepció Ferrer. El que està clar és que sense progrés econòmic és impossible aconseguir l'Estat democràtic, i per tant és imprescindible l'ajut europeu. Però tampoc no podem aplicar al peu de la lletra els esquemes occidentals a Àfrica, que per la seva complexa realitat socio-cultural rebutjaria aquesta manera d'actuar".

A Albània és prohibeix posar noms cristians o musulmans als nadons

El Govern albanès ha promulgat una llei segons la qual, resta prohibit posar noms cristians o musulmans als nadons. En un discurs, el president albanès Ramiz Alia digué que cal "posar als nens noms més d'acord amb la nostra ideologia o, simplement, noms de fruites i de flors". Ja temps abans el govern de Tirana havia promulgat un decret on s'aconsellava els pares que no possessin a llurs fills noms cristians. Però ara aquesta mesura definitivament hom l'imposa, ja que gairebé ningú no tenia en compte els consells de les autoritats. Amb aquesta nova llei el règim albanès vol reafirmar que "Albània és el primer Estat ateu del món", com ho proclamà Enver Hoxha el 1967.

Viure en societat

Ja fa més de dotze anys que es va acabar aquell mal somni d'una llarga i terrible dictadura, darrerament una mica suavitzada per la corrupció, i l'actual democràcia ja comença a ser considerada com a fermament establerta i admesa per la gran majoria, malgrat els evidents punts dèbils que és d'esperar que, a poc a poc, s'han d'anar solucionant.

Crec que encara no hem arribat a la meta ideal de la vida en democràcia en què tothom és responsable i conscient dels seus drets i dels seus deures, en què el bé comú té preferència sobre el bé privat o individual, però també penso que hi estem anant per bon camí. Potser hauríem d'anar-hi més depressa, si bé el més important és que s'hi vagi. Que la impaciència no ens ho esgueri tot, perquè com diu la dita "de mica en mica s'omple la pica".

Per això em sap més greu veure que, per exemple amb motiu de les darreres eleccions, alguns polítics, per aplegar vots, confiaven més en els intents de desqualificar l'adversari que no pas en l'exposició dels seus arguments positius. Per començar, cap polític no hauria de veure adversaris en els polítics dels altres partits i, evidentment, cap polític no s'hauria de considerar adversari de cap altre polític. Si l'objectiu primer del polític és el bé de la societat, del país, de la pàtria, i no pas l'èxit del seu partit per sobre de tots els altres, els altres polítics seran considerats col·legues, companys, i només rivals com a components de diverses confraries en marxa a la mateixa peregrinació, però mai com a enemics.

En aquest sentit, crec que és molt positiu els canvis que els diversos partits han anat in-

troduint. Els comunistes ja accepten la democràcia, ja saben perdre i ja comprenen que les coses poden arreglar-se sense pistoles ni sang i foc. Els socialistes, més o menys marxistes, també es tornen demòcrates, n'accepten les regles del joc i per molt que siguin partidaris del col·lectivisme ja saben reconèixer-ne els límits, i els drets del bé privat, que no sempre ha de claudicar davant del bé comú. Els liberals, conservadors, de centre i gent que antigament eren coneguts com de dreta (terme que actualment ja no és vàlid en absolut, ja no té sentit), ja fa molts anys que van abandonar el seu conservadurisme, el seu immobilisme i han optat per un progressisme més o menys decidit. Tot això és molt positiu perquè significa que s'han eliminat moltes de les diferències que els enfrontaven i que és més fàcil la col·laboració en la tasca col·lectiva.

Deixem a part els quatre gats extremistes dels dos caps que encara diuen que les coses s'han d'arreglar a bufetades, i que cada dia compten amb menys clientela, i veurem una àmplia gamma de partits no pas gaire diferents entre si, tots amb el mateix anhel, tots amb el mateix objectiu, amb unes diferències no pas tan profundes que impedeixin la lleial i sincera col·laboració. I aquestes diferències, tant a les successives eleccions com diàriament a les sessions del Parlament, seran l'agulló que impedirà que un triomfant s'adormi sobre els llores i, en definitiva, consolidaran la incipient democràcia.

ANTONI MUNNÉ i TOMAS

Festivitat de Sant Miquel dels Sants

El dimarts, dia 5 de juliol, a les 19'30, se celebrarà una Missa solemne en honor de sant Miquel dels Sants, a la parròquia de Sant Jaume, de Barcelona.

Sant Miquel dels Sants és Patró de Vic. Va néixer a aquesta ciutat el 1591 i morí a Valladolid el 1625. Vestí l'hàbit de Trinitari i passà el seu noviciat al Convent de la Santíssima Trinitat, indret on ara es troba la parròquia de Sant Jaume.

PERE PLANAS CASALS

API

- Gestió i documentació de vendes de farmàcies i laboratoris.
  - Compra-venda i lloguer de finques, pisos, solars i terrenys.
  - Hipoteques
- C. BALMES 124, 2n. 2a.
Tel. 215 77 72
08008 BARCELONA

Onze dels espanyols —dos de catalans— pertanyien a l'Orde de Sant Domènec

Solemne canonització de 117 màrtirs del Vietnam

La cerimònia de canonització va començar aviat per evitar que el ja fort sol de Roma fes estralls entre la multitud. No hauria estat necessari perquè el temps va ser fresc i en alguns moments va amenaçar pluja que a la plaça de Sant Pere no va arribar a concretar-se, com en altres zones de Roma, amb grans xàfecs.

Hi assistiren els bisbes catalans de Vic i Tortosa

A dos quarts de nou del matí, Joan Pau II va entrar a l'atri de la basílica que s'obre sobre la Plaça de Sant Pere. El Papa anava vestit amb ornaments vermells en honor dels màrtirs i anava flanquejat pels cardenals Josef Tomko, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i Paul Poupard, president del Consell per a la Cultura. Entre els concelebrants figuraven els següents arquebisbes i bisbes espanyols: monsenyor Gabino Díaz Merchán, arquebisbe d'Oviedo; monsenyor Miguel Roca Cabanellas, arquebisbe de València; monsenyor José Delicado Baeza, arquebisbe de Valladolid; monsenyor Elías Yanes, arquebisbe de Saragossa; monsenyor José Maria Guix Ferreres, bisbe de Vic; Ricardo Maria Carles, de Tortosa; Luis María de Larrea, de Bilbao; Francisco Álvarez, de Calahorra-Logronyo; José Higinio Gómez, de Lugo; el vicari general de Còrdova, Valeriano Orden Palomino i d'altres prelats francesos i vietnamites. També cal assenyalar que concelebrava amb el Papa el general dels Dominics, pare Damià Byrre.

També hi havia, encara que no concelebraven, el cardinal secretari d'Estat, Agostino Casaroli; una desena de cardenals, monsenyor Martínez Somalo i entre d'altres bisbes espanyols hi havia el de San Sebastián, monsenyor Setién Alberro; monsenyor Capmany i els auxiliars de Bilbao i Oviedo, monsenyors Uriarte i Sánchez.

A la banda dreta de l'altar hi havia les missions oficials

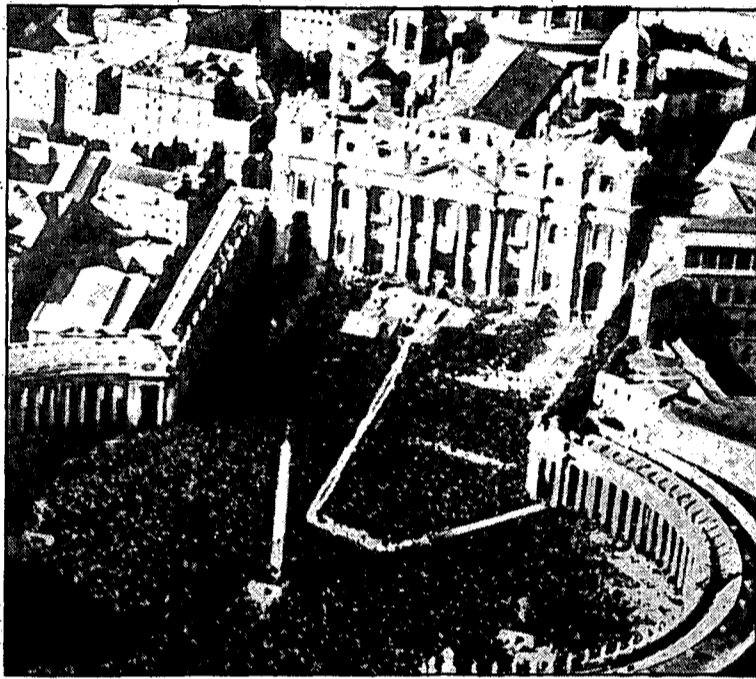
Més de 100.000 persones assistiren el passat diumenge, dia 19 de juny a la canonització de 117 màrtirs del Vietnam que se celebrà a la plaça de Sant Pere, de Roma. Uns 12.000 dels pelegrins assistents eren espanyols, entre els nous sants, 11 havien nascut a Espanya i pertanyien a l'Orde de Sant Domènec. Mentre el nostre país va enviar una missió oficial del govern, les màximes autoritats d'Hanoi manifestaren la seva oposició total a l'acte de la canonització i varen impedir viatjar a Roma els fidels catòlics d'aquella nació.

dels Governos espanyol i francès i el cos diplomàtic acreditat davant la Santa Seu. El govern d'Espanya havia delegat la seva representació en la persona del ministre de Relacions amb les Corts, Virgilio Zapatero i l'ambaixador davant la Santa Seu, Jesús Ezquerro. Eren igualment membres de la delegació oficial el lendakari Ardanza i els presidents de les autonomies del Principat d'Astúries, Pedro de Silva i de La Rioja, Joaquín Espert.

Prohibició del Govern d'Hanoi

Igualment eren presents a la plaça diversos milers de pelegrins francesos, nacionalitat de deu dels nous sants i encara molts més vietnamites —ho eren 96 dels nous sants procedents en canvi tots ells de la diàspora, ja que el Govern d'Hanoi ha considerat aquestes canonitzacions com un "acte contra la unitat nacional" i ha prohibit els catòlics festejar el triomf dels seus compatriotes i viatjar a Roma. Prohibició extensiva a tots els membres de la jerarquia vietnamita, inclòs el cardenal Joseph Marei Trinh Van Can, arquebisbe d'Hanoi. El règim vietnamita ha mostrat una vegada més la seva secreta intolerància, posada cada dia en evidència per l'alt nombre de ciutadans que fugen del seu país, amb risc de la pròpia vida i abandonant famílies i béns.

El Papa no va fer cap al·lusió directa a aquesta prohibició, però en moltes ocasions es va referir al "volgut poble vietnamita". Diverses vegades va saludar amb la seva llengua els allí presents.

"Proclamaren la veritat i la universalitat de la fe"

La litúrgia alternà l'ús de l'espanyol, francès, llatí i vietnamita. En les esmentades llengües es proclamaren les lectures de l'Esclat i els cants. El Papa en la seva homilia, barrejà paràgrafs en espanyol i en francès amb d'altres en italià. "Els màrtirs vietnamites —digué— semblant entre llàgrimes, en realitat iniciaren un diàleg profund i alliberador amb la població i la cultura de la seva nació, proclamant abans que res la veritat i la universalitat de la fe en Déu i proposant, a més a més, una jerarquia de valors i deures particularment adequada a la cultura religiosa d'arreu del món oriental. Sota la guia del primer catecisme vietnamita donaren testimoni que és necessari adorar un sol Senyor, com el Déu únic i personal que va fer el cel

i la terra. Davant les imposicions coactives de les autoritats respecte a la pràctica de la fe, afirmaren la seva llibertat per creure, sostenint amb humil valentia, que la religió cristiana era l'única cosa que no podien abandonar, ja que no podien desobeir el suprem sobirà; el Senyor. A més a més, afirmaren amb vigor la seva voluntat de lleialtat a les autoritats del país sense contravenir a tot allò que fos recte i just, i ensenyaren a respectar i venerar els avantpassats segons els costums de la seva terra a la llum del misteri de la resurrecció. L'Església vietnamita, amb els seus màrtirs i mitjançant el seu testimoni, ha pogut proclamar la seva voluntat i el seu compromís de no refusar la tradició cultural i les institucions legals del país; al contrari, ha declarat i demostrat que vol encarnar-s'hi contribuint amb fidelitat a la veritable edificació de la pàtria".

Pensant en la llibertat dels vietnamites d'avui

Una vegada més —va prosseguir el Papa en francès— podem dir que la sang dels màrtirs és per a vosaltres, cristians del Vietnam, font de gràcia per progressar en la fe... Tots els cristians saben que la crida evangèlica demana submissió a les institucions humanes per amor del Senyor, que el faci el bé, que una persona es comporti com a home lliure, que és respecti tothom, que s'estimi els germans, que es tingui temença de Déu, que s'honorin les autoritats i les institucions públiques. La recerca del bé comú de la pàtria és, un sincer deure per al ciutadà cristià, en la llibertat de proclamar la veritat de Déu, en comunió amb els pastors i amb els germans en la fe, en el desig de viure en pau amb els altres homes per construir conscientment el bé de tots."

Aquestes paraules del Papa estaven sens dubte, adreçades a les autoritats d'Hanoi, que han marcat la seva oposició total a aquestes canonitzacions. Segons Nguyen Quang Huy, responsable d'Afers Religiosos del Govern, aquesta decisió del Papa "fereix els no creients, afecta a la unitat nacional, perjudica les relacions entre l'Estat i la comunitat catòlica i crea un obstacle al desig vietnamita de tenir relacions d'amistat amb el Vaticà".

Finalitza el solemne acte

Finalitzada la missa el Papa es va retirar a l'interior de la basílica de Sant Pere i allí saludà les delegacions oficials.

A l'hora de l'àngelus davant una plaça plena de gom a gom de públic, el Papa prosseguí el seu recorregut pels diversos santuaris marians del món, referint-se aquesta vegada al de La-Vang, de la diòcesi de Hué, al centre del Vietnam. Enderrocat l'any 1961 com a conseqüència de la guerra, el Papa desitjà la seva reconstrucció "com més aviat millor, en un clima de llibertat i de pau".

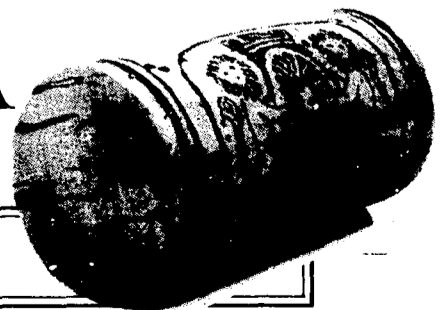
El cas Lefèbvre

En el pròxim número donarem una àmplia informació sobre els últims esdeveniments que s'han produït referent a l'actitud de l'arquebisbe, Marcel Lefèbvre enfront de la Santa Seu.

Des de 1864

PERE ROVIRA
La solera d'una família

Cellers a "Ribera d'Ebre" i "Terra Alta"

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irto • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Freres • CALISAY.

Un bisbe crític, amenaçat de mort per l'extrema dreta

Monsenyor Casaldàliga rebut pel Papa

Monsenyor Pere Casaldàliga, religiós claretia, poeta, missioner i bisbe de Sao Felix (Brasil) fou rebut pel Papa el passat dia 21 de juny en audiència privada. Es van veure cara a cara i el fet ha estat "notícia" perquè fins ara en part no havia pogut i en part no havia volgut anar a Roma per a la visita "ad limina" que els bisbes han de realitzar cada cinc anys per donar compte de la situació de la seva diòcesi.

Molt satisfet de la seva entrevista amb Joan Pau II

En la conferència de premsa celebrada a la cúria general dels claretians, a Roma, el mateix dia 21 a la tarda, el bisbe català revelà alguns dels continguts de la seva conversa amb el Papa, de la qual es va declarar molt satisfet. "El Papa —digué— coneix molt bé el món. Té una memòria fabulosa i va voler que parlessim en portuguès, llengua que domina molt bé. Quan jo li demanava una benedicció per a la gent de la prelatura i li parlava dels indis, li vaig recordar que l'indi Tupa que va trobar a Manaus durant el seu viatge fou després assassinat pels latifundistes. Va voler saber més detalls. També em va preguntar pels perseguits. Em va dir que coneixia els nostres sofriments i que existia molta injustícia social".

En un altre moment de la conferència de premsa al·ludint al Papa va dir Casaldàliga; "Em va cridar l'atenció que el Papa no m'adreçés un reny que jo hauria acceptat ja que per a mi el Papa és quelcom de fe i em va insistir que la visita "ad limina" no és solament una cosa burocràtica, sino que havia de servir per reforçar la unitat, la comunió i la comunica-

ció, en la qual cosa estic completament d'acord".

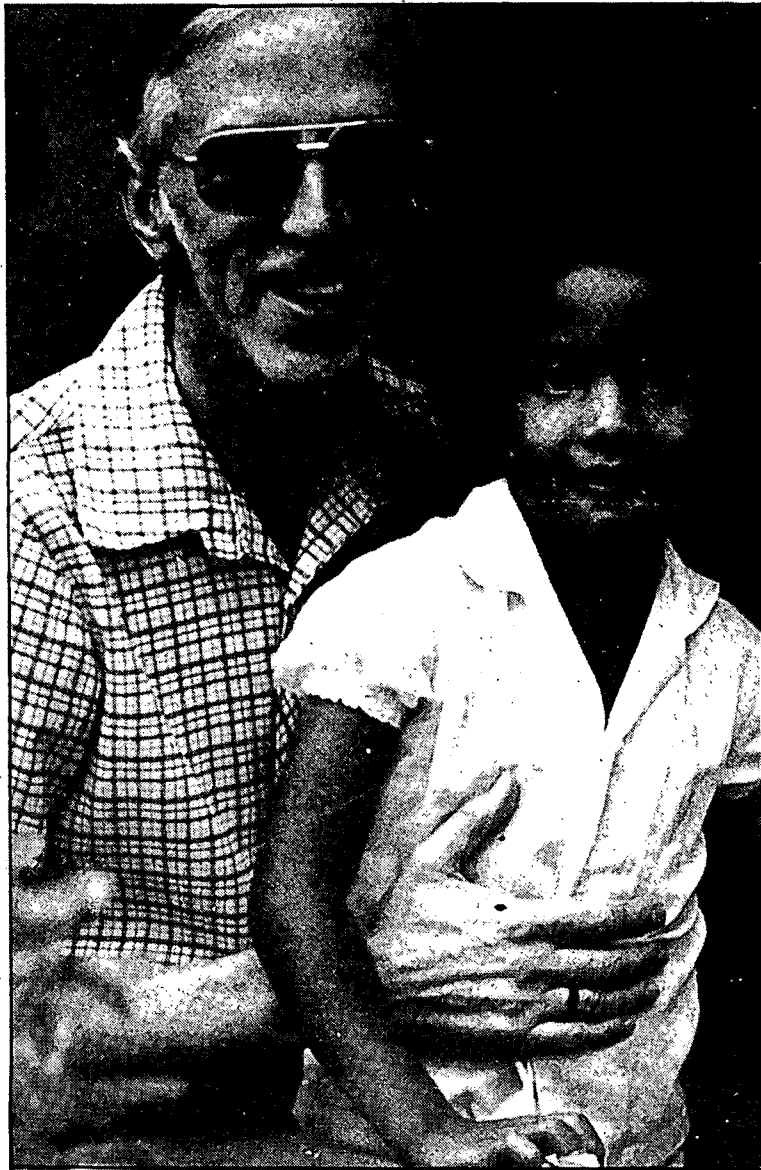
Profeta i carismàtic

Pere Casaldàliga fa 20 anys que viu al Brasil. Abans va treballar a Catalunya, on era molt conegut, ja que aquí s'han publicat gairebé tots els seus escrits. Com a missioner i bisbe se l'ha assenyalat per la seva significació a favor dels més pobres i per les seves crítiques a certes formes institucionals de l'Església. "Jo no vaig anar mai a la visita a Roma, perquè amb la meua actitud volia ajudar a trobar nous motlles" declarà fa dos anys. Llavors va enviar una carta a Joan Pau II en la qual exponia els seus punts de vista. El Sant Pare va rebre amb comprensió l'escrit i va afirmar, després de la seva lectura, que Casaldàliga era "un bisbe singular".

La singularitat d'aquest prelat català de la selva brasilera l'ha dut a no utilitzar ni anell, ni mitra, ni bàcul. Mai no vesteix la sotana episcopal. S'ha caracteritzat per defensar els indígenes i pobladors de la regió de la seva diòcesi amb risc de la seva pròpia vida, ja que ha rebut diverses amenaces de mort per part de l'extrema dreta.

Una hora i mitja amb el cardenal Ratzinger

El bisbe Casaldàliga informà els periodistes abans de ser rebut pel Papa, i va mantenir una reunió amb el cardenal Ratzinger, Prefecte de la Congregació de la Fe, en la qual hi hagué també el cardenal Gantón, Prefecte de la Congregació de Bisbes. En la trobada fou sotmès a un interrogatori exhaustiu. A la pregunta del car-

denal Ratzinger si acceptava la doctrina de l'Església en matèria de Teologia de l'alliberament, monsenyor Casaldàliga va afirmar que acceptava els dos docu-

ments publicats interpretats a la llum de la carta de Joan Pau II als bisbes de Brasil, insistint que l'esmentada teologia no solament era útil sinó urgent i necessària.

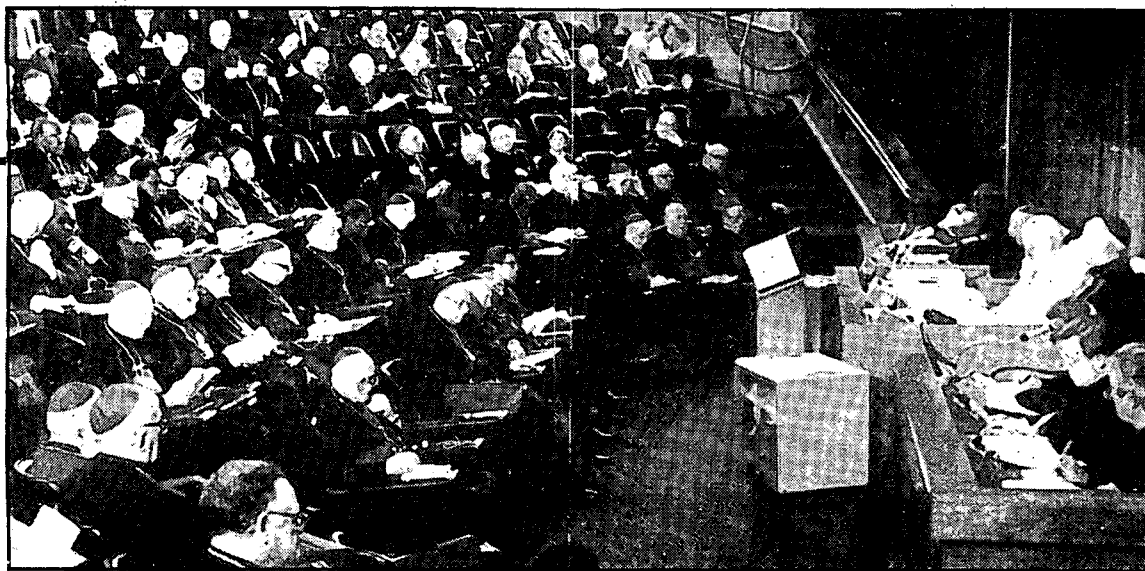
Jo he recordat a Ratzinger i al Papa —va dir també Casaldàliga que quan nosaltres celebrem l'Eucaristia oferim a Déu el pa i el vi de la terra i del treball humà i suposo, que no parlem d'una terra asosssegada, sinó més aviat xopa de tanta sang d'homes i dones".

Vestit amb pantalons negres i una camisa a quadres, comentava així la seva actitud davant Roma; "Gràcies a Déu no tinc problemes de fe, encara que sí puc tenir discrepàncies teològiques. Tampoc no experimento problemes de comunió, encara que sí d'interpretació de la disciplina eclesiàstica. Jo he vingut a Roma a veure Pere, més que a la cúria, com he vist les tombes dels màrtirs i penso resar davant la tomba de sant Francesc a Assís.

Referent a l'acusació d'incorporar ritus no canònics en els sacraments, el bisbe missioner comentà: "Els qui vivim a Amèrica llatina, perquè som més lluny, simplifiquem i relativitzem algunes coses que des de Roma semblen importants. Quan aixeco l'hòstia i dic aquest és l'anyell de Déu que treu els pecats del món, m'agrada afegir: i també la injustícia i la mort".

Casaldàliga confessà que és molt devot de l'Esperit Sant "però reconec que té dues ales i que l'Església li agrada més retallar-li l'esquerra". I va afegir: "Fóra més just que tots respectéssim ambdues ales..." Alguns interpreten aquesta al·legoria a la comprensió que el Vaticà ha tingut amb Lefebvre i la rigidesa amb els teòlegs de l'alliberament.

Finalment, monsenyor Pere Casaldàliga subratllà que la trobada amb el cardenal Ratzinger havia estat fraternal i havia acabat, a invitació seva, amb el res en comú del parenostre.

Vista parcial del Sínode octubre-1987

No serà publicat fins després de l'estiu el document papal que ha de donar una resposta a les qüestions deixades obertes en el Sínode sobre els laics celebrat el passat octubre en el Vaticà. També el Papa anunciarà probablement a la tardor el tema del pròxim sínode ordinari.

Ho afirma en el seu número d'abril la revista "30 Giorni" que recorda les divergències que algunes qüestions suscitaran entre els pares sinodals, així com els temes que es varen deixar expressament "oberts" a l'espera que el Papa ofereixi una visió aclaridora. Aquests elements controvertits del pensament catòlic són bàsicament la qüestió de la dona; dels ministeris no ordenats (és a dir, els serveis l'exercici dels quals no requereix l'ordenació, com el lectorat i l'acolitat) i de les associacions i moviments.

Sobre la taula del Papa reposa

El document sobre el passat Sínode no es publicarà fins a la tardor

ja un primer esborrany del document postsinodal. Li fou lliurat a finals de gener pel nou consell de la Secretaria General del Sínode, que es va reunir durant tres dies a Roma per llimar asprositats i rellaborar un projecte preparat per

una comissió "ad hoc". Malgrat que Joan Pau II desitjava que el text fos publicat al més aviat possible, "30 Giorni" assenyalava que és molt probable una nova revisió del text per la comissió i pel consell de la Secretaria General (integrat

per 15 membres en representació dels episcopats d'arreu del món). El consell es reunirà el juny i presentarà al Papa un nou esborrany. Com ja ha passat d'altres vegades, el Pontífex dedicarà part de les seves vacances d'estiu a Castegan-

dolfo a la redacció definitiva del text. A finals d'estiu el document hauria d'estar substancialment completat. Després s'haurà d'esperar els retocs finals i el temps que exigeixi la seva traducció.

Mentre amb l'elaboració del document es tanca definitivament el Sínode dels laics, es comença a preparar ja el pròxim sínode que s'haurà de celebrar dintre de tres anys.

En l'esmentada reunió de juny, la Secretaria General avaluarà les propostes de cara a preparar una llista raonada dels principals temes suggerits en octubre pels pares sinodals o en les cartes que envien els bisbes d'arreu del món.

Si a la llum d'aquestes primers suggeriments hagués avui de preparar una llista, hauria de posar: l'oració en l'església, la joventut, la influència cultural, els religiosos i els mitjans de comunicació.

A.E.

Federació de Cristians de Catalunya

Presentació del III Congrés General

El dimarts dia 14 de juny, en què s'esqueia la solemnitat de la Mare de Déu, Reina dels Apòstols, va ser celebrada una taula rodona a l'Oratori de Sant Felip Neri de Gràcia, en el carrer del Sol de dita barriada, sota el títol de "La presència del cristià en el Mil·lenari de Catalunya" i amb l'objectiu de la presentació del III Congrés General projectat per la Federació de Cristians de Catalunya i organitzat per la Unió Comarcal del Barcelonès de cara als Grups establerts en la ciutat comtal.

L'acte fou presidit pel pare Coll de l'Oratori junt amb el president de la Federació de Cristians de Catalunya i el Secretari General de la mateixa associació i actuant de moderador el president de la comarcal del Barcelonès.

La presència del laic cristià en el Mil·lenari de Catalunya fou examinada de cara a la possibilitat d'aportar la col·laboració efectiva dels creients del nostre temps a la continuïtat de la nació catalana dins el concert dels pobles lliures del món, talment com consta en el manifest del futur III Congrés:

"Aquesta nació, que ens diuen iniciada ara fa un mil·lenni i que, una vegada emancipada de la tutela de l'autoritat carolíngia, va cercar el suport del Papa de Roma, l'autoritat moral més important de l'occident cristià. És un fet més que ens confirma, pel testimoni d'un mil·lenni de la nostra història, com l'Església ha bressolat la naixença de Catalunya, de Ripoll a Montserrat."

L'actuació decisiva del cris-

tianisme en el procés de la naixença i del desenvolupament de Catalunya durant aquest primer mil·lenni de la seva his-

tòria, obliga els creients i tots els homes de bona voluntat d'aquest país a fer examen de consciència social per esbrinar

fins a quin punt es manté viu i operant a la nostra terra el concepte cristià de la vida que va generar les èpoques de més grandesa de la pàtria catalana.

L'esperit de servei al país que ens ha vist néixer o ens hi hem integrat, demana l'aportació del nostre treball permanent i generós per la renovació espiritual de Catalunya i per la creació d'unes condicions de vida individual i col·lectiva que ens permetin fer de la nostra terra una nació justa, culta i lliure.

Es va cloure l'acte amb la manifestació del desig de donar continuïtat en l'Oratori de Gràcia al treball comunitari en pro dels ideals expressats i que serà objecte de noves convocatòries.

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

DESITJARIA persona 40/50 anys per algunes feines casa i companyia. Ref. Preu a convenir. Srta. Montse. Tel. 257 48 50 de 2 a 4.

ESTUDIANT amb les assignatures aprovades per despatxar a l'estiu. Pintures Cabanas. Tel. 674 06 49. Sant Cugat del Vallès.

S'OFEREIX Senyora de mitjana edat per a tenir cura d'ancians i/o malalts els mesos de juliol, agost i setembre. Sra. Asunción. Tel. 215 24 17.

MESTRA, pedagoga i psicòloga en actiu desitja conèixer senyor de 60 a 65 anys, catòlic practicant per a fins matrimonials. Truqueu de 22 a 23 al tel. 339 02 23.

JOVE 32 anys desitja conèixer noia catòlica fins seriosos. Escriure a l'apartat postal 311 de 43201 - Reus (Tarragona).

LOGOPEDA desitja conèixer Sr. culte situat 50 a 55 anys amb fins matrimonials. Tel. 203 46 93 de 10 a 11 nit.

MATRIMONI per masoveria d'una finca prop de Barcelona. Imprescindible referències. Tel. 417 70 84.

CASA DE pagès i granja: A 4 Km. de Gironella, es traspasa i lloga, tel., aigua. Preu un milió. Molt interessant per a caps de setmana, per família nombrosa o grups. Es pot habilitar per granja de 2.000 conills. Raó tel.: 785 22 91.

RESPONSABLE de magatzem amb coneixements administratius treball fix tot l'any. No importa edat ni experiència però sí estar treballant actualment i gaudir de bona memòria i capacitat organitzadora. Sou interessant. Pintures Cabanas. Tel. 674 06 49. Sant Cugat del Vallès.

JOVE busca relació amb fins matrimonials. Tel. 237 19 25 nit.

MATRIMONI jove compra a particular pis vell a l'exemple. Tel. 323 49 76.

PINTOR repassos, pressupostos segons preparació. Tel. 386 24 99.

COMPARTIRIA pis silenciosos gratuït amb Srta. a canvi de petites feines domèstiques. Truqueu al Tel.: 340 72 14. Sra. Maria.

S'OFEREIX casa colònies per a grups mes d'agost. Rectoria La Miana Garrotxa. Tel. (972) 68 73 50.

SENYORA gran amb un fill, compartiria pis i menjar gratuïtament amb Senyora o Senyoreta que estés disposada a fer petites feines domèstiques una estona els matins. La casa està situada a la zona de l'Avinguda Meridiana (Fabra i Puig). Tel. 340 72 14, demanar per la Sra. Maria.

PROFESSORA literatura anglesa s'ofereix. Trucar matins de 9 a 10. T. 555 28 60.

SANTA MARTA Servei a domicili de ATS, INFERMERES, PUERICULTORES, AUXILIARS. Informes: Tel.: 245 37 58

COL·LECCIÓ Quaderns Pastoral del 1972 a 1986, completa i nous 20.000 pts. Tel. 424 68 06.

INTERESSA vendre quadres de Barcelona antiga en blanc i negre o en color. Interessat truqueu al tel. 237 48 28.

JUBILAT de Diputació, catòlic, s'acolliria únic hoste casa particular habitada per senyores. Tel. 203 46 93 de 2 a 4 hores.

KRISTEL Residència Tercera Edat. Ambient familiar i confortable, assistència mèdico-sanitària especialitzada, vuit places primera categoria. Som a Consell de Cent, 201, 1r, 2a. Tel. 254 26 64.

AUXILIAR CLINICA amb títol perruquera s'ofereix a persona que ho necessiti en el seu domicili. Preus econòmics. També vetlla malalts, preus a convenir. Tel. 323 10 43 nit. Tel. 424 91 61 dia.

NECESSITEM noi per la tarda, amb cotxe i nocions d'Hifi. Truqueu a Sra. Roser de 8 a 11 matins. T. 253 84 12.

VENDES

VENDA DE XALET I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants. **FINQUES GUANTER (A.P.I.)** Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

La pintura ideal

EXERCICIS ESPIRITUALS A CALDES

dirigits pel pare Bernabé Dalmau monjo de Montserrat, dies del 6 al 10 de juliol.

Presentar-se a les 18 hores. "És el mateix Esperit de Déu que ens encoratja a tots i a cada un de nosaltres. Des d'ara reservem aquest dia per a Déu."

Organitzat pel Centre d'Espiritualitat Verge de la Pau, tel.: 417 81 81 Casa d'Exercicis Nostra Senyora de Montserrat (prop de la Font del Lleó).

TALLER D'ORFEBRERIA

MANUEL TENA I GARRIGA

Joan Maragall 17. 08901 L'HOSPITALET (Barcelona). Tel. (93) 337 23 44.

Fabricació, reparació i restauració de tota mena d'objectes per al culte: calzes, patenes, copons, creus, canelobres, llànties, crismes, canelles, encensers, sagraris, etc.

Cada dimecres de 10 a 13 i els altres dies a hores convingudes, poden veure el mostrari a Barcelona, al carrer Diputació 188-196, apartament n. 26.

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIA

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sinode suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11x17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació de simil-pell - P.V.P. (amb IVA), 5370 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

NOM .....
ADREÇA .....
POBLACIÓ ..... Tel. ....
PREU LÍNIA ..... SETMANES .....

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

Molts participants en els cursos de catequesi a Figueres

FIGUERES.—Havent acabat les activitats habituals dels diferents cursos de la catequesi, tant parroquial com interparroquial, els responsables i catequistes de Sant Pere, de Figueres, han fet públiques algunes dades de balanç i revisió.

En la Catequesi d'Iniciació, hi han participat 166 nois i noies, ajudats per 16 catequistes. Els pares s'han reunit en 4 ocasions durant el curs i els catequistes han dut a terme una preparació quinzenal. Els del segon curs van fer la Primera Comunió durant dos diumenges de maig i tots plegats van fer la festa de final de curs el dia 27 de maig.

Hi ha hagut un total de 109 nois i noies entre els quatre cursos de la Catequesi de Seguiment, que han estat acompanyats per 11 catequistes. A més de les sessions de catequesi han realitzat visites a diversos centres assistencials de Figueres i com a activitat final de curs hi ha hagut una sortida a Vilabertran i un berenar pels cursos superiors.

La Catequesi de Professió de Fe, l'han seguit 76 nois i noies de 13 a 14 anys, que han fet dues sortides durant el curs i la convivència preparatòria a la celebració. Hi ha hagut una reunió de pares i una activitat de cloenda.

Finalment, en els tres cursos de Catequesi i Revisió de Vida, hi han col·laborat 24 catequistes amb 172 joves d'edats diverses. D'entre ells 54 van rebre el sagrament de la Confirmació i s'han fet sortides diverses i celebrat el Nadal i la Pasqua.

Un bon treball, fet setmana rera setmana, per responsables i catequistes, amb una esperançadora resposta per part dels infants, joves i pares.

J.C.

Una quarantena de sacerdots s'aplegaren a la Casa d'Espiritualitat de Banyoles

Els capellans rurals analitzen els problemes pastorals dels pobles de pagès

BANYOLES.—Una quarantena de capellans de pobles de pagès s'han reunit a la casa d'Espiritualitat de Banyoles per celebrar una trobada i parlar dels problemes de pastoral que els afecten avui dia.

Després d'unes paraules d'introducció del consiliari diocesà de moviments apostòlics rurals, mossèn Enric Sala, va prendre la paraula mossèn Ramon Prat, capellà de Lleida, que féu dissertació sobre l'Església missionera i el servei a la comunitat, buscant la solució dels problemes en l'Evangeli. A continuació els participants en la trobada es dividiren en grups per aprofundir sobre el tema i després de dinar, el Vicari de Pastoral, mossèn Esteve Andreu, va fer una nova aportació, partint de les dades recollides prèviament en un estudi fet sobre l'atenció pastoral a les parròquies on no hi resideix cap capellà. Els punts de reflexió se centraren en les actituds personals com a preveres enfront de les noves situacions, la necessitat d'una nova organització pastoral i la renovació de les institucions eclesials per posar-se al servei d'aquesta pastoral.

A continuació es va establir un ampli diàleg amb els presents en el qual s'aclariren alguns aspectes de la conversa. La trobada va omplir d'esperança i il·lusió els presents que acordaren celebrar-ne una altra per l'octubre d'aquest mateix any i una tercera pel juny de l'any vinent.

Entretant s'intentarà posar en pràctica les resolucions i objectius assenyalats a Banyoles, sense triomfalismes fora de lloc. Més que grans reformes el que ara es pretén és apropar les actituds personals de cada capellà i també les institucions eclesials al missatge de l'Evangeli.

Pretenen d'apropar les actituds personals de cada capellà i les institucions eclesials al missatge de l'Evangeli.

Han començat les obres de Casa Carles

Ja s'han començat les obres de rehabilitació de l'antic edifici anomenat Casa Carles, propietat del Bisbat i situat al costat de l'ajuntament de Girona a la plaça del Vi. La primera fase constarà uns setanta milions de pessetes i consistirà bàsicament en la consolidació de tot l'immoble, des de refer els fonaments fins a reparar la teulada, passant per la renovació de les instal·lacions de gas, aigua, llum, etc.

A més, durant aquesta primera fase s'habilitarà el segon pis de la casa perquè sigui aviat utilitzat pels moviments d'apostolat i els serveis diocesans. També s'hi habilitarà la vivenda per un possible porter.

S'ha previst que les sales nobles que ja existien a l'antiga casa senyorial quedin intactes després de ser degudament restaurades. Per una fase posterior es pensa en la construcció d'un auditori a la planta baixa per a recitals de música o actes solemnes.

D'aquesta manera s'aconse-

guirà recuperar la Casa Carles i destinar-la a usos pràctics per tota la Diòcesi. Entretant els serveis que abans de començar les obres hi havia instal·lats s'han traslladat a diferents dependències del seminari. Casa Carles era propietat d'una família rica de Torroella de Montgrí que a finals del segle passat en féu donació al bisbat a condició que servís per fins pastorals. Sant Joan Bosco i féu estada una nit quan va passar en tren per Girona, tot anant de Barcelona a Itàlia.

M. CABALLE

PASTORAL RURAL

Maria omple el Rialb

La religiositat popular és tema de debat al Departament de Pastoral Rural. ¿És l'enciam de les manifestacions populars que s'ha d'amanir amb l'oli de la teologia conciliar? O és ben bé al revés: al plat de la teologia conciliar ¿s'hi pot posar un xic de sal de popularitat perquè la doctrina sigui al punt?

Segons qui hi ha al davant, els aplecs esdevenen carnivals. Hi ha hagut qui s'ha negat a incloure l'hora de la missa en els programes de l'aplec. Hi ha aplecs degradants. Algun cop a les onze del matí, xicotets embriacs es fan molestos i repulsius invitant a tothom a testar licor en dejú. En un d'aquests aplecs s'arribà a l'embriaguesa col·lectiva a les cinc de la tarda. Els músics s'esgarrifaren de debò. Mentre sonaven els instruments els homes començaren a jugar al cavall fort i a arrencar cebes a un pam del contrabaix. Davant d'aquesta escena, els músics decidiren retirar-se, però en posar els instruments a la camioneta, foren agredits, llurs instruments llançats per terra i obligats a bufar segons l'establert en el contracte. Tots som pops,

anaven fent els músics després, amb la sang gelada al cos. Cal un gran cor per amanir situacions d'aquestes amb teologies populars.

Però l'Esperit Sant que mai no bada, heus ací que ha inspirat un bon capellà de muntanya amb un acudit que pot fer història a Rialb. L'Esperit Sant li posà sota la barretina el sentiment que és hora que els clergues donem gràcies a totes les persones que netegen esglésies, planxen estovalles i prenen cura dels objectes de culte. Les majorales del Rialb ho trobaren encertat. Es convocà el consell parroquial per debatre de nou la pensada. El mossèn manifestà el desig de donar gràcies públicament a les majorales que vetllen els temples rurals i oferiria una mantellina blanca a totes les que vinguessin a l'aplec. Les majorales de Rialb invitaren les de les parròquies veïnes i així, sense crides ni pregons, quan arribà el dia de l'aplec es presentaren 84 majorales a recollir la seva mantellina blanca. L'alcalde de Rialb, un xicot que està al cas i que estima de veritat l'honor dels seus set pobles, oferí un pa de pagès a cada família present a l'aplec.

Tornant al plat d'enciam de la teologia conciliar. El capellà preparà l'aplec amb una setmana de predicació de teologia mariana. I no es parà aquí. Oferí a cada família una edició de les homilies marianes perquè tothom pugui pregar en la llar i meditar en el pla de salvació a través de Maria.

I perquè aquest bon home de muntanya coneix d'una hora lluny el tarannà popular, invità amb unes instruccions escrites que tothom respectés tot el dia les zones de silenci al voltant de l'ermita i demanà que cap família no encengués foc fins acabada la festa litúrgica.

La plena de Gràcia omplí de gràcia el Rialb amb la presència de 44 pobles i d'una emoció interior inexpressable. El Déu del cel no deixa orfes aquestes masies de muntanya. Un alcalde i un capellà així són una benedicció per la nostra terra.

JOAN MARQUILLES I LLORENS
Departament de Pastoral Rural

Amb la creació d'un sindicat de treballadors a Andorra

Acomplerta una llarga reivindicació de la Mitra

ANDORRA LA VELLA.— A les dues de la matinada del dia 15 de juny set treballadors es van reunir a la capital del Principat i van acordar la creació d'una associació que porta el nom de S.A.T. (Sindicat Andorrà de Treballadors) i té com a objectiu la defensa dels treballadors. Naturalment, el S.A.T. ha nascut al marge i en contra de les lleis del país que no reconeixen el dret d'associació.

Fonts properes al nou sindicat han explicat a "C.C." les principals característiques de la nova institució. Estarà integrat per representants dels diferents sectors del món laboral, tindrà estructura d'àmbit nacional i provisionalment serà governat per una comissió gestora de set treballadors d'Andorra, que actuaran de forma col·legiada. Fonts properes a la mateixa comissió han explicat que desitgen que el S.A.T. es distingui per dues característiques singulars: el pluralisme i la seva identitat andorrana. Volen que hi siguin representats tots els sectors laborals del país i vetllaran la prò-

pia identitat evitant qualsevol sucursalisme en relació a les centrals sindicals dels països veïns.

Joan Massa, portaveu de la Mitra i present a les Jornades de Treballadors Estrangers a Andorra, ha manifestat: "La Mitra dona suport totalment a la creació d'un sindicat andorrà".

Comentant el fet de que el S.A.T. no s'hagi pogut crear dins el marc de la legalitat, Joan Massa ha afegit: "Es positiu que es forci aquesta situació".

"Atenguem per damunt de tot les persones"

Les referències del Bisbe i Co-Príncep Episcopal, Joan Martí, al reconeixement dels drets elementals de la persona al Principat han marcat una trajectòria constant del seu govern. En el discurs de jurament del càrrec Mons. Martí manifestà: "...atenguem per damunt de tot les persones, els drets sagrats del treball, protegim les famílies i vetllem per la

seguretat social" (17 de març 1971).

Comentant l'Encíclica "Laborem exercens" de Joan Pau II, en unes declaracions recollides per la premsa (Hoja del Lunes, 28.9.81) el Co-Príncep Episcopal parlava explícitament de sindicats: "Són un factor constructiu de l'ordre social i de solidaritat. Les paraules (del Papa) són un toc d'atenció a Andorra, on ja es comença a desitjar aquesta institució".

En 1984, època en què ja es parlava decididament del procés de reforma a Andorra, en el discurs pronunciat amb ocasió del lliurament de la Quèstia Mons. Martí reclamava: "...el concurs de tots amb una voluntat decidida de democratitzar realment el país promovent l'assoliment de cotes més altes de llibertats i de justícia social".

Ramon Font, Delegat diocesà de Pastoral Social, en el butlletí "Caritas Andorrana" (n.º 8, 1987) i fent referència a Andorra denunciava: "Drets laborals poc des-

envolupats, restricció dels drets civils". I urgia: "Fer encara més per adaptar-se al context europeu, la necessitat de sindicats..."

"Catalunya Cristiana" informava de les reivindicacions socials a Andorra en el número corresponent a l'1 de gener 1987 i 10 de maig 1987.

El Consell General de les Valls, després del debat sobre la redacció del nou Codi d'Administració, decidí situar la regulació dels drets elementals de la persona (art. 2) en el preàmbul, que no té força vinculant. La postura de la Mitra ha continuat essent clarament reivindicativa, mentre els serveis del Co-Príncep francès, després de 14 mesos, encara no han manifestat la seva postura.

Unes xifres demogràfiques que fan pensar

La població total d'Andorra actualment és de 46.000 habi-

tants, dels quals 26.000 són espanyols i 7.800 d'altres nacionalitats. La classe treballadora estrangera està formada per un col·lectiu de 20.000 persones de diferents nacionalitats, solament 2.000 són andorrans. Els problemes que afecten el col·lectiu assalariat d'Andorra, derivats de la manca de reconeixement dels drets laborals, repercuteixen sobretot en els acomiadaments, horari de treball, calendari laboral, vacances, venda i assegurança d'atur.

La creació del S.A.T. és un pas endavant en el procés de la modernització social d'Andorra, un pas que no ha de fer por a ningú perquè a Europa els països econòmicament més desenvolupats són els que tenen els sindicats més forts. Sense justícia social no hi ha autèntic progrés. La creació del sindicat situa a nivell de fet consumat el que és normal al carrer en qualsevol societat moderna. Ara caldrà que assoleixi també la normalitat pública i legal.

ANTONI MIRABET

LIV VIATGE CULTURAL

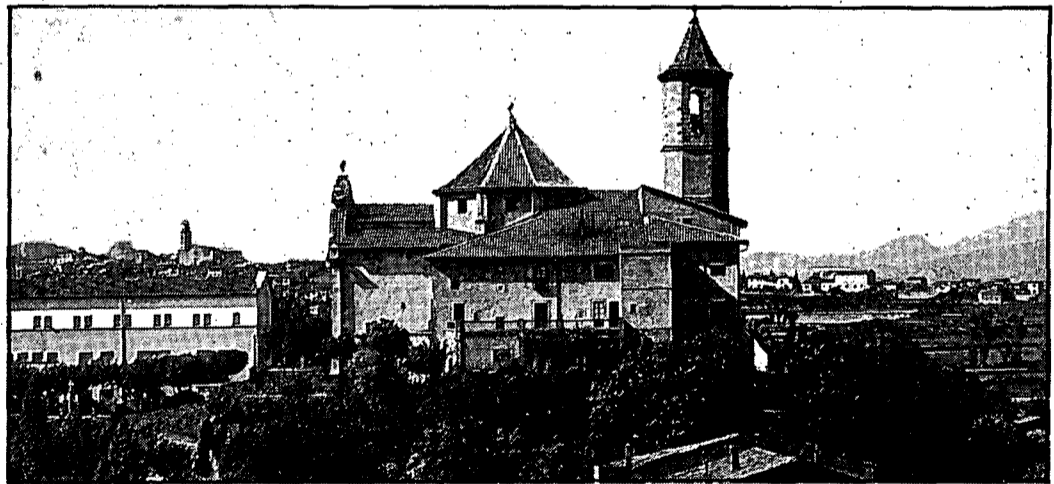
Dia 10 de juliol

TAVERTET - CANTONIGRÒS - LA GLEVA

Tavertet el poble del cingles de les Guilleries, des d'on podem admirar una gran panoràmica de Catalunya, els embassaments de Sau i Susqueda, i la bella església romànica. Anirem a dinar a la ja coneguda Fonda Canal de Cantonigròs, i a la tarda visitarem el Santuari de la Mare de Déu de la Gleva, patrona de la Plana de Vic; i un dels santuaris més importants del nostre país, on farem un acte de devoció mariana com a coronament del curs, i adhesió a l'Any Marià que celebrem.

Panoràmica de Tavertet

Santuari de la Gleva

DINAREM

FONDA CANAL

CANTONIGRÒS

TEL.: 856 50 57

Preu 2.500 ptes., comprenent viatge, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu al Tel. 215 28 05 Sra. Montserrat. La sortida serà a les vuit en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVIS

La Direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

El P. Josep Oriol Tuñí, nou Provincial dels jesuïtes de Catalunya

BARCELONA.— El P. Josep Oriol Tuñí Vancells ha estat nomenat Provincial de la Província Tarraconense (Catalunya) de la Companyia de Jesús, pel General de l'Orde, P. Peter-Hans Kolvenbach. Serà el Provincial 104 que governa la Companyia de Jesús a Catalunya des dels temps de sant Ignasi. Exactament des del 1547. Succedeix al P. Pere Ferrer Pi, que ho ha estat durant els darrers quatre anys. El nou Provincial ha pres possessió del càrrec aquest mes de juny.

L'any 1955 entrà al Noviciat de la Companyia de Jesús a Roquetes (Tarragona). Cursà dos anys d'estudis Humanístics al Centre d'Estudis Clàssics que aleshores tenia la Companyia a Raimat (Lleida). És Llicenciat en Filosofia Eclesiàstica per la Facultat de Filosofia "Sant Francesc de Borja" de Sant Cugat (1962) i Llicenciat en Filosofia per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona (1964). Estudia Teologia a Heythrop (Anglaterra) i obtingué el Doctorat en Teologia a la Facultat de Teologia de la Pontificia Universitat Gregoriana de Roma (1970) amb la Tesi Doctoral "La verdad os hará libres (Jn 8,32). Liberación y libertad del creyente, en el cuarto evangelio". Fou ordenat sacerdot a Barcelona el 14 de juliol del 1967.

Des que acabà els estudis és Professor de Nou Testament a la Facultat de Teologia de Catalunya. Fou Degà de la Secció Sant Francesc de Borja de la dita Facultat de Teologia.

És autor de diversos articles i llibres, entre ells: "La verdad os hará libres", "El testimoniatge de l'evangeli de Joan", "Jesús y el Evangelio en la comunidad juánica" i "Jesús en comunitat" (en premsa).

VIC

En el 83è aniversari del seu baptisme

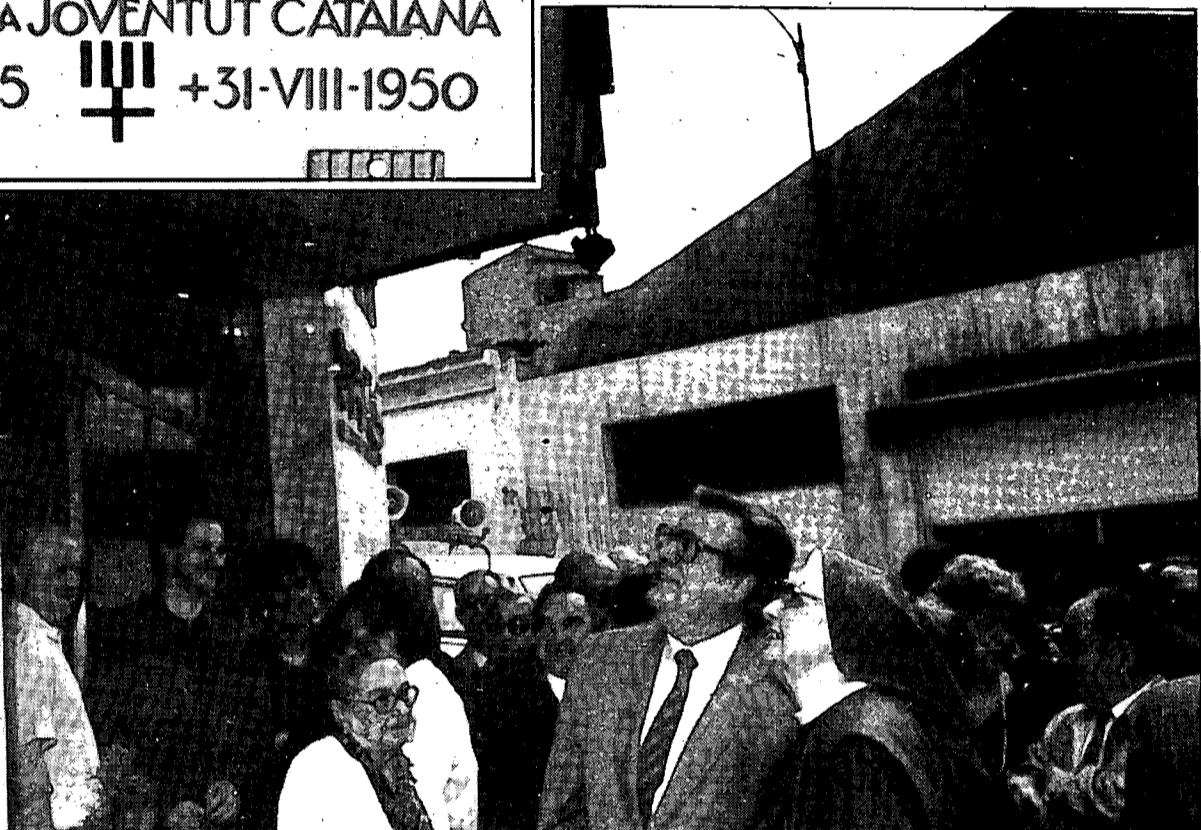
Descoberta una placa recordatori a la casa natal de Pere Tarrés

MANRESA.— El dia 4 de juny, 83è aniversari del baptisme de Pere Tarrés i Claret, fou descoberta una làpida recordatori de la seva casa nadiua. Vuit dies abans i mantenint la tradició dels devots manresans del Dr. Tarrés va celebrar-se una Missa, pregant per la glorificació de l'estimat metge i sacerdot manresà, apòstol de la joventut catalana.

L'Alcalde de Manresa, Juli Sanclimens, i la germana, Francesca Tarrés i Claret presidiren l'acte d'homenatge dels seus compatricis.

P.M.

IMPROMPTU

Avis, fills, néts...

Quan amb alegria anuncies el naixement d'un nét, és bo observar les diverses reaccions de la gent: uns, de cor, sense reserves et feliciten; uns altres et feliciten com si fos una mica commiserativament pensant, potser, que ja ets un vell, i que per això mereix un respecte. Altres, et felicitaran per pur compromís social, perquè això no els va ni els ve, i fins i tot et feliciten sense saber per què.

Jo diria que, en els temps que vivim, t'haurien de felicitar perquè els teus fills són valents per enfrontar-se amb l'acceptació d'un fill i dels que vinguin, amb tots els problemes que això pugui representar i comportar.

Perquè els fills són pels pares ni més ni menys que la renúncia a l'egoisme personal, són l'expressió d'un total lliurament, són, finalment la manifestació més àmplia del sentit de continuïtat.

Aquesta néta, aquesta benedicció del cel, pot lluir des del primer moment tres títols: filla, néta i besnéta, els dos primers per part de pare, i el tercer per part de mare.

El besavi i els avis estem satisfets de la nostra continuïtat, i així li diem: Benvinguda, Eva, que tu també puguis veure't continuada quan n'arribi el temps!

ORIOI CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

La qualitat dels testimonis

En una famosa carta pastoral del cardenal Suhard, arquebisbe de París, publicada l'any 1947, s'hi troben aquestes preguntes: ¿Qui farà la síntesi del món nou, sorgit dels grans descobriments dels darrers temps? ¿Quin en serà el principi i quina la inspiració? El mateix Cardenal posa en boca dels no creients aquesta resposta: "No serà l'Església, per una raó molt senzilla: perquè l'Església morirà". ¿Qui pot negar el fenomen de "l'apostasia de les masses"?

Des de l'angle de la fe, la profecia de la mort de l'Església és falsa. Però n'és veritable la crisi, sobretot en els països de la civilització occidental. Per això el papa Joan Pau II parla tantes vegades de la necessitat de "reevangeltzar" els nostres pobles cristians. Cosa difícil, perquè comporta aconseguir una veritable conversió, un autèntic retorn: cal tornar a evangelitzar uns pobles que han abandonat el cristianisme, després d'haver-lo conegut i d'haver cregut que no servia per a res.

El progrés científic-tècnic comporta una mentalitat, que sembla que fa impossible l'admissió de l'home con a "ésser transcendent". L'error més gran del nostre segle és la indiferència per la veritat absoluta; la vida, la cultura, l'art, la política, tot oscil·la al voltant de les coses moridores, de les purament temporals. Per això algú ha escrit que la malaltia més freqüent i específica del segle XX és aquesta: la incapacitat de creure en Jesucrist. Perquè "no es tracta de no voler creure, de no haver de creure, de no saber creure, sinó que es tracta de no poder creure".

D'ací neix la gran dificultat en què es troba l'Església de ser un testimoni eficaç de Jesucrist. El testimoni, tant en la paraula com en la vida dels cristians, és condicionat per les circumstàncies de

temps i lloc. Cal que els homes i les dones d'avui trobin en els testimonis de l'Evangelí la resposta veritable i autèntica a allò que és més bo, més net i profund, que la humanitat cerca i enyora.

El darrer Sínode dels bisbes, que va estudiar el tema dels laics, es va preocupar expressament de "llur formació". Perquè com ja advertí el Concili Vaticà II, "l'apostolat no pot atènyer la seva plena eficàcia, si no es fonamenta en una formació completa i diferenciada alhora". El cristià ha de donar raó de la seva esperança; per això ha de conèixer el contingut de la seva fe i saber quins són els motius pels quals aquesta fe és raonable. Les ideologies dominants en els nostres temps són especialment exigents a l'home o la dona que es professen cristians, enmig d'un món que s'enorgulleix d'una vida humana totalment secularitzada.

D'altra banda, la conducta del cristià ha de ser, de preferència, testimonial de Jesucrist. Moltes vegades, els valors proclamats per l'Evangelí xoquen frontalment amb els criteris del món. Avui, potser més que en els primers segles del cristianisme, el missatge evangèlic és escàndol per a uns i follia per a d'altres. Però és "la veritat de Déu", que els testimonis han de mostrar amb senzillesa i humilitat, però amb absoluta fidelitat al Mestre.

¿Que l'Església, avui, decreix, mentre el gènere humà creix? No hi fa res. El problema no rau en el nombre. La profunditat i la fidelitat dels nous testimonis de l'Evangelí faran que l'Església guanyi en "la qualitat" dels creients. Perquè, com observa Guignon, "la quantitat només es justifica quan equival a una qualitat que va creixent".

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

El cardenal Jubany, a les benedictines aplegades en l'encontre anyal de la Federació Catalana:

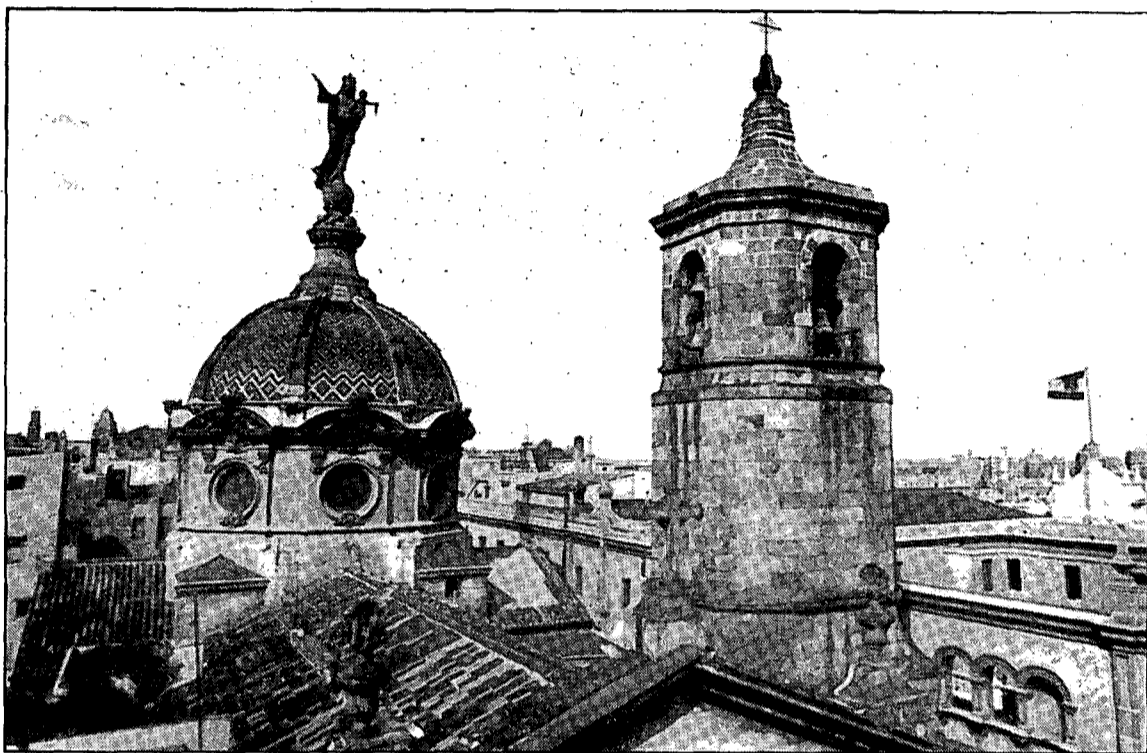
“Necessitem Maria per alliberar-nos de tantes captivitats de què som víctimes”

BARCELONA.—L'encontre d'enguany corresponia tenir-lo al monestir de Sant Pere de les Puel·les, de Barcelona. Algú tingué la bona pensada de suggerir que, escaient-se aquest encontre dins de l'Any Marià, fóra bo de celebrar l'Eucaristia en alguna església dedicada a la Mare de Déu. Tractant-se de Barcelona; era evident que la més adequada era la basílica de la Mercè. Aquesta proposta fou molt ben acollida per totes les comunitats de la Federació i, després de posar-nos d'acord amb el senyor Rector d'aquella Parròquia, començarem a preparar l'esdeveniment. Invitàrem el senyor Cardenal-Arquebisbe a presidir la celebració eucarística i ell tingué la gentilesa d'acceptar-ho.

Arribat el dia escollit, el 7 d'aquest mes de juny, ens reunirem a la basílica barcelonina les cinc comunitats que formem la Federació: Sant Benet de Montserrat, Sant Daniel de Girona, Santa Família de Manacor, Santa Maria de Puiggraciós i Sant Pere de les Puel·les. A les dotze del migdia tingué lloc la celebració, que fou presidida pel senyor Cardenal i concelebrada pel P. Abat Cassià M. Just, Assistent religiós de la Federació, mossèn Francesc Muñoz, Vicari Episcopal de Religiosos, el senyor Rector de la Mercè i tres preveres més, i també pel diaca Urdeix. A més de les monges, hi participaren les germanetes de Sant Domènec i alguns altres fidels.

María, interlocutura entre Jesús i els homes

El doctor Jubany en l'homilia lloà la nostra decisió de retre testi-

“**L**a nostra missió, com la de Maria, hauria de ser la de col·locar-nos entre Jesús y la humanitat”

moniatge d'amor i veneració a la Mare de Déu en aquest any que li ha estat dedicat i remarcà que, així com al segle XII la Mare de Déu inspirà la institució de l'Orde de la Mercè per a atendre una necessitat concreta, també avui nosaltres mateixos i tota la humanitat necessitem la seva benvolença per a

alliberar-nos de tantes captivitats de què som víctimes. Referint-se al miracle de les bodes de Canà (era l'evangeli que havíem llegit), féu esment que Maria, en aquella ocasió i sempre, fa d'interlocutura entre Jesús i els homes i segur que ara li diu: els manca santedat, gràcia, virtuts... A nosaltres, els

qui ens hem consagrat més radicalment a Déu, ens manca aprofundir la nostra consagració, augmentar la nostra fidelitat, per això Maria ens diu constantment: Fes el que ell et digui. Per saber què ens diu ens cal atenció, disponibilitat i col·laboració, que sempre serà minsa perquè ja sabem que

som servents inútils, però això no ens eximeix de ser actius. Acabà dient-nos que la nostra missió, com la de Maria, hauria de ser la de col·locar-nos entre Jesús i la humanitat.

Després de l'Eucaristia vàrem cantar els goigs a la Mare de Déu de la Mercè, anàrem al cambril a besar la seva bella imatge i finalment, a la sagristia, regraciàrem el senyor Cardenal i els altres concelebrants per la seva presència en la celebració eucarística, moment culminant del nostre encontre, molt emotiu per a la majoria de nosaltres, ja que feia molts anys que no teníem el goig de pregar davant la imatge de la nostra Patrona.

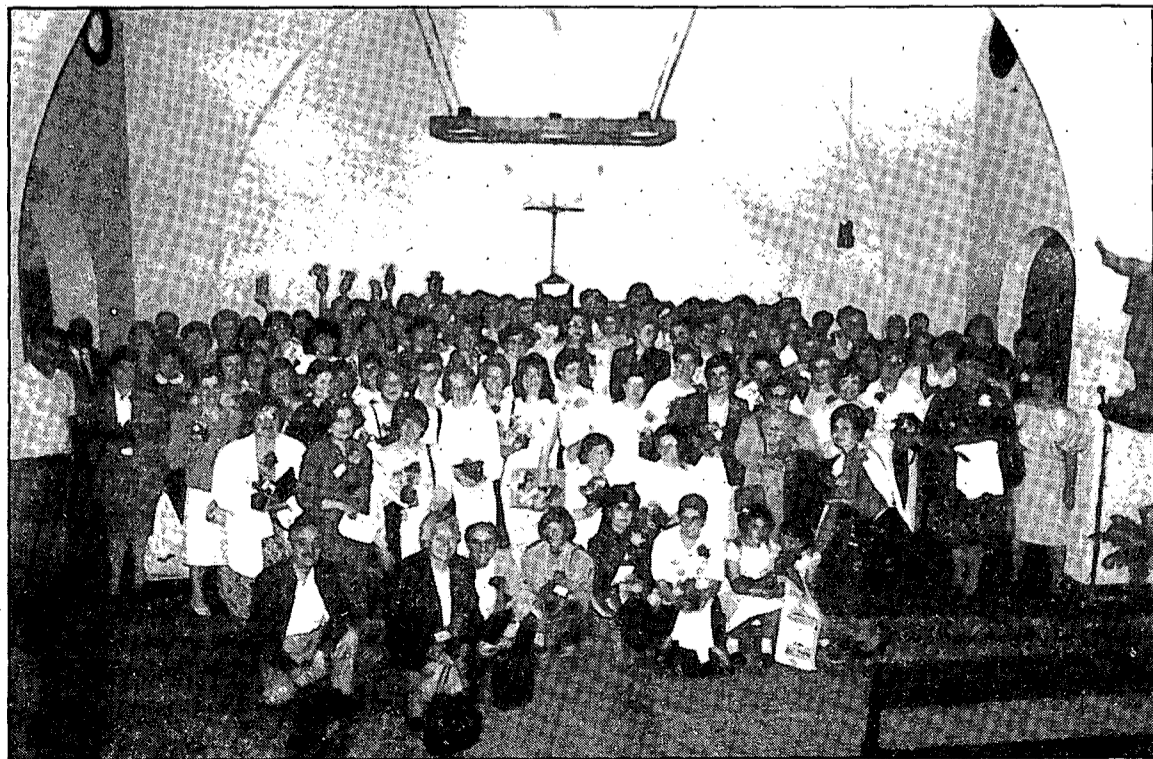
El dinar de germanor tingué lloc al monestir de Sant Pere i fou compartit pel P. Abat, per mossèn Muñoz y pel P. Anglès, jesuïta, ajudant en les tasques pastorals de la Parròquia de la Mercè. La resta de la jornada es desenrotllà en un clima de joia fraternal. L'encontre acabà fent una rotllana immensa, que abastava tot el claustre, per acomiadar-nos amb el cant dels Adéus.

Agraïm ben de cor al senyor Cardenal, al senyor Rector de la Mercè, a mossèn Muñoz, al Pare Abat i a tots els altres participants la seva col·laboració generosa, que ens ajudà a sentir el goig de la nostra vocació monàstica i alhora la nostra vinculació a l'Església universal a través de l'Església particular de Barcelona, al qual goig s'uniren de grat les altres comunitats que pertanyen a d'altres diòcesis, com són la de Girona i la de Manacor. De tot en donem gràcies a Déu.

M.C.

Trobada dels qui han treballat aquest curs al Poblenou-Provençals i Besòs

Testos amb flors en reconeixement als catequistes

BARCELONA.—El propassat dia 2 de juny a la Parròquia de Sant Pancràs es va celebrar una trobada amb tots els catequistes de la Zona 2. (Arxiprestat de Poblenou-Provençals-Besòs) amb motiu de la fi de curs.

La trobada començà amb una exposició resum de les activitats del curs 1987-1988 a nivell de zona per Delegat Mn. Oriol Oliveres. A continuació es va projectar l'àudio-visual “El jardiner” que va donar motiu a la reunió de grups i posada en comú, servint per conèixer més els diferents catequistes que treballen en les

quinze parròquies de la Zona.

L'Eucaristia concelebrada fou presidida pel Vicari Episcopal Mn. Jaume Serrano i la participació de tots els sacerdots de les diferents parròquies. A tots els Catequistes se'ls obsequià amb un test amb flors com a símbol, agraïment i continuació del treball que realitzen en promoure un món més ple d'esperança i alegria.

Aquesta convivència final ha donat motiu de continuar treballant amb més esforç en aquesta tasca tan important de l'Església com és la Catequesi.

RESERVEU AQUESTES DATES

DESEMBRE		1988				
DILLUNS	DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
			1	2	3	4
			8	9	10	11
5	6	7	14	15	16	17
12	13	14	21	22	23	24
19	20	21	28	29	30	31
26	27	28				

Zui?

**cada parròquia,
cada associació,
cada orde o congregació,
cada col·legi,
cada institució cristiana...**

TORTOSA

Dia gran per a l'Església de Solsona

Ningú no deu discutir que quan hi ha una ordenació de prevere, als nostres temps, un bisbat se sent satisfet i se'n felicita. Precisament aquest era el motiu de la festa del dia 23 d'abril, a la parròquia de Santa Maria de l'Alba de Tàrraga. Era la mitja tarda del dissabte, de la festa de Sant Jordi...

Miquel Àngel Viciano, que havia estat ordenat de diaca la tardor passada a Sùria, on ha exercit el seu ministeri diaconal, acceptava amb veu ferma acollir l'orde presbiteral i ser servidor de la nostra Església de Solsona.

El temple era ple de gom a gom. Els sacerdots vinguts de tots els indrets diocesans omplien l'espai presbiteral suau remodelat. Però un detall es mostrava més que altres: la presència de cares joves que acompanyaven Miquel Àngel. Hi havia una raó que ho explicava tot; és que ell, de ben jove, ha estat escolta i podem dir que continua essent escolta, d'esperit i de feina.

Mossèn Josep Garriga, rector de la parròquia de Tàrraga, on el futur prevere hi rebé els primers nodriments de la fe, obria la cerimònia amb un breu comentari que pretenia motivar-nos a participar-hi, adherint-nos a la persona del futur nou prevere i agermanant-nos en un temple que acollia l'Església, els preveres i les parròquies de Tàrraga i Sùria àmpliament representades.

Els signes, ben triats, són un llenguatge que entra pels ulls, és convincent i suggeridor. No hi faltà en aquesta festa, quan un representant de la Junta Parroquial de Pastoral de Tàrraga afirmava que

Miquel Àngel, bon i entregat obrer de l'Evangeli, mereixia ser ordenat prevere i, mentre es posava un ram d'espigues verdes a les mans de l'ordenand, es desitjava, amb l'ajut de Déu, que Miquel Àngel fos una espiga tendra, arrelada a la terra i disposta a donar al seu dia un fruit generós. Molts, potser tots, desitjàvem i pregàvem Déu perquè aquest signe sigui realitat pel bé de l'obra de Déu enmig dels homes.

El Bisbe Miquel, en la seva catequesi, subratllava la vocació general del Poble de Déu que és estimar no únicament amb amor de gestos i de sentiments, sinó amb un lliurament de vida —decisió de la voluntat—, de fer-la circular dins l'Església.

Concretant la vocació del mossèn com una història d'amor: "El prevere —deia el Sr. Bisbe— és un cristià que, a la crida del seu bisbe (ressò de la crida de Jesús), accepta de posar la seva vida al servei de l'Església, no com un funcionari, sinó com un enamorat:

—que anuncia l'Evangeli.

—funda i fa créixer comunitats vives— Eucaristia—"

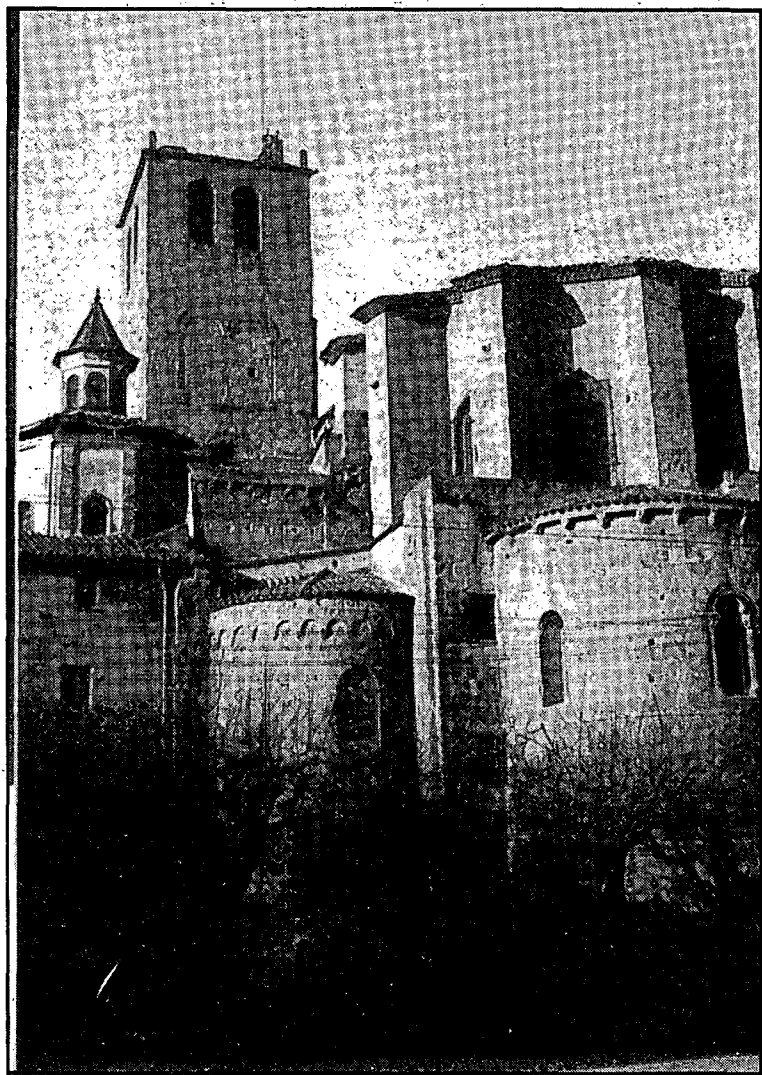
Remarca que el capellà és un home que estima. Que el celibat no és una actitud "contra natura": això fóra no estimar, el gran pecat del l'home.

Estima tothom amb el cor i amb el cos, i de maneres diverses i sacrificades fins a morir.

Dóna la vida d'home i la vida de Déu (sagraments).

Acabava la seva catequesi amb una exhortació amical als nombrosos joves presents:

"Si no manquen homes que

gasten la vida en vendre detegents",

"Si no manquen inventors d'armes de mort per matar millor",

"Si en aquest món n'hi ha que bojament es maten en un París-Dakar",

Si bastants s'arrisquen noble-

ment per tal d'explorar l'espai amb perill d'esclatar cremats en l'aire",

No troberem avui joves capaçs d'arrisgar tota la seva vida per la gran aventura del Regne nou? Per què no has de ser tu un d'aquests o un de vosaltres?"

Ell, el Bisbe Miquel, pocs moments després i junt amb els preveres presents, imposava les mans a Miquel Àngel; era el moment més impressionant de la cerimònia. El Sagrament de l'Orde presbiteral transformava un noi tret del poble en un servent dels sembrats del Senyor.

I continuà l'Eucaristia, nova per al prevere Miquel Àngel i celebrada per tota la comunitat allí present. Poc abans de finir-la, el Bisbe Miquel agràia a la comunitat, a Miquel Àngel i als seus familiars l'avinentesa d'aital esdeveniment i comunicava que el nou prevere continuaria exercint el seu servei, ara més capaç, en la mateixa comunitat de Sùria.

Per acabar, Miquel Àngel, podríem dir amb més eufòria de la que li és acostumada, també donava les gràcies, sense oblidar-se de ningú, a tots aquells que d'alguna manera l'han ajudat a ser persona i a arribar en aquest punt del camí: Ell feia propaganda del do rebut i deia que "ara cal fer-ne més que mai, perquè hi sóc jo". No cal dir que, a aquesta proposta, l'ajudarem tots i tots ens comprometem igualment de fer-la perquè la nostra Església de Solsona sigui cada dia més estimada i atesa pels obrers del Pastor i Fill de Déu.

L'enhorabona a l'Església solsonina!

FETS I CRITERIS

"El meu nom és Pere"

La celebració de la festa de Sant Pere d'enguany, em fa pensar a escriure sobre el ministeri de la reconciliació que té el Papa, com a successor de Pere.

Els fidels de l'Església catòlica acceptem com a veritat de fe el Primat de Pere i el Primat dels seus successors, els Papes, que tenen l'autoritat suprema, universal i immediata en l'Església, conforme ho definí el Concili Vaticà I.

És veritat que aquest ministeri d'unitat i de reconciliació, que ha rebut el successor de Pere, comporta també un sofriment i una angoixa per al mateix Papa.

Ja Pau VI, quan visità per primera vegada el Consell Ecumènic de les Esglésies, a Ginebra, expressava la seva aflicció pel fet que el Papa, defensor de la reconciliació entre els cristians, fos considerat per molts germans separats com l'obstacle principal a causa del Primat d'honor i de jurisdicció que Crist va confiar a l'apòstol Pere i que el Papa ha hereditat d'ell.

Quan Pau VI, en aquesta seva primera visita, va començar el discurs, va pronunciar una afirmació tan clara com inesperada: "El meu nom és Pere".

Volia evitar tota ambigüitat i manifestar de quina manera entenia i sentia la responsabilitat que Jesús atribuï a Pere i als seus successors: el ministeri de la comunió eclesial.

No hi ha dubte que, sota l'impuls de l'Esperit Sant, l'Església catòlica ha sentit la seva responsabilitat de participar en el moviment

ecumènic amb més intensitat.

Així Joan XXIII assenyalava el restabliment de la unitat dels cristians con a una de les principals finalitats del Concili Vaticà II.

Quan Pau VI morí i se celebraren els seus funerals a la plaça de Sant Pere, de Roma, hi assistiren més de quaranta representants de totes les esglésies cristianes. En el fons, reconeixien, d'alguna manera, aquest ministeri de la unitat que Jesucrist volia per a la seva Església.

Les paraules que Joan Pau II dirigí als representants ortodoxos, anglicans i protestants de França, en el seu primer viatge a París, respiren els mateixos sentiments d'humilitat i de Fidelitat a Jesucrist per la causa de la unitat de tots els cristians (31 maig, 1980). Contestava la salutació del pastor Chevalier de manera espontània i amb gran sinceritat evangèlica. Deia que ell vivia molt profundament els 450 anys de la Confessió Augustana i que les paraules que el Senyor digué a Pere "un altre et portarà, un altre et conduirà..." les considerava molt importants de ser escoltades a causa del seu servei de ministre de la unitat.

Agraïm, doncs, el carisma que el Papa ha rebut de Jesucrist i preguem perquè exerceixi sempre el ministeri de la unitat amb fidelitat i humilitat, en la veritat i en l'amor, a favor de la reconciliació de tots els cristians.

+ RAMON TORRELLA I CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat.

16 pelegrinatge diocesà a Lourdes

TARRAGONA.— S'ha convocat, amb el lema "Amb Maria, en la vida de l'Església Pelegrina" una nova edició del Pelegrinatge Diocesà a Lourdes que tindrà lloc del 1 al 5 del mes de juliol. Està organitzat per l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de l'Arquebisbat de Tarragona i serà presidit pel Dr. Ramon Torrella, Arquebisbe de Tarragona.

El Sr. Arquebisbe, en el programa del viatge fa una exhortació en la qual diu "Sempre que anem a Lourdes ho fem com a pelegrins que anem a l'encontre de la Mare". Afegeix també "Maria ens diu que hem d'acollir la Paraula de Déu amb docilitat i amb generositat. Ella va respondre a l'a-

nunci d'un àngel amb un "sí" total, sense reserves. Un "sí" pronunciat amb l'obediència de la Fe, abandonant-se a la voluntat de Déu". Acaba la crida el Dr. Torrella dient: "Maria ens ensenya a "meravellar-nos" del do de Déu, del seu Amor. "La meua ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva". Aquesta pregària de Maria és una inspirada professió de la seva Fe i expressa el goig de l'esperit". Sentim-nos Església que pelegrina amb Maria. Acollim la Paraula de Déu. Escoltem la veu de Jesús. Fem pregària de lloança i d'acció de gràcies".

MIQUEL MARIMON

LLANES ARDILLA

Orientació de punt. Jerseys d'encàrrec.
Teixits de batista brodada i organdí.

Diputació, 405, entre Nàpols i Sicília.
Tel.: 232 65 15 - 08013 BARCELONA

En els nostres temps se'n sol parlar molt de compromís, però gairebé sempre de forma molt limitada. Per una banda com si el compromís es referís només a algun aspecte de la persona, generalment exterior; i per altra banda, com si només es pogués manifestar en l'estructuració de la convivència, sobretot en la política i en allò que hi està relacionat. I així veiem que el fet de parlar d'un compromís que afecti tota la vida, i no solament en l'exterioritat, sinó en la interioritat on té el seu lloc la intimitat lliure de cada persona, sol ser considerat com un atemptat contra la dignitat humana.

Tanmateix, l'ajut al creixement personal exigeix dels educadors que hi posem la vida, i no solament limitant-nos a la seva exterioritat, sinó lligant-hi també la interioritat on té la seva font l'amor, sense el qual la tasca educativa resta buida. Comprometre's vol dir posar la vida en allò que un hom fa. Aquell que vol educar ha de posar la seva vida en la seva activitat educativa. Ha de vivificar amb la pròpia vida allò que fa. Quan falta aquesta vivificació, apareix la rutina (que és l'absència de vida). I la rutina no educa.

Sembla, però, que l'única alternativa que el nostre entorn ofereix a la rutina en el món educatiu és la reivindicació, la vaga, la manifestació

Maria, exemple de fermesa en el compromís educatiu

del carrer, l'experimentació (encara que sigui improvisada i sense el respecte degut a realitats molt altes); la separació... com si "des de fora" es pogués dignificar la relació educativa; com si fos possible una bona educació al marge del compromís ferm i continuat dels educadors.

Crec que és important i urgent adonar-se que, sense el compromís personal constant i ferm, l'educació escolar corre el terrible risc de la mediocritat; i l'educació familiar, el del desamor. I que tant la mediocritat com el desamor maten l'educació personalitzadora, l'única que mereix el nom d'educació.

Cal, doncs, que, sense menystenir res del que pugui ajudar a la dignificació de l'acte educatiu, cerquem la seva font allà on és: en el nostre compromís, que necessita nodrir-se de l'exemple d'altres compromisos, "contagiar-se" de la plenitud dels qui la tenen, sentir-se reforçat per la solidaritat d'altres persones. I per als cristians, sense cap mena de dubte, Maria, amb el seu

exemple, és una font privilegiada d'aquest nodriment, d'aquest contagi, d'aquest suport.

Maria, la "plena de gràcia", arribà al moment de l'anunciament amb una predisposició absoluta al compromís educatiu, a la donació total de la seva vida per ajudar la salvació de tots els homes "que estima el Senyor" —com cantaven els àngels a Betlem—; i això "de generació en generació", segons la mateixa Maria celebrà en el Magnificat. La professió del compromís educatiu de Maria no pot ser més radical: "heus ací l'esclava del Senyor".

Des d'aquell moment tota la vida de Maria és una manifestació de fermesa en el compromís assumit: estarà al servei del seu fill, tot complint la voluntat de Déu ("faci's en mi segons la teva paraula") i tenint en l'horitzó tota la humanitat ("totes les generacions em diran benaurada").

L'anunci de l'àngel torbà Maria. Des de "la seva petitesa", però, s'enfrontà amb el

misteri dels misteris, en el qual ella entrà a través de la seva missió maternal i educativa, i no es féu enrera. La seva cosina la saludà com "la mare del meu Senyor". S'assabentà dels miracles que havien voltat el naixement de Joan, coneixent que el cant de Zacaries es referia al fill que portava a les entranyes ("ha visitat el seu poble i l'ha redimit"). L'edicta que obligava a censar-se, el trasllat a Betlem, la impossibilitat de trobar lloc a l'hostal, el naixement de Jesús i l'adoració dels pastors, la circumcisió (amb les paraules de Simeó: "els meus ulls han vist la vostra salvació", "serà signe de contradicció", "una espasa et traspasarà l'ànima"); i les d'Anna, que "parlava de l'infant a tots els qui esperaven la redempció de Jerusalem"), la visita dels mags... tot cau sobre la "petitesa" de Maria, que manté fermament el seu compromís.

Després de tan misteriosos motius de goig, ha de sofrir la persecució ("Herodes busca el nen per matar-lo"). Ha d'emigrar a Egipte. I sent que "He-

rodes mana que matin tots els nens de Betlehem de dos anys en avall" buscant la mort de Jesús. I quan pot tornar, ha d'anar a una altra ciutat, a Natzaret, per por del fill d'Herodes, el rei Arquelau.

Totes aquestes coses, i moltes altres que els evangelis no ens han guardat, Maria "les conservava en el seu cor". I sempre va mantenir fermament el compromís que va acceptar en dir "sí" a la maternitat divina que li oferí l'àngel.

Durant la vida pública de Jesús, Maria resta en els evangelis com coberta amb un vel d'humilitat. Però, ¿qui pot dubtar que anava seguint l'obra de Jesús i que coneixia perfectament les dificultats humanes del seu fill diví?

La grandesa de tot plegat, sempre en el camí de la passió i la resurrecció, requeria en la persona humana per la qual havia passat la voluntat de Déu, Maria, una fermesa en el seu compromís que, exemplarment per a nosaltres, mai no va defallir.

Per això, com una pinzellada, trobem Maria en el cenacle, reunida amb els deixebles que esperaven la vinguda de l'Esperit Sant: la fermesa del seu compromís educatiu continua respecte al Cos místic del seu fill, que ara es prepara per celebrar els 2.000 anys de la redempció.

PAU LOPEZ CASTELLOTE

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 400 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

La nostra fita és que tots els més de 1.500 missioners i missioneres de les diòcesis catalanes puguin rebre el setmanari. La comunicació amoroseix la solitud i dóna el confort de la comunió fraternal.

Cada setmana en publiquem una relació. ¡Sigueu "padrins" d'aquests germans i germanes nostres!

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

Rsas. ESSLÉSIA ESPANYOLA
Via Julia, 151 (Església N.S. de MONTERRAT)
Roma
ITALIA .....8.580.- ptes.

RAMON MINGUELL
Ap. aéreo 265 Ancianato
QUIBDO
COLOMBIA .....10.530.- ptes.

M. Mª ANGELS VALIOS BLANCO
Apartado aéreo 20012
CALI VALLE
COLOMBIA .....10.530.- ptes.

XAVIER VERGES
CATHOLIC PRESBYTERY
Via BERINA C.P. VEIFRA
PAPUA NEW GUINEA .....14.080.- ptes.

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms .....
Direcció ..... Tel .....
Població ..... D.P. .... Província .....

subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto
 gir postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització

Domiciliació: Banc/Caixa .....
Sucursal n^o .....
N^o compte corrent .....
Població ..... Província .....

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meva autorització per aquest pagament.

Població: ..... Data .....

Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

El 13 de maig del 1888, amb la *legge aurea* era abolida l'esclavitud al Brasil. Han passat cent anys però el negre brasiler continua sofrint formes de discriminació. L'Església, si ahir legalitzava el tràfic, avui està al costat del negre. Però resten moltes dificultats.

Irònicament es diu que el Brasil és una democràcia racial perquè "el negre sap quin és el seu lloc." Posició aquesta, sempre contestada no solament pels historiadors, sociòlegs i antropòlegs contemporanis, sinó també per militants negres, en grups repartits per tot el país, als quals darrerament s'hi estan unint agents de pastoral de l'Església. Després de llarga incertesa —vist que el problema era polèmic i complex— la CNBB (Conferència de Bisbes Brasilers) ha pres una clara posició a favor dels negres, aprofitant l'ocasió del primer centenari de l'abolició de l'esclavitud, esdevinguda al Brasil amb l'esmentada *legge aurea* del 13 de maig del 1888.

La campanya de la fraternitat que la CNBB des de fa 25 anys llança en iniciar-se la quaresma per tota l'Església del Brasil, aquest any ha tingut per tema: **La fraternitat i el negre**. La invitació ha estat ben acollida en la majoria absoluta de diòcesis, però no per tots els bisbes, com per exemple el cardenal Eugenio Sales de Rio de Janeiro, el qual no satisfet del subsidi nacional **He oït et crit d'aquest poble**, ha fet preparar pels seus fidels materials de reflexió sobre la línia oficial de la democràcia racial.

Pel bisbe no es tracta de jutjar el passat amb criteris del present —encara que l'Església a Puebla va reconèixer que no sempre ha enfrontat la situació viscuda pels negres amb "la deguda atenció evangelitzadora i alliberadora"— sinó de reconèixer, a la llum de la fe, que molts rastres del passat romanen encara i són contraris a la dignitat de l'home, a la fraternitat i a la justícia.

Volem sobretot convocar els fidels perquè, a través d'una àmplia i profunda reflexió, escoltin el crit dels negres que invoquen justícia i un canvi de mentalitat en el seu tracte. Reconèc que la marginació de la comunitat negra forma part d'un conjunt social i no pot tractar-se aïlladament, sinó tenint present que també els indis, els camperols, els obrers, les dones i els menors que viuen en condicions de pobresa, exigeixen una resposta cristiana pels seus problemes urgents.

En diverses trobades, a tots els nivells, els fidels hauran de respondre sobre: ¿de quina manera la *legge aurea* ha can-

viat alguna cosa en realitat entre els negres? ¿El negre brasiler és avui veritablement lliure? Abans de tot cal tenir present la realitat numèrica. El darrer cens (1980), donava un total de prop de 120 milions de brasilers, dels quals 7 milions de negres i 46 milions de mulats. La pressió social indueix moltes persones d'origen negre a no identificar-se com a tals, preferint enquadrar-se en el grup indefinit dels mulats o francament blancs. Aquest fet, mentre relativitza el valor dels números oficials, manifesta una forma subtil de preconcepte racial, interioritzat en la mateixa persona d'ascendència negra. Estadístiques més recents i fiables calculen que dels 140 milions de brasilers, almenys 60 milions constitueixen el grup negre. El Brasil és per tant el segon país del món amb població d'origen negre després de Nigèria.

Marginat i víctima

Quina és la situació socioeconòmica d'aquesta gran minoria brasiler?

Al Brasil els blancs representen el 57% de la força laboral amb el 72% del benefici, mentre els negres i mulats representen amb prou feines el 40%, amb un benefici del 25%. Sobre l'ocupació manual, que és la menys pagada, els negres en general ocupen funcions subalternes, per exemple, en la construcció civil hi actuen com a manobres i en professions com a empleats domèstics. L'exigència de bona aparença gairebé és sempre un cruel eufemisme per excloure candidats negres en un lloc de treball.

El rèdit mitjà mensual del treballador negre és inferior al del blanc. Segons una enquesta del 1976, el cap de família blanc rebia una mitjana de 4'8 de salari mínim, mentre el negre en percebia 1'7. El 48% de treballadors negres i el 66% de treballadors de color no tenia llibreta laboral.

Gairebé sempre el negre es veu obligat a viure amb la seva família a la perifèria, en fètds habitatges o barraques, sense el mínim d'estructura higiènica, sanitària ni educativa. L'índex d'analfabetisme de la població negra econòmicament activa supera dues vegades el dels blancs: el cens del 1980 ha demostrat que el 20% de la població blanca no ha rebut instrucció, mentre que la dels negres resulta ser del 41%.

L'església, al costat

Discriminació al Brasil

L'ensenyament ofert als negres és decididament inferior al dels blancs i els tests escolars el presenten gairebé exclusivament en la condició d'esclau, refermant en els alumnes la idea que negre és igual a esclau i fins i tot inferior. El negre és exclòs del govern, del poder legislatiu i judicial, de la jerarquia militar, acadèmica i diplomàtica. Tampoc l'Església no s'escapa de la regla: encara que la majoria dels negres es declara catòlica, és molt baix el nombre de religiosos, sacerdots i bisbes negres.

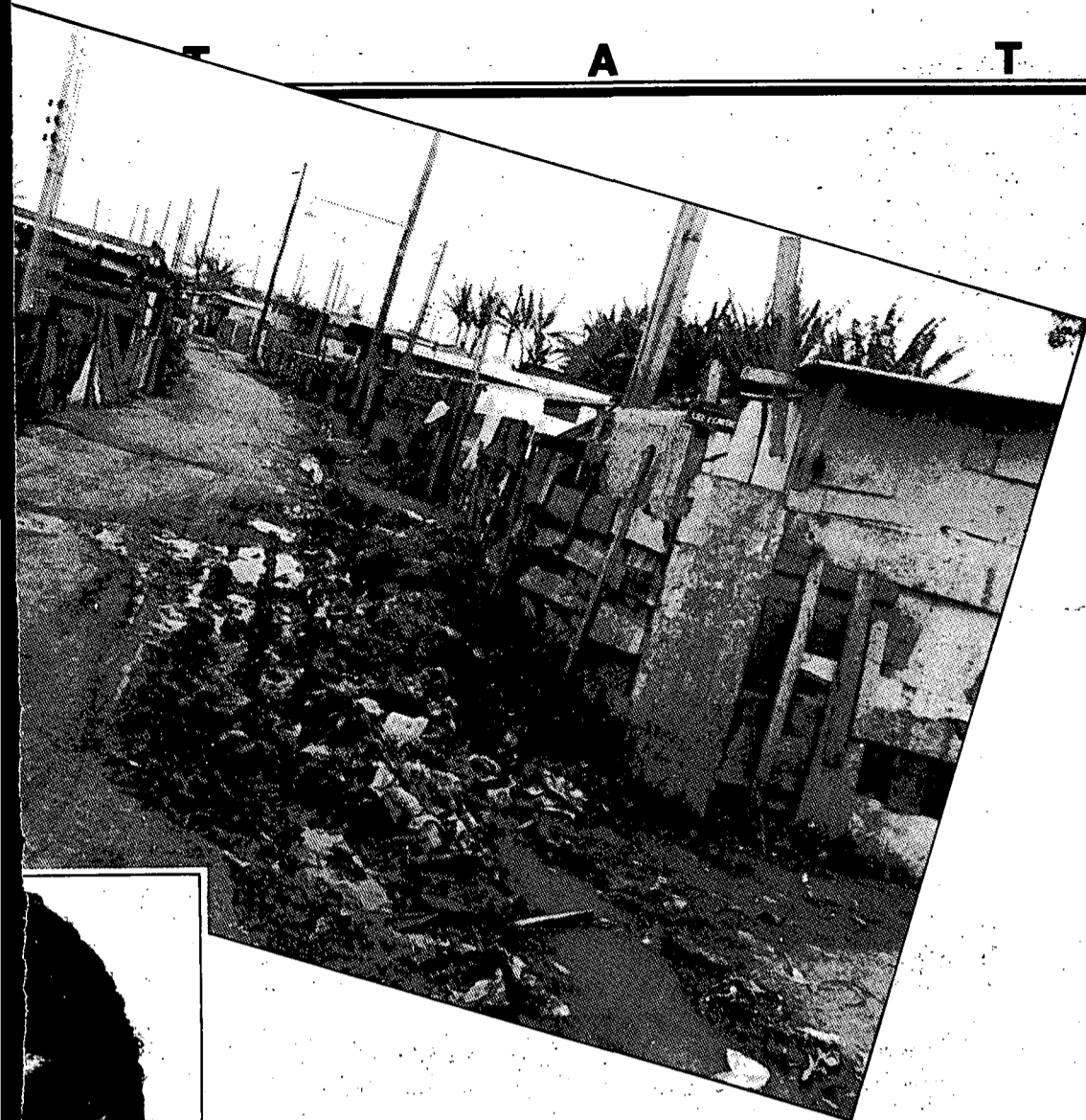
Les manifestacions d'arrel

africana (contribueixen les llengües, la música, l'alimentació etc.) són reduïdes a aspectes perifèrics o folklòrics i son considerats com a subcultura en el divers món cultural brasiler. Els esquemes dominants de bellesa i civilització són blancs: reduccionisme alimentat per films, novel·les i gran premsa nacional.

La dona negra, que ahir era esclava, avui és mal retribuïda, considerada reproductora i objecte de plaer (dels 4 milions de prostitutes, per altra banda joveíssimes, la majoria és negra). En poques paraules, pateix una triple discriminació:

"perquè és dona, perquè és pobre, perquè és negra". La mateixa pateix el nen negre que sovint acaba sobre la voravia, víctima fàcil de la violència i de la droga fins a conèixer, a vegades, la criminalitat i la presó.

Però és sobretot en l'àmbit familiar on romanen els signes de l'esclavitud. Des d'un principi la família negra ha estat desintegrada. Als esclaus els era sistemàticament negat constituir-se en família. En el moment de la *legge aurea*, amb prou feines un d'entre deu era casat o vidu, o sigui que tenia o havia tingut una família.

at dels negres

Discriminació racial Brasil

desintegració familiar és usualment afavorida pel fet de la major part dels negres viuen en suburbis inhumans, on es produeixen nuclis familiars partits.

És ben sabut que l'esclavitud ha ocupat el centre del sistema social en les àrees de colonització portuguesa, espanyola, francesa i anglesa. El 83% dels esclaus del nou món van ser conduïts al Brasil.

Lliures en els "quilombos"

Tanmateix, aquest poble

ferit, dispers i destrossat ha reeixit, malgrat tot, a salvar molts dels seus valors i part de la seva cultura. Més d'un negre s'ha rebel·lat contra el règim esclavista. La lluita per la llibertat va portar els esclaus a la fugida amb l'intent de referir-se una vida en pobles lliures i protegits, els **quilombos**, on la dignitat de la persona, la justícia en el treball, la terra per cultivar, la casa, la família i sobretot la llibertat eren pensamentament conquerides. L'Àfrica continuava essent una pàtria, un somni llunyà.

Sorgiren **quilombos** al Guaporé, Rio Branco, Rorai-

ma. Maranhão i Nordeste, Minas Gerais, Sao Paulo al sud. També els negres brasilers han tingut els seus màrtirs. Sobresurt entre tots Zumbi que ha donat vida a la república del Quilombo dos Palmares, amb prop de 20.000 esclaus fugitius, que va durar quasi 70 anys, arrasada després de diverses temptatives, l'any 1693, amb la utilització de 6.000 soldats mercenaris. Zumbi va poder fugir, però fou capturat i mort. El seu cos fou penjat d'un pal i exposat en una plaça de Recife. La seva figura té un gran valor espiritual i polític per l'actual massa d'oprimits

brasilers. Però per damunt de tot ha estat gràcies a la seva profunda religiositat que el negre brasiler ha tingut un vàlid punt de referència, i també en la salvaguarda de la seva cultura africana. Com l'antic poble d'Israel, la seva visió còsmica se centra en el sagrat sobre el qual es fonamenta la identitat personal del grup. Un altre impuls ha estat donat des de la fe cristiana.

El concepte de gran família englobava avantpassats, elements naturals, especialment la terra. El lligam amb els avantpassats, el vincle amb la mare-Àfrica, projectada com a terra promesa i sentida com un paradís perdut, es garantia d'identitat per al negre i font de resistència.

Encara que obligat a rebre el baptisme, no ha estat difícil, pel negre, un cert sincretisme entre els seus orixàs (**xangó, oxosse, ogum, olorun**) i alguns sants catòlics.

Profundament religiós, el negre té a casa un altaret, un lloc reservat, amb imatges de la Verge i del rosari i la del vell negre que simbolitza els avantpassats i la mare-Àfrica. El culte africà és dinàmic, alegre, exuberant i és acompanyat per danses, gestos, cants i molts instruments musicals.

Des d'un trist passat

A desgrat de veus profètiques contràries, parlant de les bones intencions subjectives, cal admetre que l'Església ha desenvolupat a l'Amèrica una acció que implicava la legitimització de les pràctiques colonitzadores, entre elles l'esclavitud.

Nicolau V i Lleó X autoritzaren a la corona portuguesa i l'espanyola a conquerir les terres dels "sarraïns, pagans i incrèduls, reduint a l'esclavitud els seus habitants". Foren en va les veus de fra Antonio de Montesino, de Bartolomé de las Casas i del bisbe Antonio de Valdivieso, a l'Amèrica espanyola i del pare Manoel de Nobrega, José de Anchieta i Antonio Vieira, al Brasil, en defensa dels indis, amb el suport de Pau III en una butlla del 1537. Butlla que no es referia als negres, l'esclavitud dels quals es justificava per la maledicció bíblica destinada als descendents de Caïm.

Els missioners, en general, sota la guia de sant Pere Claver buscaven alleugerir els sofriments dels esclaus i, al Brasil, orientaven els amos a usar un tractament humanitari en els seus dominis. Els qui, com el pare Gonçalo Leite i el pare Miguel García, buscaven condemnar l'esclavitud, eren considerats com uns turmentats pels escrúpols i s'exposaven a l'expulsió.

Només l'any 1839, amb la butlla **In supremis**, el Papa Gregori XVI condemnà el tràfic de negres, ja abolida arreu del món, definint-la com "inhumana". En honor a la veritat, alguns bisbes brasilers com monsenyor Joaquim José Vieira, l'havien precedit cinquanta anys abans amb cartes pastorals en defensa dels esclaus negres. Però és sobretot després del Concili Vaticà II que es fa sempre més clara la comprensió ecumènica de la religió afro-brasilera (**umbanda** i **candomblé**) i la presa de posició en defensa del negre marginat i oprimat.

...a un present d'esperança

Els bisbes inviten les comunitats parroquials, les CEB (Comunitats Eclesials de Base) i els moviments d'Església, d'arreu del país, a veure la realitat actual del negre brasiler, a jutjar-la a la llum de la fe i a actuar en conseqüència.

Com fer-ho? Abans de tot, per part de l'Església, reconèixer el seu pecat històric i demanar perdó amb celebracions penitencials, en la denúncia profètica i constant de les conseqüències d'un passat esclavista; conscienciar els fidels per tal que superin els preconceptes d'inferioritat, peresa, etc., dels germans negres; encoratjar la comunitat negra a assumir la pròpia negritud i a una actitud evangèlica de perdó; obrir espais a l'Església, als grups negres; augmentar els agents de pastoral de color; incrementar el diàleg religiós amb els cultes afro-brasilers i incloure en les celebracions i en la mateixa litúrgia la causa del negre, la seva lluita i el seu valor; promoure els membres de la comunitat negra en situació de misèria, per rescatar la cultura i la identitat negro-brasilera; multiplicar accions concretes de caritat político-alliberadora (sindicats, associacions...); promoure una relectura de la història del Brasil des de l'òptica dels marginats; ser solidaris amb els negres perseguïts, marginats i torturats d'altres països; estudiar críticament el text de la nova constitució, per una verificació sobre els drets dels negres i sobre garanties constitucionals contra el racisme.

El fet més ambiciós de l'Església en la campanya **El negre i la fraternitat**—que continuà tot l'any 1988, en les reflexions comunitàries del mes març, del vocacional d'agost, i del bíblic de setembre, de l'octubre missioner, la novena de Nadal en família— és la unió de tots per continuar participant amb la força de l'amor de Crist, en la construcció d'una societat justa i fraterna.

CALENDARI

Diumenge, 3 de juliol. XIV del temps ordinari. Sant Tomàs, apòstol; sant Lleó II, papa; sant Anatoli, bisbe i sant Eulogi, màrtir.
Festa major a Vic, Puigcerdà i Sant Fruitós de Bages.
El sol surt a les 4,22 i es pon a les 17,28 (hora solar).
Dilluns, 4 de juliol. Santa Isabel de Portugal, princesa de Catalunya i Aragó; santa Berta, abadessa, i sant Laureà, arquebisbe.
Dimarts, 5 de juliol. Sant Miquel dels Sants, trinitari; sant Antoni Mª Zacaries, fundador i santa Filomena, verge.
Dimecres, 6 de juliol. Santa Maria Goretti, màrtir i santa Dominica, verge. Santa Isaïes, profeta.
Festa major a Flaçà.
Dijous, 7 de juliol. Sant Ot, bisbe d'Urgell i sant Fermí, bisbe de Pamplona.
Divendres, 8 de juliol. Sant Adrià III, papa; santa Aquil·la i santa Priscil·la, màrtirs.
Dissabte, 9 de juliol. Ntra. Sra. Reina de la Pau. Sant Ciril, bisbe, santa Anatòlia, verge màrtir.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

3 de juliol. Diumenge. XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Ez 2,2-5, S 122, segona 2C 12,7-10, tercera Mc 6,1-6.
Sant Pere i Sant Pau. Lectures: Primera, Fets 12,1-11, S 33, segona 2Tm 4,6-8, 17-18, tercera Mt 16,13-19.
4 de juliol. Dilluns de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Os 2,14-16.19-20, S 144 segona Mt 9,18-26.
5 de juliol. Dimarts de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Os 8,4-7.11-13, S 113b, segona Mt 9,32-38.
6 de juliol. Dimecres de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Os 10,1-3.7-8.12, S 104, segona Mt 10,1-7.
7 de juliol. Dijous de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Os 11,1b.2-4.8c-9, S 79, segona Mt 10,7-15.
8 de juliol. Divendres de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Os 14,2-10, S 50, segona Mt 10,16-23.
9 de juliol. Dissabte de la setmana XIV de durant l'any. Lectures: Primera, Is 6,1-8, S 92, segona Mt 10,24-33.

Litúrgia de les Hores

Setmana II

Diumenge, 3. Propi del temps.
Dilluns, 4. De Fèria.
Dimarts, 5. De Fèria.
Dimecres, 6. De Fèria.
Dijous, 7. De Fèria.
Divendres, 8. De Fèria.
Dissabte, 9. De Fèria. Vespres de demà.

Preguem amb el sant pare Joan Pau II

El Sant Pare ens demana pregàries PELS EMIGRANTS, PERQUÈ ELS REBEM COM A GERMANS.

En el món actual, innumbrables milions de persones van ser desarrelades de la seva terra, per tal de buscar sobreviure o refugiar-se. La seva llengua, els seus costums, fins i tot la seva fe, han sofert el trauma del desarrelament. Alguns van deixar darrera seu els cadàvers dels companys, abatuts pels guàrdies de les fronteres o que van ser traïts per guies sense escrúpols. Altres recorden els companys perduts a la mar, perquè van fugir en barques lleugeres.

El país que els ha acollit, de vegades explota la seva misèria o els manté marginats. De vegades, els tanca a camps de concentració amb racions de fam. És trist perdre-ho tot.

La nostra pregària ha d'ajudar a conscienciar els cristians del deure de lluitar per la justícia i de viure una caritat pràctica i eficaç. "Ja no hi ha jueu ni grec, ni lliure ni esclau, —deia sant Pau— tots som igualment fills de Déu". La Sagrada Escriptura ens parla de l'Èxode del Poble de Déu, del seu captiveri i del retorn a la terra promesa. També Maria i Josep, amb l'Infant als braços, van conèixer l'amargor de la fugida a terra estrangera. L'Església, tantes vegades perseguida, no deixa de seguir el seu Mestre. Segles enrera, els catòlics irlandesos buscaven la llibertat de religió a les terres del continent americà.

Per això, el Papa ens recorda que "on hi ha un home que pateix, allí al seu costat, ha d'estar-hi l'Església". Un cristià no pot acceptar la política de reducció contínua d'aquestes ajudes als necessitats. No pot acceptar que se'ls mantingui en la seva situació de dependència. Tenen dret a ser protagonistes de la seva reinserció a la societat. Digues-me com acullis l'estranger, i et diré si ets cristià" ha escrit el cardenal Etchegaray.

Un refugiat ho veia així: "He llegit a la Bíblia; estimeu-vos els uns als altres. Els cristians heu vingut a ajudar-nos. Per això volem conèixer la religió que us ensenya a estimar."

Preguem perquè tots els cristians visquem la solidaritat i rebem els emigrants com a germans.

Intenció missional

Preguem PERQUÈ L'ESFORÇ EN EL DIÀLEG AMB LES RELIGIONS NO CRISTIANES, NO RENUNCIÏ AL DRET I DEURE DE PROCLAMAR L'EVANGELI.

Diàleg significa escoltar humilment, significa respecte per al pensament de l'altre, amor als seus sentiments. Però, també humil oferiment de les nostres creences per enriquir els altres. El diàleg no nega la proclamació de l'evangeli.

ANTONI Mª SERRALLONGA sj.

HOMES I INSTITUCIONS

L'home dels estels

A la Barcelona d'anys enrera, més afable, més calmosa que la d'avui, hi havia el costum de fer volar estels. Actualment és un esbarjo quasi desconegut, però recordo que dalt els terrats de les cases de barriada, així com als espais oberts una mica alterosos, s'hi veien nois i fins i tot alguna persona gran, amb un cordill a la mà, fent voleiar un estel que s'enlairava, tot donant estrebades, amb una llarga cua formada amb trosos de drap acolorits que semblaven fuetejar les boires en dia de vent, que era quan s'aprofitava l'avinentsa per engegar-los cel enllà.

Aquesta dèria, no gens "contaminant" i ardida era practicada amb afició i donava bo de veure els estels voleiant pel cel de la tarda.

Hi havia a Ciutat vella, un botiguer que es dedicava a la realització d'aquest estris amb canyes i papiers lleugers, per tal d'evitar que no fossin massa pesants. Es deia Isidro, però era conegut com "l'home dels estels", un apel·latiu escaient, per tal com donava vida als "astres" que exposava en el seu

establiment i que els clients, sobretot jovenalla, triava al seu gust, ja que n'hi havia de totes formes —geomètriques— i colors, grans i petits, posant a la disposició del públic cabdells de cordill per engegar aquell article de paper en el qual a vegades hi havia dibuixats amb certa gràcia les caricatures d'alguns polítics de l'època, com Garibaldi, Prim, Castellar, Bismarck i fins de Victòria, la reina d'Anglaterra.

Realment val a dir que, com a esport lúdic no hi ha res que elevi tant l'esperit, com fixar els ulls vers l'espai i restar pendent del fil que calia cabdellar o descabdellar, segons l'oratge de les altures; a vegades es trencava el cordill i l'estel es perdia, sense saber-ne mai més res. Enlairar-se, volar, dominar la terra, arribar a les altures d'on ens ve la llum, heus ací un bon destí.

Però els estels dels infants considerats com una joguina, foren utilitzats més endavant —prèviament les corresponents modificacions— com a instruments d'investigació i enviats a l'atmosfera per obtenir dades oportunes del temps, com la

temperatura, la pressió atmosfèrica o altres referències importants meteorològiques.

Als països orientals són emprats encara com a elements d'entreteniment entre la mainada o bé en celebracions típiques i folklòriques de regust tradicional.

Des de 1860 a 1875, l'home dels estels, en va vendre milers als afeccionats que li sol·licitaven, però amb la vinguda de la xarxa telegràfica, la telefònica i els fils elèctrics, foren prohibitius aquest entreteniment que tant va arrelar en la passada centúria.

Ara ja no aixequem massa la mirada per veure un estel, sinó que hem d'estar amatents al trànsit de cotxes i semàfors que marquen implacables el camí a seguir per tal d'arribar a l'altra banda de la voravia.

Amb tot, era bonic de veure la silueta gràcil i engrescadora dels estels que seguien fidelment el ritme de les ventades i obeïen la mà que els menava més amunt o els retornava suauement a la terra.

PIETAT CAMPMAJÓ

ADULTS EN LA FE

El prevere és invitat a "fer Església" (3)

JOAN GUITERAS i VILANOVA

Continuem amb la sèrie d'articles dedicats al sacerdot. Vull indicar, primerament, que, en aplicar el terme "ministre" al sacerdot, en cap moment no es vol fer referència al sentit polític del terme "ministre". Sempre he usat dit mot en el sentit evangèlic. Ministre vol dir servidor. I l'escena més propera a la definició de sacerdot podria ser la de Jesús rentant els peus dels deixebles abans del sopar pasqual. La imatge culminant és la del Crist estès de braços a la creu. Evidentment, amb el mot ministeri —amb el qual teològicament es qualifica el sacerdoti— sempre es parla d'un profund lliurament als germans, tal com féu el Gran Sacerdot, Jesucrist. També els ostentadors de poder temporal haurien de donar contingut de servei al fet de ser ministres. Considero que aquesta darrera afirmació és important i que ens permet de clarificar tot possible malentès.

He de dir, en segon lloc, que el terme prevere és provinent del grec i ha estat emprat per designar la tasca del sacerdot. Significa "ancià" i s'aplica als sacerdots. Una paraula tècnica que molts preferirien avui predicar el sacerdot.

Tractem, seguint el bisbe Orchamp, d'Angers, de la figura del sacerdot com a cridat a "fer Església".

Al servei de la unitat

L'expressió "fer Església" ha esdevingut clàssica en el llenguatge cristià d'aquests darrers anys. Cal no enganyar-se, com diu el nostre autor, en el sentit que seria erroni creure que l'Església la fem nosaltres. Aquí cal més aviat dir que es tracta de la resposta a la crida del Senyor. "L'expressió porta una part de veritat interessant... Cal també que nosaltres responguem i, perquè hi hagi Església en alguna banda, que responguem conjuntament".

Novament la tasca del sacerdot. Tots els cristians hem de ser cercadors de la unitat, però la feina de guiatge del prevere és d'una importància cabdal. Així el sacerdot pot ser qualificat de servidor de la unitat. Una vocació arriscada en un món plural i en una comunitat on les legítimes diferències són vistes, de vegades, com un abisme insuperable. Sí, el sacerdot ha de ser l'home del contacte amb els altres. Pont que uneix cordialment. Les diverses tasques i agrupacions han de poder trobar en ell un punt de referència que les pot unificar. Hi ha uns punts comuns, en tota obra d'Església, palpables en la unió que pot dur el sacerdot. Per exemple, les diversitats es poden aplegar per celebrar "conjuntament el Crist i la fe que ens és comuna". Una necessitat important.

Assegurar l'encontre de les diferències

"Vet aquí, diu el bisbe d'Angers, que es necessita encara el ministeri dels preveres: han d'assegurar l'encontre de les diferències que constitueixen el Poble de Déu". Aquesta comunitat l'expressa l'aplec de cada diumenge. Sí, aquest dia és l'oportunitat de la verdadera comunitat. Novament hem d'insistir en el valor de la celebració eucarística dominical. Massa sovint és preterida per deixadesa, incoherència o comoditat. Som uns cristians a qui ens costa, de vegades, aplegar-nos al redós del Crist ressuscitat. En l'Assemblea, Ell és present per la nostra reunió, per la persona del sacerdot, per la Paraula i per l'Eucaristia.

L'Eucaristia obté més sentit "si acull la crida dels homes i si es poden expressar les diversitats que constitueixen l'Església local".

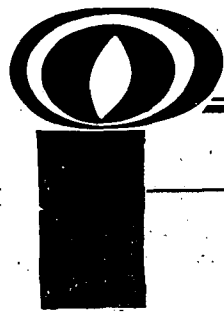
Sí, la diversitat troba unitat en el fet que "el pastor" recorda a tots el sentit de la marxa i de la missió rebuda. En això es vertebren les comunitats. I en l'Eucaristia presidida pel prevere, verdadera font de la unió amb Crist i amb l'Església. Lloc de forja de la comunitat una.

La fe íntegra

Cercar la unitat des de cada situació concreta és una feina àrdua i arriscada. Necessàriament calen uns punts de referència. Es troben en els escrits fonamentadors de la fe. Però també en una manera de viure d'acord amb l'Evangelí. Tot basat en la Tradició vivent de l'Església que fa actual la realitat de la salvació. S'ha d'atendre, doncs, a la doctrina proclamada pels successors dels apòstols.

"Perquè la diversitat, plenament admesa, constitueixi l'Església, importa que cadascú conegui i reconegui l'essencial de la fe". Aquest secret és important. El prevere, per tant, unit al bisbe, ha de vetllar per la integritat de la fe. Ha d'ajudar a reconèixer la revelació com "un missatge que ens ve de Déu i que reclama primer de tot, per part nostra, l'obertura del cor, tal com féu Maria el dia de l'Anunciació".

Una vegada més es mostra quina és la grandesa de la vocació sacerdotal. I se'ns demana de valorar-la correctament amb simpatia. Amb l'amabilitat i la benignitat de les coses grans, que succeïen en la feblesa humana i que, més d'un cop, tenen les seves anècdotes. Que mai no falli el sentit de família! La comunitat eclesial és cridada a la més gran generositat. A estimar sempre. I a demanar que el Senyor susciti servidors de la unitat en el ministeri sacerdotal.

Teologia i espiritualitat

• Un teòleg cardenal

El dia 28 de juny, dimarts passat, el papa Joan Pau II hauria creat Cardenal de la Santa Romana Església el teòleg Hans Urs von Balthasar, que va morir precisament el 26 de juny del 1988, just tres dies abans de la celebració del Consistori. No era pas la primera vegada que un prevere era nomenat cardenal sense ser bisbe. Pau VI havia nomenat Cardenal el P. Giulio Bevilacqua i el P. Jean Daniélou; Joan Pau II havia nomenat el P. Henri de Lubac i monsenyor Pavan. Ara el teòleg suís.

Les característiques de la teologia d'Urs von Balthasar potser no són massa conegudes dels cristians no especialitzats en aquest camp, malgrat que ell ha escrit coses ben a l'abast, àdhuc polèmiques, que han estat traduïdes al castellà i algunes al català (penso, per exemple, en el magnífic llibre sobre "La pregària contemplativa", traduït per mossèn Casimir Martí, i editat en els anys optimistes de l'Editorial Estela...).

Amb motiu de la concessió del Premi internacional Pau VI, concedit per l'Institut Pau VI, de Brescia, l'any 1984, el professor Urs von Balthasar va explicar d'una manera molt sintètica el seu esforç teològic. Apart de la presentació del seu treball pastoral en la fundació d'un Institut secular, i de la tasca de publicació i comentari de la tradició patristica i medieval, i àdhuc recent, teològica i espiritual, pel que fa als seus propis treballs els presenta així:

Les tendències de Urs von Balthasar

"Subratllo en els meus propis treballs tres tendències: 1.ª Després d'haver demostrat el caràcter únic de Crist en relació a totes les religions (i, en conseqüència, que tota antropologia filosòfica no pot tenir altra culminació més que en la llum de l'home perfecte, el Fill de Déu, que ens permet anar més enllà del nostre naixement mortal per arribar en un nou naixement a la vida trinitària), m'he dedicat a insistir sobre la indivisibilitat entre teologia i espiritualitat, puix la divisió entre les dues és el desastre pitjor que ha succeït en la història de l'Església.

2.ª Hi ha també una unitat estricta entre tots els tractats teològics. No pot haver-hi Cristologia sense Trinitat, i viceversa; o sense història de salvació, des de la fe d'Abraham fins a l'Església; no pot haver-hi Encarnació del Verb sense la Creu i la Resurrecció. És, doncs, necessari reaccionar enfront d'una desmembració que es creu científica, i contra qualsevol espiritualisme neoplatonitzant, àdhuc en la mística més sublim.

3.ª Em sembla necessari insistir sobre la teologia dels consells evangèlics i fer veure que no comporten

cap fuga del món, puix es tracta de lliurar-se a la salvació del món en seguiment de Crist i de la seva donació eucarística. Teresa de Lisieux ho ha comprès meravellósament. (El teòleg ha dedicat a aquesta santa una obra magnífica).

Aquestes tres tendències d'Urs von Balthasar revelen la unitat d'esperit d'aquest teòleg. És particularment remarcable la seva afirmació: "la divisió entre la teologia i l'espiritualitat és el desastre pitjor que ha succeït en la història de l'Església". ¿Què significa aquesta afirmació? Significa una reprovació total a les actituds que separen la reflexió racional del procés de fidelitat a l'Evangelí i de docilitat a l'Esperit.

Això succeeix quan la teologia és pensada com un afer que afecta a un simple treball intel·lectual. Hom faria teologia com si analitzés un tema clàssic, un autor important, una qüestió oberta. Hom s'ocuparia de Déu com si fos un objecte entre altres. I, d'altra banda, hom es preocuparia d'ésser "bona persona", de resar i de fer caritat. Aquesta és una separació inacceptable. Acostar-se al treball teològic és quelcom que cal fer amb tota la força de la pròpia persona, implicant i condicionant tota la vida en aquest moviment de recerca-reflexió i pregària.

• El teòleg i el Papa

La mostra de confiança que el papa Joan Pau II va fer-li al teòleg de Basilea, nomenant-lo Cardenal de la Santa Església Romana, vol dir també una aprovació de la seva tendència vital, que en el fons coincideix amb la del mateix papa Wojtyła. També per a ell les coses estan unides, i no parcelades. Els que no entenen aquesta unitat no entenen, i no accepten, l'actuació de Joan Pau II. La unitat es troba en Jesucrist, culminació, com diu Urs von Balthasar, del sentit de l'home, precisament perquè el porta més enllà de la seva mateixa naturalesa mortal. Quantes vegades el Papa, des de la seva primera Encíclica "El Redemptor de l'home" ha insistit en aquest camí d'anada i tornada entre Crist i l'home!

Però allò que és unitat per al Papa, per a l'Església en la fe, és parcelació per a les consideracions humanes, polítiques, ideològiques. Només cal adonar-se dels comentaris que envolten els viatges. Allò que en un lloc —segons els comentaristes— sembla un esdeveniment meravellós i contestatari, en un altre lloc es converteix en motiu de crítica i de rebuig... I tant de bo que això no passi, com a Jesús de Natzaret amb els seus concitadans a l'interior mateix dels catòlics, no reconeixent la força de la persona, en aquest cas, del successor de Pere, que Crist ha volgut per a la seva Església.

"ARA VEIG QUE EL SENYOR M'HA ALLIBERAT DE VERITAT DE LES MANS D'HERODES"

A primera vista, pot resultar sorprenent aquesta lectura precisament quan celebrem el martiri de l'apòstol sant Pere. Tanmateix, en la narració de l'alliberament de Pere a Jerusalem hi ha un ensenyament profund, que il·lumina la figura de l'apòstol i el seu martiri posterior. La narració dels Fets explica, en realitat, la forma com Pere va experimentar el misteri pasqual de Crist en la seva persona: pres durant la Pasqua, és alliberat enmig d'una llum resplendent per l'àngel del Senyor. En el seu alliberament hi ha també una resposta de Crist a la seva Església, que prega per aquell que és el capdavanter dels Dotze. El martiri de Pere, al seu moment, no farà més que realitzar definitivament aquesta imitació. La mort a causa de la fe en Crist (vegeu l'evangelí) és el definitiu alliberament de Pere, i el seu trànsit amb el Senyor.

Lectura dels fets dels apòstols (12:1-11)

En aquells dies, el rei Herodes detingué alguns de l'Església per fer-los mal. Fèu matar amb l'espasa Jaume, el germà de Joan, i quan s'adonà que això era ben vist dels jueus, féu agafar també Pere. Eren els dies dels Azims. El féu tancar a la presó i confià la seva guarda a quatre esquadres de soldats, amb el propòsit de fer-lo comparèixer davant el poble després de Pasqua. Mentre Pere era a la presó ben vigilat, la comunitat pregava Déu per ell sense parar. Herodes ja anava a fer-lo comparèixer, però la nit abans, mentre Pere dormia entre dos soldats, lligat amb dues cadenes, i els sentinelles feien guàrdia davant la porta de la presó, tot d'una l'àngel del Senyor es presentà, i la cambra s'omplí de claror. L'àngel tocà Pere, el desvetllà i li digué: "De pressa, aixeca't!" I les cadenes li caigueren de les mans. Li digué: "Cenyeix-te i posa't les sandàlies". Pere ho va fer, i l'àngel va afegir: "Pren el mantell i segueix-me". Pere sortí a fora i el seguia, sense saber que això que l'àngel feia era de veritat, es pensava tenir una visió. Passaren la primera guàrdia, passaren la segona, i arribaren a la porta de ferro que dona a la ciutat. La porta s'obrí tota sola, i ells sortiren, anaren fins a la primera cantonada, i l'àngel el deixà. Llavors Pere, tornant en si, digué: "Ara veig que el Senyor ha enviat de debò el seu àngel i m'ha alliberat de les mans d'Herodes i de tot el que el poble dels jueus esperava contra mi".

"EL SENYOR M'HA ESCOLTAT, RES NO M'ESPANTA"

El salm és un cant d'acció de gràcies, que s'adiu molt bé amb les últimes paraules de la primera lectura. El Senyor ha escoltat Pere i la seva Església. L'àngel del Senyor ha estat vora seu, per protegir-lo. Déu l'ha omplert de la seva llum.

Salm 33:2-3,4-5,6-7,8-9 (R.: 5b)

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meua ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R.: El Senyor m'ha escoltat, res no m'espanta.

Tots amb mi glorifiquem el Senyor,
exalceu plegats el seu nom.
He demanat al Senyor que em guiés;
ell m'ha escoltat, res no m'espanta. R.

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum;
i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.
Quan els pobres invoquen el Senyor,
els escolta i els salva del perill. R.

Acampa l'àngel del Senyor
entorn dels seus fidels, per protegir-los.
Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor;
feliç l'home que s'hi refugia. R.

"JA TINC RESERVADA LA CORONA QUE M'HE GUANYAT"

En la perspectiva de la seva mort, l'apòstol Pau en parla com d'un esdeveniment gloriós: la seva vida és una ofrena, és una nau que fa el viatge definitiu; ell és un lluitador, un atleta, segur de la corona. Com en el cas de Pere, la mort de Pau es presenta com una "salvació". Amb aquest text de litúrgia de la paraula remarca que celebrem el martiri dels dos apòstols.

Lectura de la 2.ª carta de sant Pau a Timoteu (4:6-8,17-18)

Estimat, pel que fa a mi, la meua vida ja és oferta com una libació vessada sobre l'altar. Ja m'ha arribat el moment de desfer les amarres i deixar el port. Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantinc fidel. I ara ja tinc reservada la corona que m'he guanyat. El Senyor, jutge justíssim, me la donarà quan serà el dia, i no tan sols a mi, sinó a tots els que enyoren la seva manifestació. El Senyor m'assistia i em donà forces perquè acabés de proclamar el missatge de l'evangelí, i poguessin escoltar-lo tots els pagans. I Déu m'ha salvat de la gola del lleó. El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar i em guardarà per al seu Regne celestial. A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.

"TU ETS PERE, ET DONARÉ LES CLAUS DEL REGNE DEL CEL"

El sentit d'aquesta lectura en la festa dels apòstols, és precisament destacar el que Jesús volgué fer de Simó, fill de Jonàs: el féu Pedra = Pere. I Pedra = Pere en funció de la seva Església, la qual, originada de l'acció del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, s'edifica visiblement amb els homes i entre ells. Pere serà el misteriós majordom del "Regne de Déu" present ja en el misteri, que és l'Església (Lumen gentium, 3).

Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu (16:13-19)

En aquell temps, Jesús anà a la regió de Cesarea de Felip, i un cop allà, preguntava als seus deixebles: "¿Què diu la gent del Fill de l'home? ¿Qui diuen que és?" Ells li respongueren: "Uns diuen que és Joan Baptista, altres, que és Elies, altres, que és Jeremies o algun altre dels profetes". Ell els diu: "I vosaltres, ¿qui dieu que sóc?" Simó Pere li contestà: "Vós sou el Messies, el Fill del Déu viu". Jesús li va respondre: "Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs: això no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel. I ara, també jo et dic que tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meua Església, i les portes del Regne de la Mort no li podran resistir. Et donaré les claus del Regne del cel: tot allò que lliguis a la terra, quedarà lligat al cel, i tot allò que deslliguis a la terra, quedarà deslligat al cel."

"Pare nostre que esteu en el cel"

Sabem mirar Déu? Sembla la cosa més fàcil del món, i en canvi no tothom sap fer-ho. Perquè no és fàcil fixar la vista, o l'atenció —que això és el que vol dir "mirar"—, sobre Déu, únicament els qui tenen una fe molt viva poden i saben fer-ho. Déu, ningú no l'ha vist mai —ens recorda sant Joan—; l'Unigènit que és al si del Pare, és qui l'ha revelat (1:18). Jesús, per altra part, no és sols el revelador del Pare, és també el gran pedagog que ensenya la humanitat entera a mirar Déu. Saber mirar-lo per damunt dels obstacles que ens l'amaguen del tot o intenten donar-nos-en una imatge boirosa o errònia. Mirar-lo a través de les criatures, i no sols de les criatures "ecològiques", com potser pretendria una certa espiritualitat sentimental o romàntica, sinó a través de la totalitat de la creació, el centre de la qual és la persona humana. No deixa de ser significatiu, que els grans sants, que posen de manifest la seva tendresa envers els animals, les plantes, els fenòmens atmosfèrics, són precisament els qui abans i sempre han sabut tractar tothom com a germà. La primera lectura que avui llegim (Ez 2:2-5), ens diu com és precís que sapiguem mirar Déu, fins i tot, a través de les persones i de les circumstàncies històriques que ens fan patir, que són difícils. Jesús es mostra sempre pendent del Pare: **El Fill no pot fer res que no ho vegi fer al seu Pare; allò que el Pare fa, ho fa igualment el Fill** (Jo 5:19). Així el nostre Mestre ens ensenya el camí més obert per a saber mirar Déu: **La vostra pregària serà aquesta: Pare nostre del cel...** (Mt 6:9). És també el que fa el nostre salm responsorial. Aquest magnífic petit poema ens ensenya com malgrat la situació de prostració nacional en què es trobava el poble d'Israel després de l'exili,

Saber mirar Déu

(Salm 122 -H. 123-: 1-2a.2bcd.3-4 R.: 2cd)

JOSEP M. ARAGONÈS

enfrontat a les humiliacions dels enemics exteriors i a l'opressió dels poderosos de dins (vv. 3-4), el pietós israelita sap alçar els ulls a Déu: **Tenim els ulls posats en el Senyor, fins que s'apiadi de nosaltres** (v. 2cd).

Impuls d'acció

Mirar Déu no és el resultat de cap canterí. El creient que mira Déu no és l'home o la dona que baden. El salmista pren la imatge de l'esclau que està pendent del que el seu amo li manarà. **Com l'esclau té els ulls posats en les mans del seu amo. Com l'esclava té els seus ulls en les mans de la mestressa...**, perquè a la més petita indicació, al primer moviment d'unes mans que ordenen i assenyalen allò que cal fer, el servent pugui executar l'ordre rebuda. Així, diu el salm, **tenim els ulls posats en el Senyor** (v. 2c). ¿No senti el ressò del faci's la vostra voluntat de l'oració dominical? I és que la contemplació de Déu —saber mirar-lo des de la fe— és font i impuls de l'acció cristiana. Els contemplatius no són pas gent inactiva, i, menys encara, persones desvagades. El contemplatiu és el qui està més a prop de la font d'on raja l'acció i el compromís

del testimoniatge. Que després sàpiga donar aquest testimoniatge amb claredat i fins i tot amb una certa pedagogia, ja és tota una altra qüestió. Si volem ser creients d'acció no tenim altre camí que el de la pregària, per entrar a una autèntica acció amarada de fe i d'esperança. Tot altre camí ens portarà a l'activisme, i fins al moviment histèric, que potser farà molt d'enrenou, però que no té res a veure amb la veritadera acció cristiana, l'autèntica acció catòlica. El salmista en diu que aixeca els seus ulls al Déu que té el tron dalt del cel (v. 1). És el que el gran Mestre dels cristians, Jesús, fa en els moments solemnes de la seva vida i ens ensenya a fer a nosaltres. De vegades aquest gest és demostració d'acció de gràcies (Cf. Jo 11:41-42). Altres vegades és un clam serè i confiat davant de l'adversitat (Cf. Jo 17). O un crit en el destret i recurs a la misericòrdia del Pare (Cf. Mt 15:29-34). Sempre però és una pregària que impulsa a l'acció, a confiar i a abandonar-se a la força i a la bondat de Déu, tot testimoniant-ho en la pròpia vida.

L'Església mira Jesucrist

Som convidats a mirar Jesús i a seguir

la seva rúta. A través de la seva vida, Jesús puja a la creu. I no sols perquè la creu estigui fixada en la muntanya del Calvari, sinó perquè la creu marca una fita importantíssima en el camí d'ascensió a Déu. El camí de l'obediència a la voluntat del Pare, que constitueix el contracamí d'Adam —de la humanitat— allunyant-se de Déu i ensorrant-se en la mort. Per això el camí de la creu, tot i que passi per la davallada al sepulcre i a la regió dels morts, és el camí de la resurrecció i de l'ascensió del Crist a la dreta del Pare. És a partir de la nostra feblesa que som enduts enlaire cap a Déu. L'Església ha de mirar Jesús i precisament enlairat a la creu: **Quan jo seré enlairat de terra, atrauré tothom cap a mi** (Jo 12:32). **Perquè així com Moisés va enlairar la serp al desert, així cal que sigui enlairat el Fill de l'home a fi que tot el qui creu tingui en ell la vida eterna** (Jo 3:14s). I és que únicament després de veure tot el cúmul de mal que hi ha, hi ha hagut i hi haurà en el món a càrrec de la desobediència dels homes, la prova summa i heroica de l'obediència del Fill, és l'única cosa que pot salvar el món i revelar el que realment és el Fill, i amb el Fill, els cristians: **Quan haurem enlairat el Fill de l'home, llavors coneixereu que jo sóc, i que no faig res pel meu compte, sinó que dic això segons les instruccions del Pare** (Jo 8:28). Ara podem fer una lectura "cristiana" d'aquest salm responsorial i veure com Jesús diu a l'Església que dubta: **Mira'm les mans!** Cf. Jo 20:27 i Llc 24:39-40). Únicament si som capaços de mirar Jesús amb fe serem Església que veu i celebra la salvació (Cf. Lc 24:30-31). Perquè estarem en les mans del Bon Pastor (Cf. Jo 10:28-30), que abans de pujar cap al Pare, **alçà les mans i beneí els deixebles —l'Església—** (Cf. Llc 24:50). I mirant Jesús —mirant Déu— serem alliberats de tota por.

CULTURA CIENTIFICA

El cervell i l'ànima humana

10. Anatomistes dels s. XVII i XVIII investiguen el cervell

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

Mentre els filòsofs fan elucubracions sobre la manera de compaginar les accions de cos i ànima en el compost humà, hi ha també investigadors experimentals que fan indagacions sobre la manera de funcionar el cervell. No podem deixar de parlar d'aquests científics, contemporanis dels filòsofs que hem comentat o immediatament posteriors. Ens mostraran com la ciència positiva pas a pas va avançant pel camí de la recerca de la veritat.

Thomas Willis (1621-1675)

Poc havia progressat el coneixement del cervell des de Gal·lè fins a l'entrada de l'edat moderna. A les escoles hom és limitava a repetir el principi general que el cervell era centre del sistema motor i sensitiu, i lloc on es trobava la intel·ligència, sense concretar més, tal com es trobava en els ensenyaments de Gal·lè. La idea cartesiana de considerar la glàndula pineal com el veritable centre de tota funció vital no va arribar a penetrar en les escoles mèdiques. I mentre Descartes formulava aquesta hipòtesi un anatomista anglès feia observacions noves relatives als centres cerebrals:

Thomas Willis s'havia graduat en medicina el 1639. Va

començar a exercir de professor el 1646, i fou un dels fundadors de la Royal Society de Londres. Des del 1666 va ser el metge personal del rei Carles II. Els seus estudis de recerca van ser sobre tot allò que es relaciona amb l'anatomia i fisiologia del cervell. Va descobrir el sistema d'artèries que es troba a la base del crani i que ara en honor seu s'anomena "hexàgon de Willis": ocupa l'espai que sota els hemisferis cerebrals enclou el quiasma dels nervis òptics i els òrgans de la fossa interpeduncular. També va descriure altres participacions del cervell (cordes de Willis, branca oftàlmica de Willis...) que no cal que detallem.

El que sí que volem subratllar és que Willis ja va fer una observació molt encertada: la part del cervell on més probablement es produeixen les sensacions i el pensament —és a dir, el lloc on actua l'ànima— ha de ser la matèria gris del cervell amb els seus nuclis profunds. I això per què? per una raó ben evident: La matèria cerebral blanca, d'estructura fibrosa, s'assemblava en tot als nervis, els quals, segons la teoria tradicional, eren els conductes per on circulaven els "esperits animals", però no centres de sensacions. Una funció anàloga, doncs, havia de tenir la part blan-

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

ca del cervell. I com avui sabem, Willis tenia raó: és a la matèria gris on es troben els receptors de les sensacions.

Albrecht von Haller (1708-1777)

En la sèrie d'articles dedicats a la cèl·lula i la reproducció dels éssers vius ja vem parlar d'aquest metge suís —oponent de K.F. Wolff en la controvèrsia entre preformació i epigènesi— però ara hem de dir que la seva aportació a la ciència fou més important per les seves investigacions sobre músculs i nervis que no pas per la teoria preformacionista.

Una de les primeres qüestions que es plantejà va ser la de la constitució dels nervis. Allò dels "esperits animals" que Willis encara manté, li sembla una mica estrany, i per més que ell també ho hagi après del seu professor Hermann Boerhaave (1668-1738) —metge famós que havia escrit un text de fisiologia de criteri força racionalista— no n'acaba d'estar convençut i decideix examinar bé els nervis per veure si de debò són o no buits per dins per poder transportar

aquell fluid misteriós que ningú no sap dir ben bé què és. I, és clar, no hi va trobar res del que es deia i el microscopi més aviat mostrava que els nervis eren compactes sense intersticis per on pogués passar cap líquid o gas. Però el que sí va descobrir és que els músculs eren estimulables pels nervis: un petit estímul nerviós provocava una contracció muscular. Així, doncs, el moviment dels músculs és controlat pels nervis! I analitzant minuciosament el cos humà veié que tots els nervis van a parar al cervell o a la medul·la espinal. Per consegüent no sols el cervell sinó també la medul·la és centre de percepció i d'acció.

I, a més, estimulant o lesionant cervells d'animals va experimentar les classes de paràlisi que es poden donar. Per això Haller pot ser considerat el pare de la neurologia moderna.

I si no era un "esperit animal" allò que transportava el nervi per produir sensació o acció, què era? Haller no sabé contestar a la pregunta, però no es trigà a trobar-hi resposta:

Era un metge professor d'anatomia de la universitat de Bolonya. Feia poc que s'havien començat les investigacions sobre l'electricitat estàtica. Galvani, tres anys després de la mort de Haller, va observar que els músculs d'una anca de granota escorxa-

da feien una convulsió quan rebien una descàrrega elèctrica. Si l'electricitat fa que es contragui un múscul mort, no serà que també sigui la causa de la contracció dels músculs vius? Posant l'anca de granota al balcó un dia de tempesta, sabent com havia demostrat Franklin que els núvols porten electricitat, no hi haurà també contraccions musculars? Sí, així fou, però fins i tot sense haver-hi tempesta es movien els músculs si estaven en contacte amb metalls diferents. Galvani va interpretar el fenomen dient que eren els teixits musculars els productors d'electricitat, però Alessandro Volta (1745-1827) hi veié més clar: havien de ser els metalls diferents els que creaven una diferència de potencial elèctric, el qual provocava un corrent molt dèbil però suficient per afectar els músculs morts de la granota. I ho demostrà el 1794 sense deixar lloc a dubte. El teixit muscular era objecte passiu i no actiu de l'electricitat.

Així, doncs, seran impulsos elèctrics i no "esperits animals" allò que, transportat pels nervis, serveix de vehicle a les sensacions i moviments del cos. Aquesta troballa, confirmada posteriorment, va representar un avenç molt notable en el coneixement del mecanisme del cervell i del sistema nerviós.

Històries, llegendes i tradicions del romànic català

Un llamp va destruir l'ermita del castell de Cabrenys

Trobar ruïnes de castells medievals és un espectacle habitual en molts indrets del Principat. De totes les fortalises perdudes des de fa segles, el castell de Cabrenys o de Serrallonga és un dels exemplars més impressionants. Situat en el cim de la Serra Llonga —una muntanya que separa l'actual comarca francesa del Vallespir de l'Empordà— és a una alçada de 1350 metres. Malgrat el seu estat ruïnós, és una de les construccions més espectaculars de tot el Pirineu, una fortalesa que en l'època del seu màxim esplendor era un reducte gairebé impossible de conquerir.

En el centre de la fortalesa es trobava la petita església romànica dedicada a sant Miquel, una obra del segle XII de la qual parlarem tot seguit.

Trasllat de la imatge del Sant

Quan el famós castell de Cabrenys fou abandonat l'únic edifici que es mantingué dempeus durant segles fou la capella dedicada a sant Miquel Arcàngel. Aquesta construcció romànica, petita i humil, rebia, malgrat les dificultats de comunicació, la visita, en el dia de la festa del patró, dels habitants dels poblets de Serrallonga, Menera i d'altres. Pujaven a la muntanya per demanar al Sant Arcàngel la protecció dels seus conreus i les seves terres de les forces de la natura. D'una manera especial demanaven protecció dels llamps i de les pedregades: És curiós el cas que a finals del segle XVIII, en una forta tem-

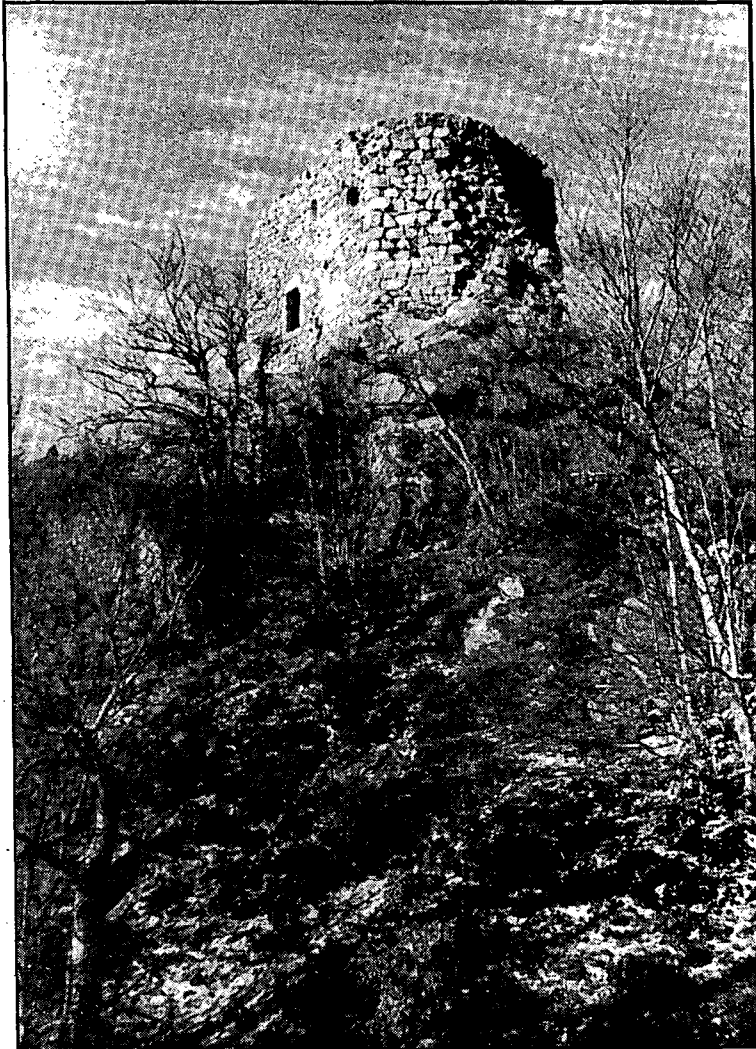
pesta, un llamp caigué sobre la capella, destruint-la gairebé del tot. El poc que quedà dempeus fou entre d'altres elements, l'altar principal, presidit per la imatge de sant Miquel.

Passada la desgràcia, tots els veïns d'aquells indrets pujaren al castell, i en una solemne processó traslladaren la imatge del sant patró, tret de les runes de l'església, a una petita capella de la propera masia del Faig. Es va prendre aquesta decisió en veure que era del tot impossible restaurar novament l'antiga capella. Per l'impacte d'aquell llamp, la major part de les pedres baixaren per aquells impressionants cingles. Fou des d'aquella data, i durant molts anys, que la gent d'aquella part del Vallespir, pujava cada any per la diada de Sant Miquel a fer l'aplec a la masia de Can Faig. S'abandonà definitivament la capella del castell, que amb el pas dels anys perdé fins i tot els camins i les drecceres.

Les llegendes del castell

És de tots conegut el fet que els castells i les llegendes sempre han anat agermanats: És difícil trobar un castell abandonat sense els seus fantasmes, cavallers encantats o donzelles plorant per un amor impossible. El cas és que en el castell de Cabrenys, degut a la seva situació geogràfica i sobretot per la seva història tan complexa, no hi podien mancar totes aquelles contalles i fantasies portades per la imaginació popular.

El que sí podem dir és que,

El castell de Cabrenys és al terme municipal de Serrallonga, a la comarca del Vallespir. (Arxiu Gavín).

en molta part de la seva història i sobretot en l'època medieval, els senyors del Castell de Cabrenys exercien la seva autoritat, el seu poder i també la seva violència contra els seus enemics. En moltes ocasions també deixaven caure la seva ira contra els seus propis vas-

salls que habitaven en les petites viles o en les masies. El mal ús que feien del seu poder obligava aquella gent a deixar les seves llars i les seves terres. Era un vassallatge fet gairebé sempre a contracor. Per això, amb la ruïna i l'abandó d'aquella gran fortalesa, la gent

de la vall va veure coses molt estranyes que passaven en aquell castell durant les llargues nits d'hivern i en dates molt assenyalades. Es negaven en moltes ocasions a aproximar-se a les velles pedres per temor de sentir les rialles o els gemecs dels esfereïts presoners o els condemnats a mort, o veure aquelles ànimes en pena caminant per aquelles esmicolades muralles. Durant segles, molt poca gent s'atrevia a pujar a aquelles ruïnes, eren també el centre de reunió de totes les bruixes de la comarca. Eren uns esperits que venien volant des del proper cim del Canigó fins a les altes torres de la fortalesa per tenir els seus malévols consells. Es deia que era tan gran el soroll que feien que les gralles i totes les altres menes d'aus de rapinya habituals d'aquelles altures, fugien esververades de les ruïnes.

Per acabar hem de dir que al monument romànic de l'església de Sant Miquel és gairebé irrecognoscible. Malgrat això, segons opinions de bons amics meus i alhora grans excursionistes, encara que la pujada a les ruïnes del castell és difícil i fatigosa, la panoràmica que s'atalaia des d'aquells cims paga a bastament de l'esforç realitzat. Les muntanyes i les terres de l'estimat Vallespir, es donen les mans, com en una gran sardana, amb les seves germanes de la Garrotxa o l'Empordà, demostrant que les barreres polítiques res no poden fer davant la grandiositat d'aquella serralada tan nostra com és el Pirineu.

JOSEP M. BROTO i TWOSE

Llibre elaborat pel Moviment de Centres d'Esplai Cristians

Valors, crida i resposta

Recentment ha estat publicat per Editorial Claret el llibre "Valors, crida i resposta", que ha elaborat el Moviment de Centres d'Esplai Cristians.

A la contra-coberta hi llegim un comentari al contingut de cadascuna de les parts:

"Valors, crida i resposta és un recull de textos que ens introdueixen a la reflexió sobre els valors, i concretament sobre comunitat, festa, servei, solidaritat, transcendència, fe, felicitat, ésser-interioritat, lluita-esforç, vida i pau: **Onze valors per a l'any 2000**, que és una manera de dir quins valors fonamenten el nostre caminar cap a l'horitzó d'un món nou.

A fons amb els valors, analitza, des de l'òptica de Salvador Cardús, el P. Marià Rosanas i en Ramon M. Nogués tres qüestions que emmarquen el material posterior: la "crisi de valors", el silenci per a ésser i els valors i el fet

religiós.

Reflexionant sobre els valors aplega fragments de textos publicats aquí i allà, ordenats segons els onze valors proposats. Unes pistes per a treballar els valors suggereixen metodologies per a utilitzar aquests textos en grup, que esdevé la finalitat essencial d'aquest llibre.

Es completa amb una **Bibliografia** per a continuar aprofundint en el tema dels valors, feta sobretot pensant en els educadors."

El Moviment de Centres d'Esplai Cristians s'ha interrogat sobre els valors que fonamenten la seva acció educativa, i ha volgut oferir, mitjançant aquest llibre, la reflexió feta.

A la introducció del llibre se centra la referència als valors i la relació amb tot projecte educatiu:

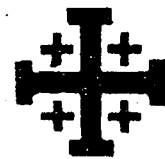
"A l'esplai solem expressar els objectius en forma d'actituds radicals: la comunitarietat, el res-

pecte, l'obertura, la responsabilitat,... Però si aquestes actituds són precisament objectius o finalitats educatives, és precisament per la seva referència a uns valors.

Les actituds són respostes, camins de resposta, predisposicions, receptivitat front a una realitat —els valors— que és viscuda com a interpel·lació. Si cal educar unes actituds és perquè hi ha valors. Les actituds com a disposicions favorables vers determinats valors, aglutinen el més decisiu de tot procés educatiu.

Entesa així l'educació i el binomi actituds-valors, els valors esdevenen motiu central de tot projecte educatiu i pol de tensió en tota proposta educativa."

El llibre, en definitiva, proporciona un material de reflexió que pot resultar interessant a grups de RdV, cercles d'estudis, comunitats, equips de monitors i de caps, grups de reflexió...

A TERRA SANTA

Amb els franciscans Custodis dels Sants Llocs.
Del 6 al 18 d'agost

Inscripció i informes

Comissaria de Terra Santa. P. Manuel Prades
Santaló, 80. Tel. 209 23 88
08021 - Barcelona

ULTRAMAR EXPRES
Ramblas 109 - Calvet 36-38
08002 Barcelona.

Cada vegada hi ha més demanda de places en els centres que regeixen els ordes religiosos

Els centres religiosos acullen uns dos milions d'alumnes

Actualment, els col·legis regits per ordes religiosos tenen una doble dependència. Des del punt de vista netament empresarial estan inclosos en la Conferència Espanyola de Centres d'Ensenyança (CECE), que presideix Angel Martínez Fuertes. Des de la perspectiva espiritual i pastoral aquests centres es troben vinculats a la Federació Espanyola de Religiosos d'Ensenyança (FERE), un organisme de dret pontifici, amb personalitat jurídica pròpia, integrat pels superior majors dels instituts religiosos i les societats de vida apostòlica que es dediquen a Espanya a l'ensenyança i educació en qual-sevol de les seves formes.

avalada per la denominada "Resolució Luster", aprovada pel Parlament Europeu l'any 84. Mirant els estatuts de l'esmentada Federació de Religiosos de cada institut religiós, els centres catòlics tenen com a objectiu fomentar la vocació de religió educador i afavorir l'estudi en comú dels problemes pastorals en el camp de l'educació. Es pretén, a més a més, "proporcionar als seus membres, els mitjans necessaris per al seu perfeccionament tècnic i pedagògic". Altres fins de la FERE són els de "promoure i defensar els drets que té la persona, la família i l'Església en el camp educatiu".

Cada vegada menys

Segons dades del sector de l'escola catòlica, "cal afirmar sense embuts, que el nombre de centres a Espanya ha disminuït des del curs 77/78 fins als nostres dies, excepte en educació especial". S'apunten com a raons les següents:

- Descens de la natalitat.
- Una tendència progressiva a disminuir d'alumnes en preescolar i EGB. En preescolar hi ha gairebé 70.000 alumnes menys que fa deu anys; en EGB, 105.000 menys; es manté una pujada acceptable en BUP i COU; s'inicia el descens en FP.
- Dificultats tècniques i econòmiques per mantenir o obrir nous centres.

- Incertesa davant les anunciades reformes en tots els nivells de l'actual sistema educatiu, especialment no universitari.
- Augment dels llocs escolars de titularitat pública.

Del total de centres catòlics dels nivells no universitaris, avui tenen concert ple (subvenció total per a l'ensenyança reglada) 1.474 i concert singular (subvenció parcial per a l'ensenyança reglada), 824.

Més de 300 ordes

Els centres religiosos del nostre país són regits per un gran nombre de congregacions masculines i femenines. Algunes, com els salesians, Soc. de Sant Francesc de Sales, tenen prop de 100.000 alumnes. Un nombre que contrasta clarament amb els vuit que atenen els pares camils, segons dades de la guia de centres educatius catòlics de la Federació Espanyola de Religiosos de l'Ensenyança (FERE).

En aquest món de les congregacions destaca la gran diversitat que hi ha entre les femenines. Exactament hi ha 240 ordes de dones, entre els quals destaquen per la seva àmplia implantació les carmelites (de la Caritat, missioneres, ensenyança, Sagrat Cor de Jesús, Sant Josep Germanes, Tereses de Sant Josep) o les dominiques (de l'Anunciata, de l'ensenyança de la Immaculada Concepció, missioneres de la Sagrada Família, Nostra Senyora de les Victòries, oblates de Jesús, Presentació Santíssima Verge i Santíssim Sagrament).

Els religiosos, per la seva part, estan agrupats en 58 ordes religiosos, entre els quals criden l'atenció alguns pel gran nombre d'alumnes que acullen. Els germans maristes tenen 68.101 estudiants en 70 centres d'ensenyança d'EGB, BUP, formació professional i centres integrats. També els jesuïtes, Companyia de Jesús, reben en les seves aules 77.674 nois de tots els nivells d'ensenyança no universitari, excepte el preescolar, i els germans de les Escoles Cristianes tenen 85.748 alumnes.

Els centres d'ensenyança religiosos acullen a Espanya uns 1.700.000 alumnes que es reparteixen en més de 6.000 centres. A aquests alumnes cal afegir-hi 107.000 estudiants universitaris distribuïts en 177 centres superiors. Aquestes xifres, que recull el diari "YA" demostren la importància de l'ensenyança catòlica que es debat davant la constant demanda de places i el retall de les subvencions. És un d'aquells temes als quals es posa de manifest la importància de l'assignació tributària.

Reproduïm, pel seu interès, part del treball periodístic que publicà l'esmentat rotatiu madrileny:

AULES D'EGB, I MITJANA D'ALUMNES PER AULA

PROVINCIES	E.G.B. I ETAPA			E.G.B. II ETAPA			TOTAL E.G.B.		
	Aules	Alumnes	Alumnes per aula	Aules	Alumnes	Alumnes per aula	Aules	Alumnes	Alumnes per aula
Alava	206	7.739	37,67	132	5.065	38,37	338	12.804	37,88
Albacete	109	4.131	38,25	69	2.625	38,04	177	6.756	38,17
Alicante	597	22.208	37,20	376	14.131	37,58	973	36.339	37,35
Almeria	112	4.333	38,69	72	2.776	38,56	184	7.109	38,64
Avila	105	2.905	27,67	69	2.386	34,58	174	5.291	30,41
Badajoz	259	9.235	35,66	175	6.579	37,59	434	15.814	36,44
Baleares	615	22.679	36,88	376	14.271	37,95	991	36.950	37,29
Barcelona	2.537	90.891	35,83	1.593	59.316	37,24	4.130	150.207	36,37
Burgos	283	10.804	38,18	200	7.234	36,17	483	18.038	37,35
Caceres	161	5.841	36,28	111	4.035	36,35	272	9.876	36,31
Cádiz	703	27.696	39,40	439	17.572	40,03	1.142	45.268	39,64
Castellón	175	6.534	37,34	108	4.138	38,30	283	10.670	37,70
Ciudad Real	176	6.813	38,71	121	4.598	38,00	297	11.411	38,42
Córdoba	326	12.122	37,18	198	7.758	39,18	524	19.880	37,94
Coruña, La	374	14.437	38,60	262	10.057	38,39	636	24.494	38,51
Cuenca	43	1.365	31,74	36	1.133	31,47	79	2.498	31,62
Gerona	246	9.107	37,02	154	5.771	37,47	400	14.878	37,20
Granada	435	15.709	36,11	265	9.986	37,68	700	25.695	36,71
Guadalajara	68	2.479	36,46	63	2.157	34,24	131	4.636	35,39
Guipúzcoa	625	19.112	30,58	413	13.966	33,82	1.038	33.078	31,82
Huelva	164	6.390	38,96	109	4.026	36,94	273	10.416	38,15
Huesca	110	3.603	32,75	74	2.364	31,95	184	5.967	32,43
Jaén	268	9.582	35,75	179	6.434	35,94	447	16.016	35,83
León	263	9.656	36,71	206	7.477	36,30	469	17.133	36,53
Lérida	191	6.532	34,20	130	4.322	33,25	321	10.854	33,81
Logroño-La Rioja	188	7.264	38,64	146	5.097	34,91	334	12.361	37,01
Lugo	109	3.941	36,16	77	2.636	34,23	186	6.577	35,36
Madrid	2.529	94.432	37,34	1.621	63.118	38,94	4.150	157.550	37,96
Málaga	431	15.793	36,64	272	9.994	36,74	703	25.787	36,68
Murcia	418	16.335	39,08	245	9.928	40,52	663	26.263	39,61
Navarra	364	12.515	34,38	262	9.417	35,94	626	21.932	35,04
Orense	123	4.689	38,12	97	3.565	36,75	220	8.254	37,52
Oviedo-Asturies	524	19.199	36,64	326	12.545	38,48	850	31.744	37,35
Palencia	130	4.346	33,42	121	3.760	31,07	251	8.106	32,29
Palmas de G.C., Las	203	7.775	38,30	125	4.936	39,49	328	12.711	38,75
Pontevedra	269	10.396	38,65	171	6.633	38,79	440	17.029	38,70
Salamanca	224	7.319	32,67	170	6.021	35,42	394	13.340	33,86
Sta. C. de Tenerife	184	7.070	38,42	116	4.354	37,53	300	11.424	38,08
Santander-Cantabria	309	11.289	36,53	209	7.711	36,89	518	19.000	36,68
Segovia	45	1.486	33,02	30	1.097	36,57	75	2.583	34,44
Sevilla	696	27.388	39,35	449	17.957	39,99	1.145	45.395	39,60
Soria	120	4.489	37,41	77	2.747	35,68	197	7.236	36,72
Oviedo-Asturies	301	10.594	35,20	193	7.054	36,56	494	17.648	35,79
Teruel	57	1.781	31,25	41	1.334	32,54	98	3.115	31,79
Toledo	191	6.942	36,35	128	4.833	37,76	319	11.775	36,91
Valencia	1.369	50.669	37,01	850	32.327	38,03	2.219	82.996	37,40
Valladolid	415	16.007	38,72	302	11.565	38,29	717	27.632	38,54
Vizcaya	851	30.145	35,42	545	20.216	37,09	1.396	50.361	36,08
Zamora	91	3.542	38,92	69	2.360	34,49	160	5.922	37,01
Zaragoza	674	24.226	35,94	447	16.860	37,72	1.121	41.086	36,65
Ceuta	25	1.003	40,12	15	639	42,10	40	1.642	41,50
Melilla	20	856	42,80	12	472	39,33	32	1.328	41,50
Extranjero	24	739	30,79	8	238	29,75	32	977	30,53
TOTALS	19.954	757.296	37,95	13.017	488.521	37,52	32.981	1.245.817	37,77

AULES DE BUP I COU, I MITJANA D'ALUMNES PER AULA

PROVINCIES	B.U.P.			C.O.U.			TOTAL		
	Aules	Alumnes	Alumnes per aula	Aules	Alumnes	Alumnes per aula	Aules	Alumnes	Alumnes per aula
Alava	59	2.364	40,07	14	532	38,00	73	2.896	39,67
Albacete	4	154	38,50	-	-	-	4	154	38,50
Alicante	26	3.239	35,99	15	535	35,67	41	3.774	35,94
Almeria	90	1.013	38,98	6	221	36,83	96	1.234	38,56
Avila	35	1.228	35,09	6	250	41,67	41	1.478	36,05
Badajoz	70	2.578	36,83	14	476	34,00	84	3.054	36,36
Baleares	121	4.670	38,60	20	810	40,50	141	5.480	38,87
Barcelona	646	23.789	36,83	126	5.008	39,75	772	28.797	37,30
Burgos	98	3.692	37,67	24	860	35,83	122	4.552	37,31
Caceres	39	1.423	36,49	9	353	39,22	48	1.776	37,00
Cádiz	128	4.893	38,23	22	936	42,55	150	5.829	38,86
Castellón	25	815	32,60	2	47	23,50	27	862	31,93
Ciudad Real	23	748	32,52	4	142	35,50	27	890	32,96
Córdoba	71	2.816	39,66	20	759	37,95	91	3.575	39,29
Coruña, La	111	4.242	38,22	23	800	37,48	134	5.042	37,63
Cuenca	19	656	34,53	4	126	31,50	23	782	34,00
Gerona	56	1.832	32,71	11	372	33,82	67	2.204	32,90
Granada	82	2.929	35,72	14	488	34,86	96	3.417	35,59
Guadalajara	35	1.277	36,49	9	269	29,89	44	1.546	35,14
Guipúzcoa	161	5.424	33,69	35	1.205	34,43	196	6.629	33,82
Huelva	24	895	37,29	-	-	-	24	895	37,29
Huesca	25	904	36,16	8	273	34,13	33	1.177	35,67
Jaén	33	1.337	40,52	6	204	34,00	39	1.541	39,51
León	97	3.554	36,64	16	615	38,44	113	4.169	36,89
Lérida	59	1.997	33,85	14	468	33,43	73	2.465	33,77
Logroño-La Rioja	64	2.303	35,98	12	406	33,83	76	2.709	35,64
Lugo	13	503	38,69	4	113	28,25	17	616	36,24
Madrid	1.064	39.817	37,42	201	7.730	38,46	1.265	47.547	37,59
Málaga	104	4.187	40,26	22	906	41,18	126	5.093	40,42
Murcia	73	2.901	39,74	16	698	43,63	89	3.599	40,44
Navarra	121	4.408	36,43	31	1.036	33,42	152	5.444	35,82
Orense	64	1.947	30,06	12	392	32,67	76	2.339	30,64
Oviedo-Asturies	148	5.638	38,09	33	1.197	36,27	181	6.835	37,76
Palencia	40	1.510	37,75	9	378	42,00	49	1.888	38,53
Palmas de la G.C., Las	52	2.095	40,29	9	308	34,22	61	2.403	39,39
Pontevedra	80	3.111	38,89	18	683	37,94	98	3.794	38,71
Salamanca	95	3.403	35,82	23	942	40,96	118	4.345	36,82
Sta. C. de Tenerife	42	1.374	32,71	-	-	-	42	1.374	32,71
Santander-Cantabria	79	2.972	37,62	17	609	35,82	96	3.581	37,30
Segovia	27	755	27,96	5	143	28,60	32	898	28,06
Sevilla	149	5.917	39,71	25	1.038	41,52	174	6.955	39,97
Soria	21	655	31,19	3	102	34,00	24	757	31,54
Taragona	54	1.835	33,98	7	259	37,00	61	2.094	34,33
Teruel	20	637	31,85	6	168	28,00	26	805	30,96
Toledo	38	1.370	36,05	3	84	28,00	41	1.454	35,46
Valencia	328	12.204	37,44	64	2.379	37,17	392	14.583	37,39
Valladolid	114	4.187	36,82	26	989	38,04	140	5.186	37,04
Vizcaya	221	8.457	38,27	47	1.878	39,96	268	10.335	38,56
Zamora	25	840	33,60	2	70	35,00	27	910	33,70
Zaragoza	223	8.346	37,43	61	2.305	37,79	284	10.651	37,50
Ceuta	6	207	34,50	-	-	-	6	207	34,50
Melilla	8	254	31,						

Fer amb pedra una imatge de Jesucrist és una arriscada aventura espiritual perquè, plàsticament, ha de representar el misteri de la seva Persona: home i Déu, misteri al qual s'hi accedeix per la Gràcia de la Fe. Una imatge de Crist ha d'establir una relació entre el visible i l'invisible que encami- ni vers la oració contemplati- va. Una imatge de Jesucrist és l'art sagrat per excel·lència, i un acte de fe en el Verb fet carn en què resplendeix la Glòria invisible del Pare, com diu el pròleg de sant Joan. L'art sa- grat, com les icones russes ens emportà vers el món interior, relligant-nos el màxim possi- ble amb el món diví.

Antoni Guadí era un home amb fe, i un artista que sabia que l'obra d'art essencial és Je- sucrist, perquè comunica la bellesa divina. Va concebre el Temple de la Sagrada Família com una escultura formidable, que representaria el Misteri de la Persona del Verb en la seva Encarnació, i la seva Passió, mort i Resurrecció. Aquests misteris no serien representats en l'interior de la nau, sinó pre- dicats als quatre vents per les façanes, com un crit profètic a la ciutat dessacralitzada.

Mort Gaudí, es va acabar la façana del Naixement amb re- presentació dels cinc Misteris de Goig del Sant Rosari. Les escultures, seguint els seus es- bossos, no cauen en la tempta- ció d'esdevenir figures de pes- sebre. Són d'un sobri academi- nisme amb un toc modernista. Els animals i les plantes hi fi- guren també, com si tot el món vivent s'incorporés a la joia de l'Encarnació.

L'obra ha continuat, con- tra tota previsió, gràcies a la fe dels qui tenen la carismàtica audàcia de sentir-se diposita- ris de l'esperit de Gaudí. Grà- cies també, a l'empenta popu- lar universal que hi contri- bueix amb els donatius dels rics i l'òbol de la vídua. Així s'han construït les torres i la façana de la Passió.

Continuar l'obra arquitec- tònica segons els plans i la ma- queta deixats per A. Gaudí, sense l'assistència del seu geni creador, pertinent en cada oca- sió, és ja una empresa arrisca- da. Però no impossible, si els continuadors són fidels, en la lletra i en l'esperit, al devot ar- quitecte. El més difícil és rau en haver d'incorporar l'art ac- tual en la construcció gaudia- na. Des dels seus dies fins avui, l'art ha evolucionat i aquesta evolució planteja, més que un problema d'estil, un proble- ma d'esperit.

Des del principi, l'art era art sagrat perquè va ser mani- festació misteriosa del Trans- cendent. L'art segueix la reli- gió. El temple d'un déu, és un temple d'art. El Pantheon, Ankor, Chartres. I quan l'art ha reproduït les belleses de la Creació, ha fet evident una re- lació de les criatures amb el Creador. En aquest sentit tot art és sagrat. La Bellesa sugge- reix l'Absolut.

Cal considerar els estralls de la dessacralització en la so- cietat, per copsar el què s'esde- vé en l'íntima coherència de

l'home, quan no té la garantia d'una relació amb Déu. La dessacralització de l'art ha consistit en la negació del con- cepte de bellesa, la destrucció de la imatge, l'escarni dels va- lors més sagrats. La revolució per purificar l'art, dels pecats de "l'art burgès", ha desvingut una apologia de la lletjor i l'a- gressivitat i, paradoxalment, els reptes de reivindicació so- cial del miserisme i els objectes in- significadors del nihilisme, altament cotitzats, serveixen de fons d'inversió al capitalis- me. Una vegada més, la revo- lució ha liquidat els ideals pels quals lluita.

Aquest art actual ¿pot con- duir a la intuïció mística del Transcendent, quan quasi tot ell, està renyit amb l'estètica de la bellesa i la bondat tradi- cional, signes del Transcen- dent? Semblaria que no. Però l'artista és un home que ha re-

but un do profètic i, quan no el prostitueix pels diners i la fa- ma, transmet el missatge del món inefable de l'esperit, mal- grat ell, tanmateix.

Josep M. Subirachs ha pres en les seves mans la tasca d'es- cultura les figures de la façana de la Passió. N'ha fet esbossos diversos, però es veu que li era urgent plasmar la figura del Crist. I ja ha col·locat en el mainell de l'entrada, una pri- mera figura: la del Crist lligat a la columna. El gran Crist cla- vat a la creu, està quasi a punt de ser posat en el seu lloc.

Ecce homo. En l'Home de dolors de la gran imatgeria es- panyola, transpuava l'esclat d'Aquell de qui el salm 44 pro- fetitzava: "Ets el més bell entre els-homes; portes la gràcia ves- sada als llavis". Les aristocrà- tiques mans de l'Ecce homo de Pedro de Mena, per exemple,

bo i lligades, semblen beneir. El Crist flagel·lat del Salcillo és la majestat ultratjada però no abatuda. Ambdós inspiren compassió, però no repulsió. La sang i les ferides són com un make-up sobre una anatomia viril d'estatuària grega. El Crist porta damunt seu el pecat de la sensualitat.

El cos del Crist de J.M. Su- birachs és terrible. És un cos de roc cantellut. Realment: "l'hem vist sense bellesa ni esclat, i sense una aparença amable" (Is 53,2). No s'hi veu cap línia blana; els braços són blindats i les mans semblen uns guante- llets de guerrer. Cames i peus són com les d'un robot. "De tant desfigurats, ja no tenia as- pecte d'home" (Is 52,14). ¿És aquest a qui Jahvè ha dit: "Seu a la meua dreta?" (Ps 109,1). Sí, és ell: Ecce homo. Però no el reconeixem perquè "se li ha endurit la cara com un roc" (Is

50,7). I és que "suporta les nos- tres malalties, ha estat tras- passat per les nostres infideli- tats, capolat per les nostres culpes" (Is 53,5a). "Ha estat fet pecat i com a carn de pecat fou portat al sacrifici" (Rm 8,3). Ell és el pecat de l'home en tota la història. Cada segle li carrega el seu crim: el d'A- dam, el dels seus botxins, el nostre d'avui.

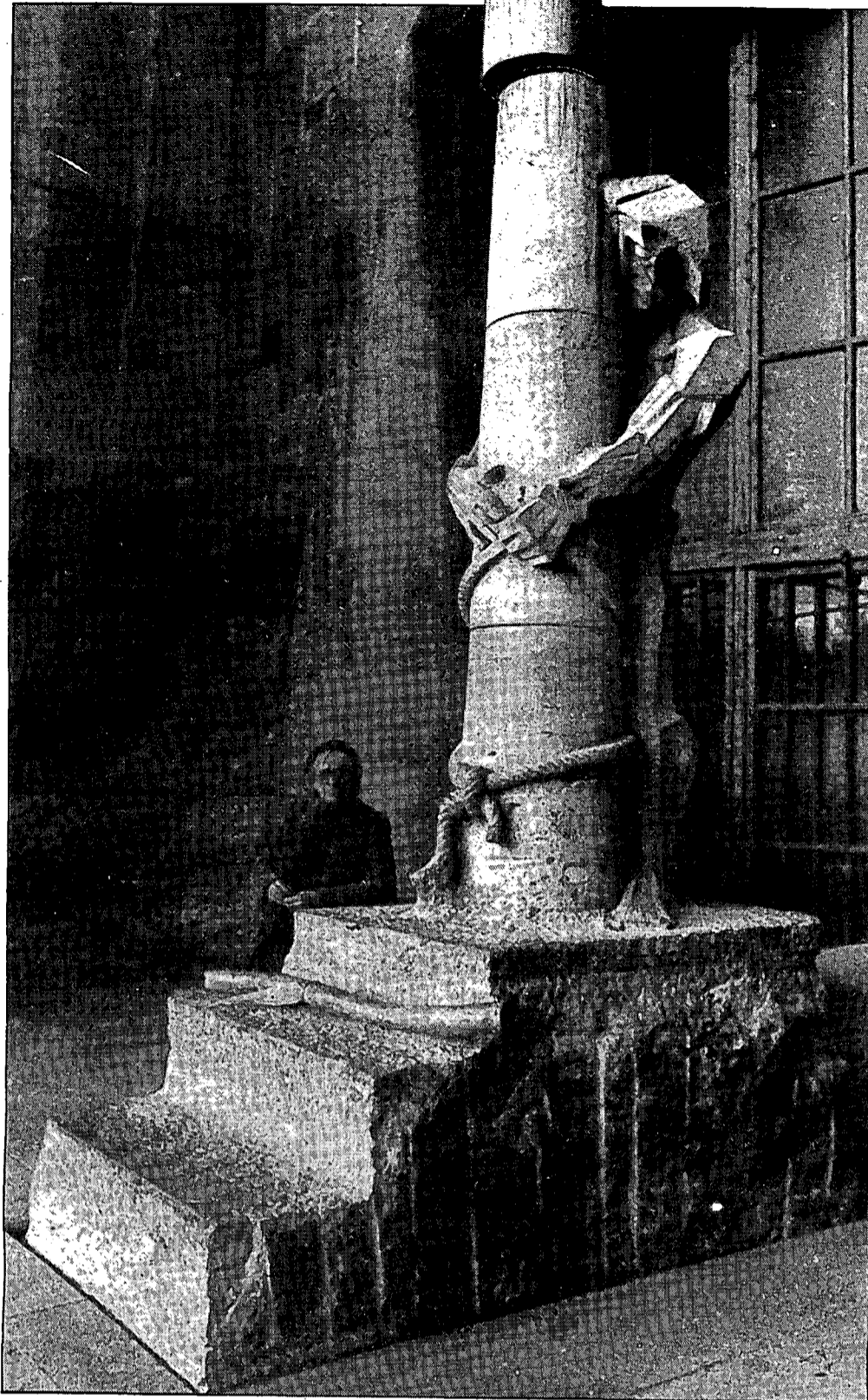
En el Crist de J.M. Subi- rachs, hi llegim un a un els nos- tres pecats. És el Crist de l'ag- nosticisme ultrajant de la imat- ge i semblança de Déu. El Crist reu de les ideologies tiràniques que han inventat els suplicis d'Auschwitz i el Gulag. El Crist que porta damunt d'ell l'assas- sinat dels innocents als quals no es deixa néixer. El Crist del terrorisme que transforma els homes en màquines per matar innocents. El Crist de l'ateis- me que blasfema la suprema injúria de negar-li la divinitat. És el Crist il·lús, vençut pel món, el dimoni i la carn.

Un artista és profètic quan transmet, a voltes inconscient- ment, un missatge inefable que prové d'un ordre diferent. J.M. Subirachs és un artista que ex- perimenta tots els mals del nostre segle: Déu l'ha empès a esculpir les figures dels Miste- ris de Dolor en la façana de la Passió del temple. Hi ha figu- rat el Crist dels pecats del nos- tre temps. I és perquè ens hi veiem en ell que ens repel·leix. És, doncs, vertader art sagrat perquè ens desvia la mirada vers el nostre interior, la nostra consciència, per conduir-nos al penediment.

"El càstig que ens torna la pau, cau sobre Ell, i és gràcies a les seves nafres que som cu- rats" (Is 53,5b). El Fill enviat pel Pare, s'identifica amb els pecats dels homes, a fi que els homes siguem identificats amb la salvació de Déu. L'intel·le- cte humà és impotent per ex- pressar la raó interna d'aquest misteriós intercanvi de l'amor diví. La mort de Jesús repre- senta la mort de la nostra mort. Si la Creació és una obra divi- na a favor de la vida, la Resur- recció de Jesús és la victòria de Déu sobre la mort. Tota la na- tura aspira a alliberar-se del lligam de la mort i és en Jesús flagel·lat i crucificat on troba qui l'allibera. L'obra de J.M. Subirachs, paradoxalment, malgrat la seva rudesia, inspira aquesta esperança, perquè en ella s'hi discerneix l'amor amb què ha estat pressentida.

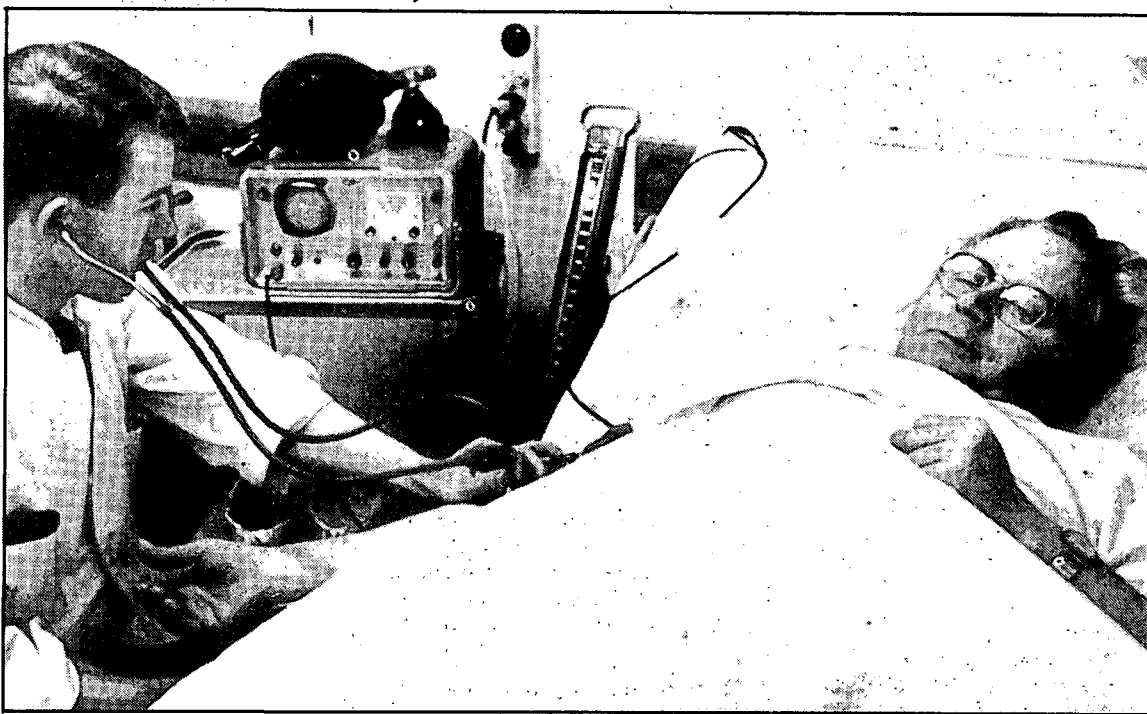
Però hi ha més encara, per confirmar l'esperança. El "Li- thostrotos" on estan posats la columna i el Crist, és un bloc de pedra que conté un missat- ge enigmàtic. Gaudí va fer re- presentar en els Misteris de Goig, el concurs joïós de l'En- carnació, del món vegetal i animal. En la pedra sobre la qual el Redemptor posa els seus peus, l'escarpra del pica- pedrer va descobrir el fòssil d'un ram de palmes que des del fons dels segles, han esde- vingut escultura, per aportar en la representació dels Miste- ris de la Passió del Senyor, el signe del martiri i de la victòria sobre la mort.

LLUIS SERRALLACH

El Crist, carn de pecat

La Secretària General de la Federació Espanyola de "Pro-Vida" i membre de la Comissió Central de Deontologia mèdica del Consell de Col·legis de Metges d'Espanya, Dolors Voltas, va declarar que "el govern i persones properes a ell estan llançant globus sonda per legalitzar l'eutanàsia". Afegí que "la regulació jurídica de l'eutanàsia és una trampa enganyosa".

El suposat dret a morir amb dignitat, segons Pro Vida, és una frase enganyosa que propicia la confusió.

Ho afirma Pro Vida

La regulació jurídica de l'eutanàsia és una trampa enganyosa

Voltas afegí que "amb la regulació de l'eutanàsia passiva, una regulació innecessària ja que no constitueix cap delictes, s'introdueixen alguns determinats suposats d'eutanàsia activa". Segons Voltas "el suposat dret a morir amb dignitat és una frase enganyosa que propicia la confusió".

La secretària general de "Pro-Vida", va manifestar que

"morir és una condició humana obligada i reclamar-la com un dret és francament risible. S'especifica que el dret és a morir amb dignitat, i cal preguntar-se què significa aquesta dignitat per als

promotors de l'eutanàsia. Segons sembla, per a ells dignitat és no sofrir. Morir dignament és desaparèixer sense fer soroll, sense dolor, sense por. És evitar viure la pròpia mort. Aquesta per a

viure la pròpia mort és el que induïx a reclamar el que anomenen una mort digna, i exigir del metge per llei que els proporcionï una mort dolça. El metge, tanmateix, pensa aleshores en els mèto-

des dignes per matar i no en troba cap".

Dolors Voltas, afegí que "els poders públics haurien de dedicar els seus esforços a proporcionar els ciutadans una vida digna, entenent per dignitat un valor moral, no simplement material o físic. Seria d'agrair aquesta preocupació per la dignitat de la nostra mort si no comportés una sèrie d'interrogants escruixidors. Sota la intenció de regular la mal anomenada eutanàsia passiva es busca en realitat introduir la pràctica de l'eutanàsia no en el sentit d'una bona mort, sinó en el sentit més sinistre de metge matant pacients. El qui demana la mort, encara que sigui en un testament vital, esta reclamant ajuda, alleugeriment del seu dolor, companyia i afecte. I això és el que tots tenim obligació de proporcionar-li".

Com es recordarà, el senador socialista Cesáreo Rodríguez Aguilera va manifestar fa pocs dies que l'eutanàsia serà legalitzada en l'actual legislatura.

Augment de les vendes d'instruments musicals

Durant l'any 1987, les vendes d'instruments musicals a Espanya foren de 16.275 milions de pessetes, segons dades de "Comúsica" (Associació de fabricants-comerciants, importadors i exportadors d'instruments de música).

El 1986, les vendes d'instruments musicals foren de 14.186 milions de pessetes, la qual cosa el que s'ha assolit el 1987 ha suposat un augment del 14.8 per cent.

L'alça de vendes afectà principalment als instruments de corda, amb un 45 per cent d'augment, i els orgues, amb un 39 per cent, encara que el percentatge de participació del grup de corda és poc significatiu en el mercat general de la música.

L'orgue elèctric, el més sol·licitat

Per instruments concrets, el més sol·licitat el darrer any fou l'orgue elèctric portàtil, amb 98.000 unitats, seguit per la guitarra elèctrica, amb 67.783. El més gran augment percentual el registraren els processadors de senyal, amb un augment del 182 per cent, mentre que la caiguda més important l'experimentà l'harmònica amb un descens del 55 per cent.

Catalunya fou la comunitat autònoma que acaparà el 17.5 per

cent de les vendes nacionals. Seguirien Madrid, amb 17.4 per cent, la comunitat valenciana, 11.9, Andalusia, 11, Navarra, 6.7 per cent, Extremadura va vendre un 0.8 i la Rioja un 0.6 per cent.

Reactivació

El president de "Comúsica", Pedro Leturiaga, afirmà que "aquesta evolució favorable de les vendes d'instruments musicals ha suposat una reactivació del sector després alguns anys d'estancament, provocats per la recessió econòmica i per l'IVA".

En l'opinió de Leturiaga, "les dades vénen a demostrar la creixent demanda de serveis musicals a Espanya, malgrat l'escàs ajut de l'administració en àrees tan decisives com la pedagogia, tant a l'escola com en els conservatoris".

El 92 per cent, importats

"Comúsica" senyala que el 92 per cent dels instruments musicals comercialitzats a Espanya són importats. La fabricació nacional es limita gairebé exclusivament a la guitarra clàssica. Les exportacions representen una petita part del negoci, amb 550 milions el 1987. Aquest sector dona feina a més de 2.600 persones.

El futur de la pastoral dels joves

Amb el tercer Aplec de l'Esperit i a Barcelona, el tercer Romiatge de Confirmació, a més de les reunions finals de moviments, grups parroquials, serveis i diferents grups eclesials, es posa punt i final en aquest curs a la Pastoral de Joves de les diòcesis de Catalunya i les Illes. Durant l'estiu, en campaments, colònies i trobades festives, encara hi haurà temps per a l'esbarjo.

Certament aquest curs ha estat marcat per tota una dialèctica al voltant del present i el futur d'aquesta Pastoral de Joves. Antoni Maria Serramona, delegat per l'Arquebisbat de Barcelona, presentava en iniciar-se el curs el nou material per a la catequesi de confirmació i postconfirmació titulat "El camí que féu Jesús, l'he de fer jo amb tots vosaltres". En aquesta oferta senzilla i humil, amb una idea de servei i complementarietat, s'aprofundí en la problemàtica entre els joves i el fet religiós.

Abans d'acabar l'any passat, Joaquim Pla, delegat de la Pastoral de joves del Bisbat de Girona i Consiliari General de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, parlava al Centre d'Estudis Pastoral de Barcelona sobre els joves i l'Església Catalana. En una de les sis sessions va dir que actualment s'accentuen més els aspectes vivencial i espiritual per a resoldre els problemes sobre la mediació i la presència activa dels joves cristians en el món. Ja aleshores, en Joaquim Pla, hi trobava la síntesi en l'acció de l'Esperit Sant.

Precisament, en el record de milers de joves, hi ha en aquest curs que acaba, el ja històric Aplec de l'Esperit, celebrat a Lleida a l'inici de la Pentecosta.

Aquests joves que representen la Pastoral de Joves de Catalunya i les Illes, i encara Andorra, el País Valencià i Aragó, s'aplegaren per reflexionar ells mateixos sobre el seu present i el seu futur. El present, seguint els mots del lema de l'Aplec, és la seva fe que la volen ferma testimoni enmig del món, del seu país, ciutat, vila o poble, i enmig de la

seva parròquia, el seu bisbat, la seva família i els seus amics. Són les comunitats quotidianes en les que se senten plenament integrades i de les quals volen participar-ne activament del futur. L'Aplec de l'Esperit va servir per presentar el document titulat "Proposta de Pastoral de Joventut de Catalunya i Balears". El text convida els joves a descobrir en la realitat i en la vida signes d'esperança que desvetllin i ajudin a crear en ells una consciència oberta, crítica i compromesa. Alhora es proposa la creació d'un Secretariat Interdiocesà de Pastoral de Joventut.

Romiatge de confirmació

Concretament al Bisbat de Barcelona, centenars de joves es varen tornar a aplegar amb motiu del Romiatge de Confirmació. Són els més joves dels joves que creuen que l'Esperit Sant és fortaleça i fraternitat envers els germans. Aquest camí, per a uns i altres, d'ara endavant, no serà fàcil. Moltes opinions i dubtes faran que més d'una vegada ho vulguin deixar córrer tot. Maria serà aleshores model de camí en l'obediència de la fe.

Ja ho deia Catalunya Cristiana que l'Aplec de l'Esperit havia estat un esdeveniment. I ho ha estat gràcies als joves de la ciutat de Lleida i als joves voluntaris, animadors de l'acollida, del servei d'ordre, de subcamps, premsa, comunicacions, transports, fira, i de tantes i tantes col·laboracions anònimes. Capítol apart mereix un agraïment al Casal Claret de Barcelona i als seus 40 actors que varen demostrar una qualitat professional i una ètica, pròpies de la seva condició de cristians.

El curs acaba però la vida comença, es deia en finalitzar l'Aplec. Gràcies, doncs, a tots els joves que se senten veritablement fills de l'Església de Crist Ressuscitat. La seva fidelitat anima a treballar a molts, per aquesta Pastoral de Joves que és de tots.

JOAN d'ARQUER i TERRASSA

RIABLES de Catalunya
PROGRAMACIÓ

DIVENDRES

1

• **RUBÍ**
Festa Major
pl. Dr. Guàrdiet, 10.30 h.
Teatre: **TRIPUJOC**
Obra: **ALI...QUÉ?**

El Bosquet, 18 hores
Teatre de titelles:
TITELLES NAIP
Espectacle: **NI BLANCA
NI NEUS**

DIUMENGE

3

• **ARBÚCIES**
Font de Can Cassó, 18 h.
Animació: **FOC FOLLER I
L'ESPIADIMONIS**
Espectacle: **FARCELL DE
FESTA**

• **MATADEPERA**
Pavelló Municipal, 18 h.
Pallassos: **TEATRE MÒBIL**
Espectacle: **MUTIS I A LA
GÀBIA**

• **SANT BOI DE
LLOBREGAT**
pl. Catalunya, 12 hores
Animació: **ELS FARSANTS**
Espectacle: **BUGADA EN DO
MAJOR**

DILLUNS

4

• **SANT FRUITÓS DE
BAGES**
Festa Major d'Estiu
Cooperativa La Agrícola,
12.15 hores
Cinema: **EL PRÍncep I
L'ESTRELLA**
Txecoslovaca. Director:
Václav Vorlíček

DISSABTE

2

• **CALAFELL**
Festa Major
platja, 19 hores
Animació: **LA PEBRA
CERCAVILA** i l'espectacle
QUI NO SUA, PAGAI

• **GAVÀ**
Festa Major
Torre Lluch, 19 hores
Animació: **ELS FARSANTS**
Espectacle: **BUGADA EN DO
MAJOR**

• **MONTMELÓ**
Envelat, 12.30 hores
Circ: **PETIT CIRC DE
CARRER**
Espectacle: **VARIETATS DE
CIRC**

• **RUBÍ**
Festa Major
pl. Domènech, 18 hores
Animació: **ALDARULL**
Espectacle: **ALDARULL**

• **SANT FRUITÓS DE
BAGES**
Festa Major d'Estiu

"Àncora de sogues" (1)

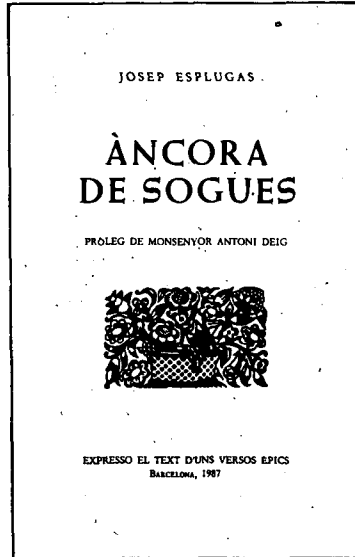
LLIBRES

Conté mil versos agrupats en 125 estrofes de vuit versos quiscuna; juntes conformen: Una invocació - El Blat - La Tempesta - El Toll - Les dues-centes passes - La galta il·luminada - i la Cloenda final.

És un cant èpic al poble de Bellvís, a Joan Amorós (personatge central) i a la Verge de Les Sogues que el va socórrer en una nit de tempesta, estant enfonsat en un toll, enfangat fins al coll, d'on el va treure la Mare de Déu fent-li tallar les sogues que fermaven el sac de farina, sobre l'espatlla de la mula.

Amb aquesta tradicional història, repassada dins dels seus ulls de la contemplació, el poeta Esplugas, assegut a l'exedra de Montjuïc, ideal absis de columnes obertes sobre el jardí de cara al mar, construeix verbalment, tota una catedral salomònica, barroca i entremaliada de virtuosismes fardosos i de cultismes catalans que el deixen a un, ple d'admiració davant d'un panorama florit del qual en percep l'ufanor però no el perfum de tantes paraules-flor, desconegudes la major part pels qui solament estem avesats a les violes arran de terra i prop dels teus peus.

El seu llenguatge és un pomell de flors quasi misterioses que encanten per la seva novetat esclatant, i ensems enriqueixen l'alforja de les provisions lingüístiques; tan minses per cert, obligats per la

refermen l'àncora de la nostra esperança vers el port de la salvació dels qui no tenen més remei, que singlar en un mar de tempestes huracanades, per la lluita del Blat de Cada dia "saó de l'existència" i "d'on ne surt un mos de pa que duu caliu de forn i flames cargolades".

Blat, farina, Sogues i llum esclatant, heus aquí l'Arcà misteriós que passà "fa molts anys a Bellvís... i que encara —com un succés perdura, d'un íntim goig convuls— metabole esotèrica d'edèn i terra mare".

La Tradició de Les Sogues s'ha tornat poesia sota l'estri inspirat d'En Josep Esplugas; i parodiand sant Pau, prou podem ben dir: De qualsevol manera que Maria sigui anunciada, d'això me'n gaudeixo i sempre me'n gaudiré.

Llàstima que En Josep Esplugas no hagi fet el camí que va del Moli del Comte fins al Miracle de Bellvís. Desconeixedor de la topografia, posa una bona part de flora que no existeix en tot el Pla d'Urgell; sigui tot per glorificar millor el cambril de la nostra Mare i Patrona.

P. SEGIMON BALAGUÉ SALVIA, escolapi

païda infantil, la qual t'obliga a emprar mots populars a l'abast del seu coneixement, que no transcedeix més enllà de la casa, del carrer o del pati de joc.

Aquest nou planter del "Logos" català, esdevindrà dins de poc temps, una altra àncora cultural que mantindrà ferma la nostra llengua amenaçada per l'onatge de tants barbarismes estrangers que l'empentegen per tots cantons.

L'autor, ultra el seu llenguatge gongoresc, vol intuir que les Sogues amb què la Mare de Déu ens lliga, són la nostra seguretat, que

(1) "ANCORA DE SOGUES" escrit per Josep Esplugas i editat per Altés S.L. a Barcelona l'Any Maria 1987.

II Premi d'articles periodístics Prat de la Riba

BASES

- 1) Poden optar al Premi els articles periodístics que s'hagin publicat entre el dia 1 d'agost de 1987 i el dia 31 de juliol de 1988 que tractin sobre algun aspecte de la persona o l'obra del primer president de la Mancomunitat de Catalunya, Enric Prat de la Riba.
- 2) Hom entén per articles publicats els escrits en llengua catalana que ho hagin estat a qualsevol diari o revista de venda al públic.
- 3) L'import del Premi és de 100.000 pessetes. Es podran adjudicar fins a quatre accèssits, d'un import de 25.000 pessetes cadascun.
- 4) El jurat estarà format pels membres del Patronat, senyors Esteve Mach i Bosch, Josep Mª Ainaud de Lasarte, Enric Prat de la Riba i Noble, Ramon Aramon i Serra, Lluís Montañá i Bosch, Domènec Miró i Fruitós i Joan Sagalés i Anglès, que actuarà de secretari.
- 5) Els treballs que optin al Premi es poden trametre fins el mateix 31 de juliol de 1988 a la Casa-Museu Prat de la Riba de Castellterçol 08183 (Barcelona), amb la indicació "Per al Premi Prat de la Riba".
- 6) Els treballs s'hauran de trametre per triplicat i portaran el nom i l'adreça i el telèfon de l'autor. Si s'han publicat amb pseudònim o sense signatura, caldrà que vagin acompanyats d'un certificat de l'empresa corresponent que acrediti qui és l'autor.
- 7) L'adjudicació del Premi tindrà lloc el dia 29 de novembre, data de l'aniversari del naixement d'Enric Prat de la Riba, i serà fet públic immediatament.
- 8) El veredicté serà inapelable. La presentació dels treballs pressuposa l'acceptació íntegra d'aquestes bases.

Cinema infantil i juvenil

D'ara endavant no pagaran drets de doblatge

Les pel·lícules infantils i juvenils de producció estrangera no pagaran els drets de doblatge, segons ha acordat la comissió d'Educació i Cultura del Congrés dels Diputats per iniciativa de Minoria Catalana.

La proposta de Minoria Catalana fou aprovada amb els únics vots en contra de Coalició Popular i pretén fomentar el cinema in-

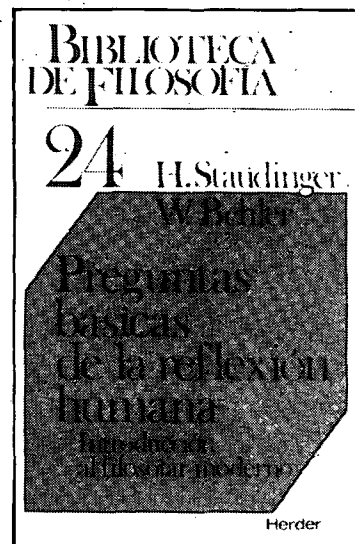
fantil i juvenil. Amb aquest fi, el Ministeri de Cultura haurà de dictar aviat les disposicions necessàries perquè els distribuïdors espanyols d'aquest tipus de pel·lícules puguin realitzar el doblatge sense haver de sotmetre's al regim general de llicències. Fins ara, la insuficiència de la producció nacional obligava els distribuïdors a anar al mercat internacional, això comporta la necessitat del doblatge.

Encara ens queda filosofia...? (1)

De la mà del Dr. Hugo Staudinger, professor de la Universitat de Paderborn i director de l'"Institut per a la investigació dels fonaments de la teoria de la ciència del Departament d'investigació de l'Institut alemany per a la formació i el saber", aquest llibre ofereix el resultat de molts anys d'investigació i de reflexió, orientades en una doble vessant: D'una banda, l'autor ens proposa un diàleg entre filosofia i ciència; i també apunta les relacions entre teologia i ciència.

Tal i com indica l'autor (vg. p. 176), nosaltres tractarem ara de fer algunes anotacions que la lectura del llibre pot suggerir. En primer lloc, cal constatar el fet que avui gairebé no es pot parlar de filosofia: les grans qüestions de l'home segueixen, com sempre, però sense respostes concloents i convincents. Anant potser una mica més enllà, la reflexió actual sembla viure un desengany que és fins i tot capaç d'anul·lar les mateixes qüestions, i ja ni tan sols les ciències tracten d'envair aquest camp. Ara bé: "La filosofia parteix, més aviat, amb un examen crític de la interpretació del món que ha estat transmesa, i amb una reflexió sobre l'ordre de la societat lligat a aquella interpretació" (p. 15).

Avui sembla que tenim massa models, però no podem confiar en cap, àdhuc en la mateixa tradició greco-cristiana occidental, de gairebé tres mil anys d'antigor. Aquesta destrucció de l'herència que hem rebut té —i tindrà— conse-

ferenciada del real." Una tercera reflexió ens porta a la consideració de la filosofia en el seu paper privilegiat de nexa d'unió entre la teologia i la ciència, encara que cal notar un gran desequilibri, perquè si bé és clara la dependència de la teologia de la filosofia o viceversa, no ho és, en canvi, la relació entre ciència i saber filosòfic. La ciència s'ha autorigit com a absolut i superior a qualsevol altre terreny, sense adonar-se que la nebulosa dels seus fonaments, tan sovint inconfessable, rau precisament en una determinada visió del món. Avui, però, estem lluny del dogmatisme científic, de la presumpció de Déu com a hipòtesi inútil per a la ciència i els científics són més modestos en les seves pretensions.

Staudinger, doncs, palesa la seva erudició en el terreny de la filosofia de la ciència i el coneixement de l'Escola de Frankfurt, però el mèrit d'aquest llibre se centra en la reflexió a què ens convida i l'encoratjament a la veritat que el nostre "cor inquiet" necessita en un temps tan desarrelat com el nostre.

FRA AGUSTÍ BOADAS i LLAVAT

qüències difícilment previsibles avui.

Una segona reflexió, segons l'exposició de Staudinger, és analitzar en quina situació resta la ciència: d'una banda, hom remarca la seva incapacitat de satisfer l'home (i menys encara des de la seva vessant tècnica), i de l'altra, la multiplicació d'hipòtesis, teories i explicacions que pretenen resoldre el mateix problema (mentre que la teologia segueix un procés invers, com, per exemple, en el camp de l'exegesi). Després de veure cada ciència en particular, hem de concloure que la realitat és anàloga (cf. pp. 111; 121 etc.) i Staudinger conclou "la unitat di-

(1) H. STAUDINGER & W. BEHLER, *Preguntas básicas de la reflexión humana. Introducción al filosofar moderno. Biblioteca de Filosofía, nº 24, Ed. Herder, Barcelona, 1987, 192 pp.*

MODA

Llana blau marí per a aquest vestit jaqueta format per jaqueta sense coll amb adornaments de repunts i butxaques i per faldilla de línia estreta.

Maquillatge molt suau presentat per Yves Saint Laurent, a base de tons clars, amb lleuger perfil blau anyil als ulls.

Jaqueta sense coll realitzada amb fina llana blanca, amb mànigues muntades rematades per punys i adornament de butxaques de tapeta. Es porta amb faldilla estreta blau marí.

Vestit molt estiuenc, realitzat en gènere fi blanc, negre i vermell. Adornament de llaç, mànigues arrugades i faldilla prisada "soleil".

La firma Yves Saint Laurent cada dia multiplica les seves grans possibilitats creatives, emprant la seva fantasia i la seva imaginació en la posada al mercat de nous productes. L'estil personalíssim de la firma, en la qual intervé de forma tan directa la qualitat i el bon gust, ha presentat la seva habitual col·lecció de moda exterior femenina per a aquest estiu '88 juntament a diverses línies per a home/dona.

La moda femenina segons Yves Saint Laurent, es presenta preferentment elegant, ajustada, atrevida i sofisticada. Presència de faldilles molt curtes, escots molt marcats i detall de grans botons, llaços, repunts i

volants. Colors vius i llisos que combinen cercant contrast, juntament amb diversos tipus de quadres i ratlles.

MAQUILLATGE.— Colors molt suaus i transparents, inspirats en el turquesa mar i en el daurat de les platges calentes. Es tracta doncs, d'un maquillatge molt clar tocat lleugerament per una suau capa de pólvores per eliminar lluïssor aportant al mateix temps, acabats de porcellana.

En les perpelles, barreja de rosa i daurat, amb perfils blau

anyil als ulls. Els llavis es cobreixen lleugerament per un suau to color coral.

MOUSSE HIDRATANT.— És una forma nova d'hidratar el cos, donant gran suavitat a la pell i evitant-se sensacions aspres i incòmodes, ja que gràcies a la seva acció combinada dels ingredients actius que la componen (oli d'Onagra, Vitamina A i Gingseng) s'aporta a través d'aquesta emulsió espuma, l'elasticitat que necessita l'epidermis, donant-li una aparença

avellutada. S'aplica a través de lleugers massatges, i s'absorbeix ràpidament.

JAZZ, NOVA LÍNIA DE PERFUMS PER A HOME.— Per a l'home actual i de tots els temps, ha estat llançada la nova línia de perfums denominada "Jazz", que consta de tres productes elegantment envasats: Loció per abans i després de l'afaitat, Desodorant i Aigua de colònia. Aquesta última aporta una suau fragància que reuneix gran quantitat d'espècies

exòtiques, amb presència d'uns lleugers tocs més càlids i intensos per la presència de flaires de fustes i resines, com el sàndal, la molssa de roure, la resina i l'encens.

Aquesta línia de perfumeria masculina creada per Yves Saint Laurent, fou presentada recentment a Madrid, davant una elevada presència de periodistes especialitzats desplaçats de tot el país, per assistir a un acte tan important.

MARIA JOSÉ EJARQUE

Cita amb Yves Saint Laurent

MASSATGE

A TOTS ELS LECTORS DE CATALUNYA CRISTIANA

LA PREMSA ÉS UN DELS GRANS MITJANS D'APOSTOLAT
FEU APOSTOLAT A TRAVÉS DE LA PREMSA!
COL·LABOREU A L'APOSTOLAT DE CATALUNYA CRISTIANA

Que cap llar cristiana del país no estigui mancada de la seva lectura,
és el repte que tenim tots els lectors de CATALUNYA CRISTIANA

MOSTREU CATALUNYA CRISTIANA ALS VOSTRES FAMILIARS I AMICS.
DONEU-LOS A EMPLERAR LA SEGÜENT BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ.

Carrer de València, 244, 2n. 08007 BARCELONA

Nom .....

Domicili ..... n° ..... Població .....

D.P. ....

Se suscriu per 1 any a CATALUNYA CRISTIANA en català/castellà per pessetes 4.680.-
Aquest import el faré efectiu de la forma següent:

Pagament domiciliat Xec nominatiu que s'adjunta

Signatura .....

Lloc ..... Data .....

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc/Caixa ..... Agència .....

Senyors: Els prego que d'ara endavant, fins a nou avis, amb càrrec al meu compte/llibreta n.º .....
se serveixen pagar els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.

Signatura .....

Lloc ..... Data .....

L'apòstrof

ALBERT PERA

La llengua castellana no el fa servir, modernament. En canvi el francès, l'italià, l'anglès i, no cal dir-ho, el català, l'usen sempre que convé. És un signe (') que es col·loca immediatament després o abans d'una consonant i que sempre ens indica que s'ha suprimit una vocal, tant a l'escriptura com a la pronunciació.

S'ha d'escriure a la part més alta de la ratlla, en el límit superior de les lletres altes com la b, la l o la t, i la seva forma és la d'una coma volada, sense cap inclinació ni a la dreta ni a l'esquerra. Ho preciso perquè fa poc m'he trobat que em van deixar una màquina d'escriure en substitució de la meua, mentre la netjaven i repassaven, i em va sorprendre no trobar-hi apòstrof. S'havia de fer amb l'accent agut i feia molt estrany. Tampoc no trobareu, en general, a les màquines d'escriure, el punt volat per a les eles geminades. S'ha de triar entre un punt a terra o la separació amb guionet. Tan bé que va, escrivint a mà col·locar el

punt a mitja alçària! A veure quan es decideixen els fabricants de màquines d'escriure per a catalans, a incorporar-hi aquesta tecla tan útil per a nosaltres.

No sempre que a la pronunciació es perd una vocal hem de recórrer a l'apòstrof. Hom ha d'atenir-se al reglament ortogràfic que ens mana col·locar-lo entre els articles i els substantius començats per vocal o h exceptuant els femenins que comencen amb i o u àtones com la història, la universitat. Entre la preposició de, i qualsevol altre mot que comenci amb vocal o h. En els contactes que els pronom febles tenen amb verbs començats o acabats amb vocal o h, i també en les combinacions de pronom febles entre elles. I en cap altre cas.

S'equivoquen els que abusen de l'apòstrof fent-lo entrar

en joc amb el mot que, quan enllaça amb verbs començats amb vocal o h. Aquest error és molt corrent pel fet que també es perd una vocal parlada, i encara més perquè abans de la reforma i unificació ortogràfiques de Pompeu Fabra la majoria d'escriptors i publicistes l'apostrofa-ven. Ho podeu comprovar en llibres editats el segle passat i a començament d'aquest. "Desitjo qu'em toqui la sort. Un dels vins més bons qu'he tastat. Dona'm el got qu'hi ha al prestatge. Una persona qu'ha viscut prop de casa." Tots aquests són exemples d'ús indegut de l'apòstrof. Penseu, doncs, a no apostrofar el mot que, encara que fonèticament elideixi la vocal e.

Perles ortogràfiques

El sistema de vendes Spar, amb recompensa de cupons, ha publicat una llista d'ofertes en castellà i català: "Pañales Bu" ho tradueix com a Embulcalls Bu. Ben traduït seria: Bolquers Bu.

JOSEP VENTURA

ESBART DANSARE DE RUBÍ. - Durant el mes de juny, al Parc de la Ciutadella de Barcelona, ha fet unes gravacions pel programa especial que va emetre Televisió Espanyola, el dia de Sant Joan.

CICLE DE SARDANES AL TURÓ PARC. - El primer dijous de juliol, a les set del vespre, es farà a aquests jardins, davant del monument a Pau Casals, l'última ballada del cicle estiuenc que a aquest punt han celebrat els "Amics del Turó Parc i de Pau Casals", a càrrec de la cobla Verneda.

FESTIVAL DE CANTONIGRÓS. - Dels dies 21 al 24 de juliol se celebrarà el Festival Internacional de Música de Cantonigrós, que cada any aplega una nodrida representació de corals i grups de cant i dansa folklòrics, vinguts de tot el món, i la desfilada en el curs de les diferents sessions de què consta el festival, de més de vint-i-cinc mil espectadors. Es considera que és la concentració o festival més important d'aquest país que es fa al nostre país, les característiques humanes del qual és l'allotjament de tots els seus participants a cases particulars, assolint així un marge d'integració gairebé total.

SARDANES A RIPOLL. - Amb el títol genèric de "Sardanes al voltant del Monestir de Ripoll, l'Agrupació Sardanista i el Patronat del Monestir, han editat un disc de sardanes amb la temàtica que entri dintre la denominació del disc. La interpretació és a càrrec de la cobla La Principal de La Bisbal, i el contingut del disc presenta sardanes de Conrad Saló, Fèlix Martínez Comín, Joan Vilajuliu, Baltasar Maideu, Lluís Buscarons, Honorat Vilaman, Montserrat Pujolar, Ricard Viladesau, Manuel Saderra i Puigferrer i Pere Puig.

LLOBREGATANA D'ESBARTS. - Sota el denominador comú de "Llobregatana d'Esbarts del Cairat a la Marina", s'han aplegat esbarts dansaires de nou poblacions llobregatanes, per celebrar un calendari de festivals de dansa que va començar el dia 30 d'abril, i acabarà el dia 17 de desembre, amb un total de divuit recitals. Els esbarts que s'han unit per aquesta "Llobregatana", són el de Cornellà, Dansaire Sant Isidre de l'Hospitalet, Montpedrós de Sant Joan Despí, Rocasagna de Gelida, Sant Feliu, Sant Joan Despí, Sant Martí, Vicentí i Viladecans.

La Mare de Déu de La Falconera

El 18 de juliol del 1954, homes-peixos i espeleòlegs de tres entitats —CRIS, GES i ERE— es citaren a Garraf per a realitzar una gesta singular: dipositar al fons del mar, una imatge de la Verge.

Ignoro si n'hi ha alguna altra, de Subaquàtica, però aquella fou la primera. És una reproducció de la Mare de Déu de Montserrat, feta en plom, d'uns quaranta quilos de pes i uns quaranta-cinc centímetres d'alçada. Prèviament l'havien duta a la Santa Muntanya —el 27 de juny, per ser més precisos— on fou beneïda per l'abat Escarré.

Els conreadors del submarinisme que a Catalunya són molts, ja tenien patrona. Calia trobar-li un altar adient i aquest fou una cova natural, La Falconera, a dotze metres de profunditat. Ja se suposa el risc que corrien els submarinistes. Marius Lleget, conspicu amant de l'espeleologia com ho és, també, de l'astronomia, fou el cronista de la gesta. Per si voleu anar-hi heu de saber que "a la part esquerra del massís (de Garraf, és clar) hi ha una escaleta natural que condueix a una plataforma d'obra, construïda quan s'obriren les galeries naturals del túnel de ferrocarril..."

Allí "fou on el Rvd. Dr. Malaquies Zayas oficià una emocionant Missa a l'aire lliure, poc abans d'ésser entronitzada la primera Verge subaquàtica del món, en la seva capella sota la frontera dels dos mons".

"Poc després —continua contant Lleget—, la imatge era col·locada definitivament a la seva capella natural, i un cop acabada l'operació, el mateix

Dr. Zayas equipat amb vestit de goma, fou ajudat pels bussadors a fer la seva primera visita a la Verge subaquàtica". Hores més tard "la Verge Falconera romanía en aquell indret, voltada de peixos i d'obscuritat, reina i senyora dels nostres cors i de les soledats marineres".

Temps després, un dels més il·lustres investigadors de les profunditats del mar, així com dels astres i especialment docte en el tema dels objectes voladors, Antoni Ribera i Jordà, escrigué uns goigs a la Verge de la Falconera als quals posaria música l'enyorat mestre Font Palmerola.

"Senyora d'aigües eixorques —diu una de les estrofes— / de rius que neixen endins, / d'antres i negres cavorques / i dels abismes marins! / Per Vós la Llum és baixada / i s'entronitza la Creu / en una cova balmada, / en l'abisme on regnareu".

Naturalment, els goigs fan alusió als devots: "S'unirà el mar i la terra, / les coves amb el mar blau / l'avenc, l'àmfora i la guerra / i el nero dintre el seu cau. / Verge de la Falconera, / voltada d'un món pedris: / dins l'espluga que us recera, / protegiu l'ERE i el CRIS".

No hem tingut més notícies sobre aquesta devoció però suposem que de tant en tant deu rebre visites de submarinistes —bussadors, homes-peixos, pescadors o espeleòlegs— que aniran a resar-li alguna Ave-maria.

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Volen agrupar colles sardanistes de diferents nacionalitats

El M.E.S. (Moviment Europeu Sardanista) vol agrupar, entorn del tema de la sardana, colles de nacionalitats diferents. Fa gestions actualment amb vista a estructurar més el

M.E.S. Tanmateix, una seixantena d'associacions en forma ja part. (M.E.S. carrer Mariscal Foch, n.º 4, 66000 Perpinyà.

Flam criolla

MARIA GLÒRIA MUNTAÑOLA

1 llauna de 1/2 kg. de pinya
1/4 kg. de nata
1 llimona

1 sobre gelatina llimona
2 cullerades de sucre
unes guindes.

Desfeu el sobre de gelatina de llimona, amb el suc de la pinya (1/4 de litre) i les dues cullerades de sucre. Poseu-lo a coure a foc suau, fins que estigui completament desfet.

Reserveu una rodanxa de pinya per l'ornament, les altres talleu-les a trossets i passeu-les pel minipimer amb la gelatina preparada, 1/2 suc de llimona i la pell ratllada de la llimona, remeneu-ho bé fins que quedi fi, després afegiu-hi la nata suaument.

Ompliu amb aquesta preparació un motlle rodó o el Jelly i deixeu-lo unes hores a la nevera.

Desmotlleu-lo passeu-lo un moment per aigua calenta i tombeu-lo sobre la plata de servir.

Adorneu-lo amb la rodanxa de pinya que s'ha reservat i amb unes guindes.

INTERESSANT OFERTA

Terreny edificable (blocs unifamiliars, hotel-restaurant, etc.), en petita vila al peu del Montseny; 160.000 pams quadrats; llum i aigua a l'abast. Preu al comptat: 175. ptes. pam quadrat. Interessats escriviu a Catalunya Cristiana, Ref. 2050.

BOUTIQUE LLANES

Traspassaria negoci i local de lloguer. Tel. 232 71 82.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

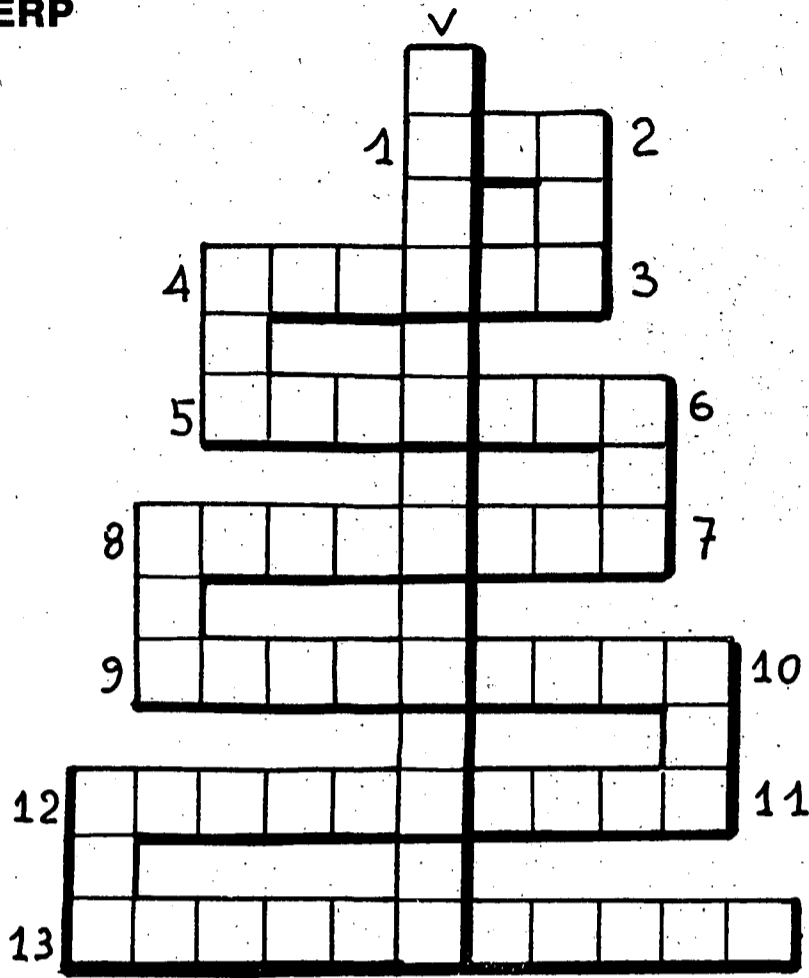
Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4t. Tels. 239 12 92 - 322 31 82. Pref. Concert entrevistat.

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

LA SERP

Cercar la paraula de la línia vertical, segons definició i en forma de serp enrotllada, anar fent els altres mots, segons la numeració i coincidir tots amb la lletra de la vertical.

A la línia vertical: Reduir a certs límits una cosa.-

- 1- Embarcació per recreació.-
- 2- Individu d'un grup ètnic, molt nombrós, dispers per una zona que va d'Assam a l'illa de Hainan (sud de Xina), fins al golf de Siam.-
- 3- Individus d'una raça nord-mongòlica, de llengua turquesa, que habita la RSSA de Iacútia.-
- 4- Unitat monetària de Perú.-

- 5- Resplendor viva i molt breu originada en produir-se un llamp.-
- 6- Un dels fills de Noé.-
- 7- Fer un temps molt variat i inestable com sol passar pel març.-
- 8- Fracció d'un quart de pesseta, avui ja no existeix.-
- 9- Leccionari.-
- 10- Llista, nòmina.-
- 11- Pensat amb lògica.-
- 12- Enclusa d'argenter.-
- 13- Aparell emprat per a determinar la quantitat de sucre en una solució.-

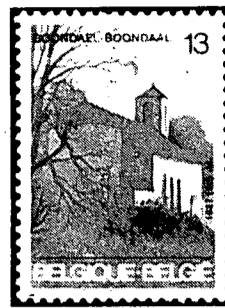
Solució

- 1- Iot.-
- 2- Tai.-
- 3- Iacuts.-
- 4- Sol.-
- 5- Llamp.-
- 6- Cam.-
- 7- Marcejar.-
- 8- Rai.-
- 9- Leccioner.-
- 10- Rol.-
- 11- Lògicament.-
- 12- Tas.-
- 13- Sacaròmetre.-

A la vertical: Circumscriptio.-

FILATÈLIA

Per ENRIC GRAUPERA

Capella de Boondael

És la que presenta el segell, sèrie turística 1987, Bèlgica. Té els seus orígens en el 1458, construïda per un veí del poblet; el 1474 fou ampliada i dedicada a la Verge i a sant Adrià. Incendiada el 1582 durant les guerres de religió, fou restaurada i poc després, el 1604, fou destruïda pels espanyols. Restaurada novament en el 1658, acollí un magnífic retaule de fusta que fou venut durant la Revolució francesa. Avui, restaurada, és utilitzada com a centre cultural polivalent.

SOPA DE LLETRES

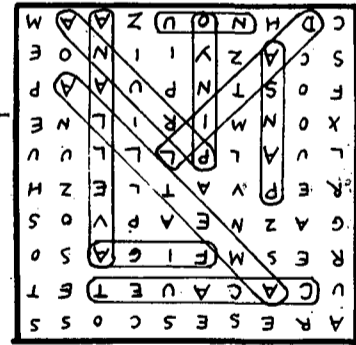
Per SNOF

CERCAR 9 FRUITS SECS

Solució

- HORITZ: Cacauet, figa, nou.
- VERT: Pansa, pinyó, avellana.
- DIAG: Datil, ametlla, pruna.

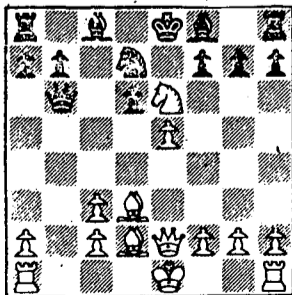
ESCACS

Per JAUME MORA

DIAGRAMA 228

Blanques juguen i guanyen.

La jugada anterior ha estat Cd4xe6 Db8-b6. No s'atreuï el negre a menjar-se el cavall. Però no veuï la que segueix. El Kasparov de disset anys l'executà.

Solució al diagrama 227

1 Ce3-d5 c6xd5, 2 Ae2xb3 d5xe4, 3 Df3xe4 De6-a6, 4 De4-d5 Cg7-e6, 5 Db5xe5 Ae7-f8, 6 Ab3xe6 Da6xe6, (si) Af8xh6, 7 Ae6xf7+ Rg8xf7, 8 Td1-d7+ Rf7-g8, 9 De5-d5+ Rg8-h8, 10 Db5-f7, 7 Dd5xe6 f7xe6, 8 Ah6xf8 Rg8xf8, 9 Td1-d4 i guanyaren.

ENDEVINALLA

Per SNOF

TÉ FAMA DE SER MENTIDER
PERÒ AIXÒ NO ÉS PAS VERITAT
AMB ELL SABRÁS AVIAT
EL QUE PASSA AL MÓN ENTER.
NI ÉS BARÓ NI ÉS MARQUÉS
PERÒ TÈ TÍTOL PER DEMÉS.

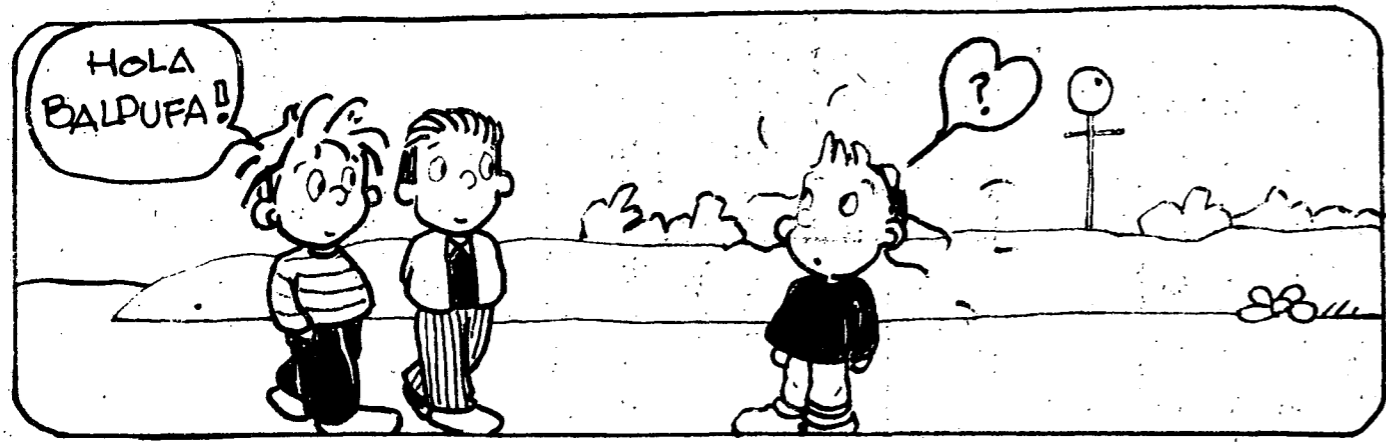
Solució: EL DIARI

JEROGLÍFIC

Solució a l'anterior jeroglífic

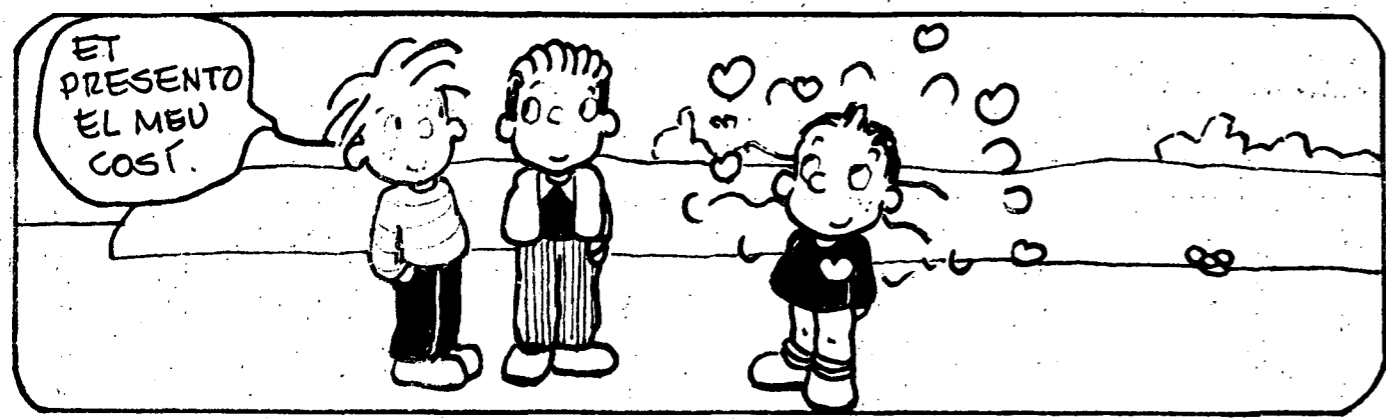
SOVINT

S O (20) VINT

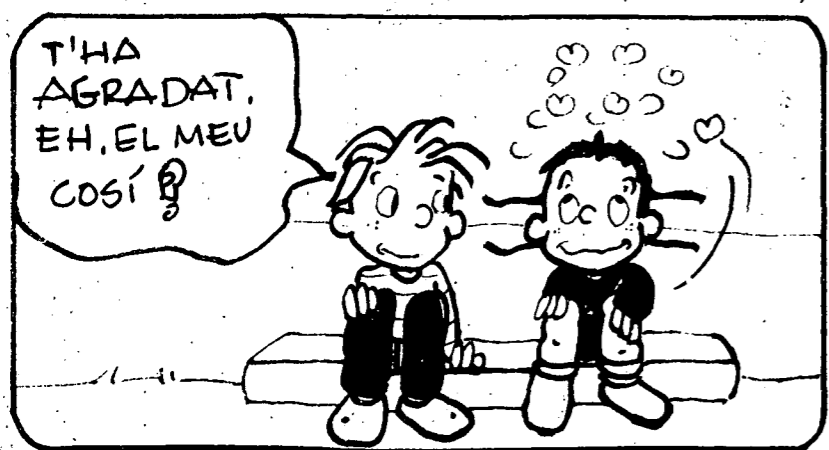
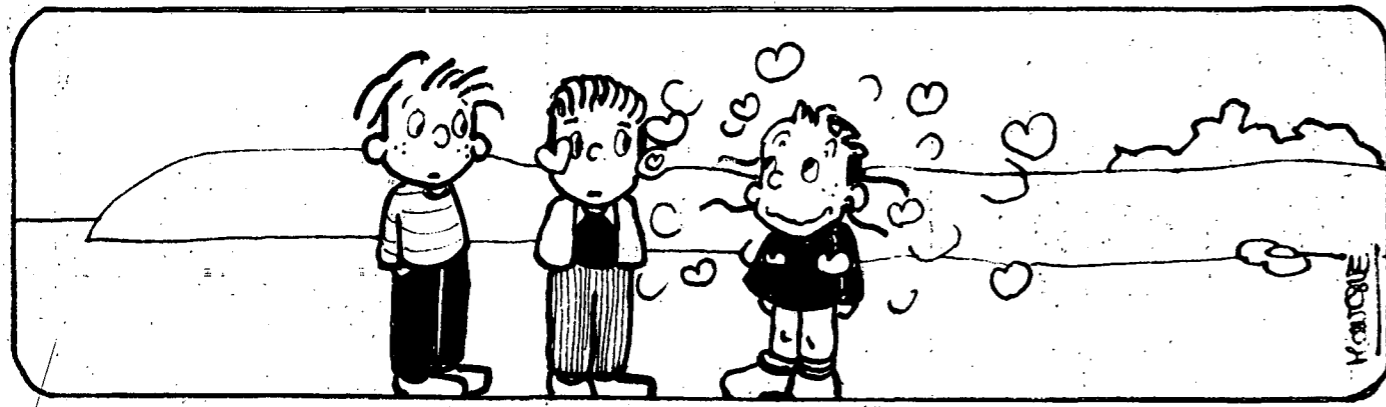

HOLA BALDUFA!

?

ET PRESENTO EL MEU COSTÍ.

T'HA AGRADAT, EH, EL MEU COSTÍ?

EN QUÈ HO HAS NOTAT?

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA" Nº 412

Històries d'Eixerits

Vacances!

Ara sí que ja hi som de ple. Aquests dies dormo fins que el cor em diu prou, jugo fins a quedar rendit i no m'he mirat cap llibre ni de lluny. Home, el final del curs va ser molt carregat: avaluacions, treballs, recuperacions, etc. Però, ja s'ha acabat. Sí, senyors.

El pare i la mare no em diuen res, però em sembla que aquesta "vagància total", no durarà pas gaire. Ben aviat el pare em preguntarà si m'han donat algun treball per fer durant l'estiu, i si no prou que me'l buscarà. A mi, la veritat, tampoc no em sembla malament. Potser si passés molts dies sense escriure, ni llegir, ni estudiar, ni fer números, ni dibuixar, etc., oblidaria tot allò que he après.

Aviat procuraré trobar-me amb dos altres nois que viuen prop de casa (dos d'ells van a la meva mateixa escola) i, tots plegats, farem un pla de vacances. Anem a jugar ara a casa d'un, ara a casa de l'altre, i els pares d'uns i altres ens inviten a anar amb ells, aquí i allà.

L'any passat, amb un monitor de l'Esplai, vàrem organitzar visites a museus, excursions, etc. No sé encara que farem aquest any. Ja us ho explicaré.

Eixerides i Eixerits, BONES VACANCES!!!

L'Eixerit

UNA MICA DE TRAMAT HI FA BONIC AL DIBUIX.

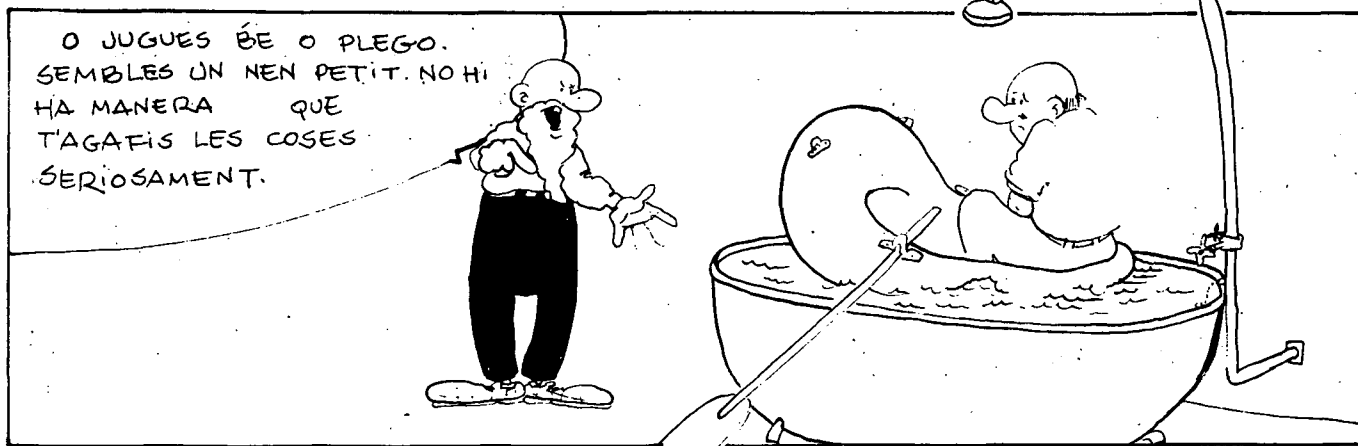
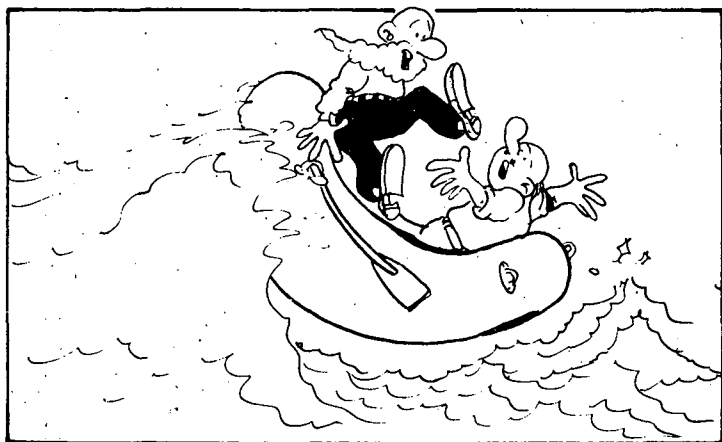
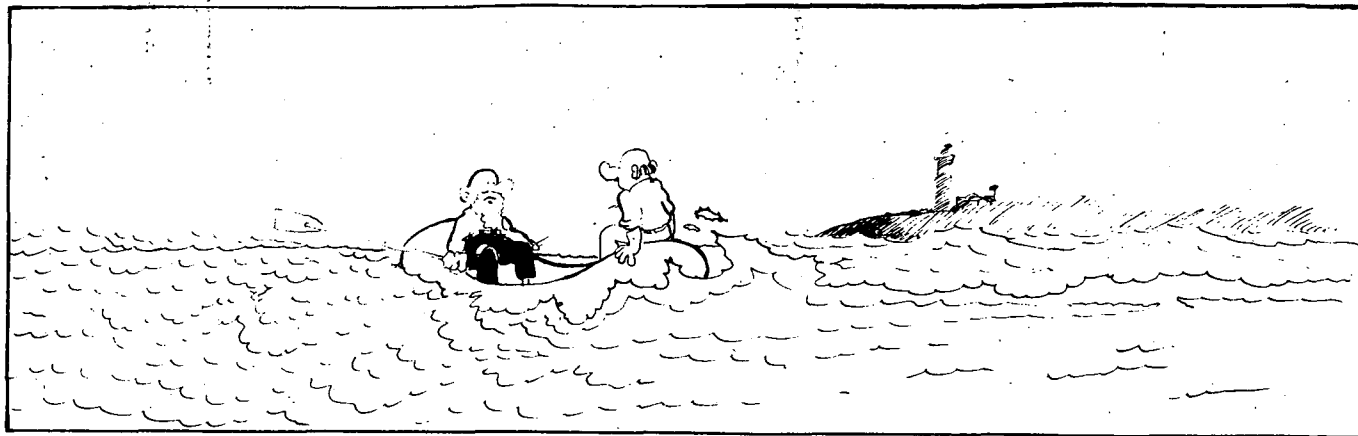

PERÒ AIXÒ ERA MASSA. GAIREBÉ NO TENIA LLOC PER A MI.

JO, QUE SÓC EL PROTAGONISTA!

GALI

EN BADOSA I EN BASORA

Jesús ens parla

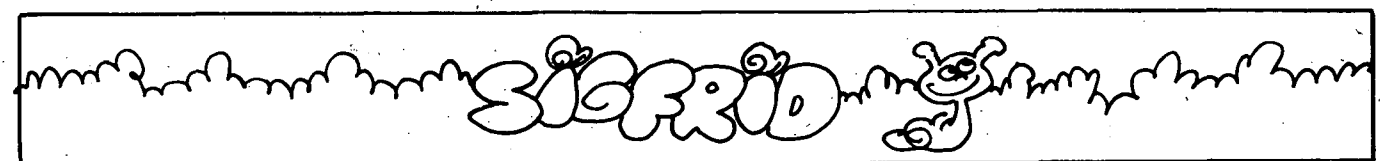
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Marc, capítol 6, versets de l'1 al 6 (Mc 6:1-6).

Reflexionem: 1. Molts conciutadans de Jesús s'havien assegut al seu costat als bancs de l'escola, havien jugat amb ell per les places i carrers del poble. Era ben bé com ells, un d'ells. Com era possible que ara fos "mestre" que deixés a tothom amb la boca oberta i que tingués la pretensió de ser un enviat de Déu.

2. Déu Nostre Senyor fa les coses a poc a poc i sense fer soroll. Ha vingut com de puntetes, fet home entre els altres homes. Durant trenta anys, com un de tants, ha estat enmig de tots. Només quan ha arribat l'hora volguda pel Pare, s'ha donat a conèixer públicament.

3. Per darrera vegada Jesús fracassa novament davant dels seus parents i conciutadans. Els costa acceptar que Jesús és el Fill de Déu. Els costa veure-hi més enllà de les aparences. Els costa comprendre fins a quin punt i amb quina delicadesa i respecte Déu ens ha estimat i ens estima.

El mossèn

DIUMENGE - 3

- 10.40 Signes dels temps.
- 11.20 Òpera:
"Madame Butterfly".
- 13.30 Esports en acció.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Batman:
"Fred intenc".
- 15.55 Jericó:
"Erik el roig" (dual).
- 16.50 Tarda de... humor
"Amb l'aigua al coll".
- 18.30 Esports tarda.
- 20.00 Johnny Stacatto:
"Exemplar únic".
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 30 minuts.
- 21.30 A cor obert:
"Sala d'urgències" (dual).
- 22.30 Cita amb l'esport.
- 23.30 Fi d'emissió.

Contingut del programa "SIGNES DELS TEMPS"

Juliol

3.- L'ANY MARIA. ENTREVISTA AMB RENE LAURENTIN I MN. JOAN ESQUERDA.

Nota: L'hora d'emissió habitual és entre 3/4 d'onze del matí dels diumenges fins a 1/4 de dotze. Amb tot, algun dia, pot avançar-se un xic.

DILLUNS - 4

- 13.50 TV3 segona vegada:
"Cita amb l'esport".
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Dallas:
"Resum".
- 16.20 Pel·lícula tarda:
"Mercat central".
- 18.00 Fi d'emissió.
- 19.30 Simbad.
- 20.00 Judes Xanquet i les maniquins:
"Lloros i polaroids".
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Gent del barri "66" (Dual).
- 21.30 L'Equalitzador:
"Return" (dual).
- 22.30 Telefilm:
"El bufó" (Dual).
- 00.05 Telenotícies.
- 00.20 Fi d'emissió.

DIMARTS - 5

- 13.50 TV3, segona vegada:
"30 minuts" "Informatiu cinema".
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Dallas:
"Resum".
- 16.20 Pel·lícula tarda:
"Desviació".
- 18.00 Fi d'emissió.
- 19.30 Simbad.
- 20.00 Doctor Who:
"El planeta diabòlic" (I) (Dual).
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Gent del barri "67" (Dual).
- 21.30 Rafaela Carra Show.
- 23.05 Perry Mason:
"El cas de l'enganyifa del cec" (Dual).
- 00.05 Telenotícies.
- 00.20 Fi d'emissió.

DIMECRES - 6

- 13.50 TV3, segona vegada:
"Especial informatiu".
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Dallas:
"La venjança" (rep.).
- 16.20 Pel·lícula tarda:
"Deu negrets".
- 18.00 Fi d'emissió.
- 19.30 Simbad.
- 20.00 Doctor Who:
"El planeta diabòlic" (II) (Dual).
- 20.30 Telenotícies.
- 21.05 Sorteig especial d'estiu Lotto 6/49.
- 21.10 Gent del barri "68" (Dual).
- 21.45 Informatiu Cinema.
- 22.15 Cinema 3:
"Psicosi".
- 24.00 Tramontana.
- 00.15 Telenotícies.
- 00.30 Fi d'emissió.

DIJOUS - 7

- 13.50 TV3, segona vegada:
"Rafaela Carra Show".
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Dallas:
"El xantatge" (rep.).
- 16.20 Pel·lícula tarda:
"Una rossa perillosa" (Dual).
- 18.00 Fi d'emissió.
- 19.30 Simbad.

- 20.00 Doctor Who:
"El planeta diabòlic" (III) (Dual).
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Gent del barri "69" (Dual).
- 21.30 La casa dels famosos.
- 22.00 Esports flash.
- 23.30 Motor a fons.
- 24.00 Telenotícies.
- 00.10 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 8

- 13.50 TV3, segona vegada:
"Esports flash".
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Dallas:
"La investigació" (rep.).
- 16.20 Pel·lícula tarda:
"Feroz".
- 18.00 Fi d'emissió.
- 19.30 Simbad.
- 20.00 Doctor Who:
"El planeta diabòlic" (IV) (Dual).
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Gent del barri "70" (Dual).
- 21.30 Sí Primer Ministre:
"El gran projecte".
- 22.05 Ràdio Cincinatti:
"Qui ha començat" (dual).
- 22.35 Especial Informatiu.
- 23.35 Shakespeare "Macbeth".
- 01.50 Fi d'emissió.

DISSABTE - 9

- 13.50 Sardanes.
- 14.15 Oh! Bongònia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Els Barrufets.
- 16.00 Esports en acció.
- 17.30 Retrats:
"Karol Armitage".
- 18.30 Recitals d'estiu.
- 20.00 Vida salvatge:
"Viajers a través del temps" (dual).
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Lotto 6/49.
- 21.05 Sorteig especial d'estiu de la Lotto 6/49.
- 21.15 Magnum:
"Al capdavant tampoc no volia anar a França" (Dual).
- 22.05 Pel·lícula:
"El monumento".
- 23.45 Jazz.
- 00.30 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 3

- 4.25 El fugitiu.
- 5.20 Documental.
- 5.50 Musical.
- 6.50 Llarg-metratge:
"Nunca lo olvidaré".
- 9.00 Informe setmanal.
- 10.00 El dia del Senyor - Santa Missa.
- 11.00 48 hores.
- 11.05 Concert.
- 12.05 Poble de Déu.
- 12.35 Documental.
- 13.30 Segon ensenyament.
- 14.30 48 hores.
- 15.30 El temps.
- 15.35 Els petits picapedra.
- 16.05 Estrenes TV:
"El millonari".
- 17.50 Si ho sé no vinc.
- 18.45 Dibuixos animats.
- 19.10 La clínica de la Selva Negra.
- 20.00 A vista d'ocell.
- 20.30 48 hores.
- 21.00 A portada.
- 21.35 La vida segueix.
- 22.45 Diumenge cinema:
"Pistoleros en el infierno".
- 00.30 48 hores.

DILLUNS - 4

- 8.00 Bon dia.
- 8.30 Telediari matinal.
- 9.00 Al matí.
- 10.00 Quatre homes per a Eva - 31.
- 11.50 Dinastia - 78.
- 13.00 L'ocell boig.
- 13.30 3 x 4.
- 14.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 14.30 L'informatiu migdia.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Fama.
- 16.30 Un estiu tal qual.
- 18.00 Avanç Telediari.
- 18.05 Els mons de Yupi.
- 18.30 El món de buster - 4.
- 19.00 A mitja tarda.
- 19.30 De pel·lícula.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.00 El temps.
- 21.15 El preu just.
- 22.50 Alfred Hitchcock, presenta.
- 23.20 Documents TV.
- 00.20 Telediari - 3.
- 00.40 Telesport.

DIMARTS - 5

- 8.00 Bon dia.

- 8.30 Telediari matinal.
- 9.00 Al matí.
- 10.00 Quatre homes per a Eva - 32.
- 11.50 Dinastia - 79.
- 13.00 Scooby Doo.
- 13.30 3 x 4.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Fama.
- 16.30 Un estiu tal qual.
- 18.00 Avanç telediari.
- 18.05 Els mons de Yupi.
- 18.30 Heidi.
- 19.00 La nau terra.
- 19.30 Entre línies.
- 20.00 Les noies d'or.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.00 El temps.
- 21.15 Amb tu.
- 22.25 Sessió de nit:
"Traïdor a su patria".
- 00.15 Telediari - 3.
- 00.35 Telesport.
- 00.50 Tesúmoni.

DIMECRES - 6

- 8.00 Bon dia.
- 8.30 Telediari matinal.
- 9.00 Al matí.
- 10.00 Quatre homes per a Eva - 33.
- 11.50 Dinastia - 80.
- 13.00 Erase una vez... l'home.
- 13.30 3 x 4.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Fama.
- 16.30 Un estiu tal qual.
- 18.00 Avanç telediari.
- 18.05 Els mons de Yupi.
- 18.30 El petit vampir - 10.
- 19.00 A tope.
- 20.00 Els problemes creixen - 1.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.00 El temps.
- 21.15 Estimats pirulí.
- 22.25 Cançó trista de Hill Street.
- 23.25 La Guerra Civil Espanyola.
- 00.20 Telediari - 3.
- 00.40 Telesport.

DIJOUS - 7

- 8.00 Bon dia.
- 8.30 Telediari matinal.
- 9.00 Al matí.
- 10.00 Quatre homes per a Eva - 34.
- 11.50 Dinastia - 81.
- 13.00 Johnny Quest.
- 13.30 3 x 4.
- 14.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 14.30 L'informatiu migdia.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Fama.
- 16.30 Un estiu tal qual.
- 18.00 Avanç telediari.
- 18.05 Els mons de Yupi.
- 18.30 Musiquíssims.
- 19.00 Crònica jove.
- 19.25 Amb les mans a la massa.
- 19.55 Parlant clar.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.00 El temps.
- 21.15 Melba - 3.
- 22.10 Dret a discrepar.
- 23.45 A mitja veu.
- 00.15 Telediari - 3.
- 00.35 Telesport.

DIVENDRES - 8

- 8.00 Bon dia.
- 8.30 Telediari matinal.
- 9.00 Al matí.
- 10.00 Quatre homes per a Eva - 35.
- 11.50 Dinastia - 82.
- 13.00 Els ossos Berenstain.
- 13.30 3 x 4.
- 14.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 14.30 L'informatiu migdia.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.35 Fama.
- 16.30 Un estiu tal qual.
- 18.00 Avanç telediari.
- 18.05 La llanterna màgica.
- 19.30 Diccionari de la salut.

- 20.00 Mash.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.00 El temps.
- 21.15 Cara a Cara.
- 22.30 Divendres cinema:
"Encuentros en la Tercera Fase".
- 00.55 Telediari - 3.
- 01.15 Telesport.

DISSABTE - 9

- 1.30 El gos verd.
- 2.30 McMillan i la seva esposa.
- 4.05 Llarg-metratge:
"Documento: Fanny y Alexander".
- 7.10 Llargmetratge:
"Salvese quien pueda".
- 8.45 A tope.
- 9.45 Diccionari de la salut.
- 10.15 El mag d'oz.
- 10.40 48 hores.
- 10.45 La bola de cristall.
- 12.00 Loteria.
- 12.30 Nova gent.
- 13.30 L'altra mirada.
- 14.30 48 hores.
- 15.30 El temps.
- 15.35 Isidor.
- 16.05 Primera Sessió:
"El presidente del Borgorosso".
- 18.10 Les aventures de Teddy Ruxpin.
- 18.35 Secrets i misteris.
- 19.00 Número 1.
- 19.35 La llei dels àngels - 10.
- 20.30 48 hores.
- 21.05 Informe setmanal.
- 22.20 Dissabte nit.
- 23.25 Frankenstein:
"Segunda parte".
- 00.45 48 hores.
- 00.50 Filmoteca TV:
"Yesterday".

DIUMENGE - 3

- 9.30 Santa Missa.
- 10.00 Objectiu 92.
- 12.00 Estudi Estadi.
- 14.50 L'informatiu cap de setmana.
- 15.00 Estudi Estadi.
- 18.00 Connexió amb Madrid.
- 18.00 Sessió de tarda:
"Una mujer en París".
- 19.20 Documental.
- 19.45 Cami de Seul.
- 20.05 A l'est del Besòs.
- 20.35 L'informatiu cap de setmana.
- 21.00 Debat - 2.
- 22.00 L'Instant més llarg.
- 22.30 Retransmissió esportiva.

DILLUNS - 4

- 12.30 Tele-Europa.
- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
- 13.05 Directe al 2.
- 13.35 Capitoli - 38.
- 14.00 Teledues.
- 15.00 Bellesa i poder - 57.
- 15.30 Descobertes sota l'aigua.
- 16.30 Tè o cafè.
- 18.00 Era lucana.
- 18.30 Avanç de l'Informatiu Vespre.
- 18.35 Aigua de sífo.
- 19.00 Picapuça.
- 20.00 L'Informatiu Vespre.
- 21.00 El mirador.
- 21.20 Cinema club:
"Circe".
- 22.45 Últimes preguntes.
- 23.15 Jazz entre amics.

DIMARTS - 5

- 12.30 Tele-Europa.
- 13.00 Avanç de l'Informatiu Migdia.
- 13.05 Directe al dos.
- 13.35 Capitoli - 36.
- 14.00 Teledues.
- 14.30 L'informatiu migdia.

COMENTARIS TV

L'ESTIU I LA TELEVISIÓ: UNA PROGRAMACIÓ (I)

De nou ens trobem davant d'un altre estiu. Això vol dir moltes coses: calor, vacances, i, com a conseqüència de tot això, més temps de lleure, més hores, en definitiva, i pel que a nosaltres ens afecta, més possibles hores de televisió. Aquesta és doncs, la situació. Cal que ara, abans d'estar situats al bell mig de les vacances, pensem com podem organitzar les hores de televisió perquè aquesta no se'ns mengi literalment.

Durant l'hivern es parlava d'una programació setmanal. Ara, amb gairebé tres mesos per davant, cal parlar d'una programació, no del que veurem, sinó de què farem per no seure passivament, i poc imaginativament, davant el receptor.

En primer lloc hi ha els nois, els fills, o els germans petits —i això ho dic perquè els germans grans han d'ajudar els pares— de vacances, diguem-ne, permanents. Penso que és aquesta època un període fonamental perquè, com més petit és el nen amb més raó, jugui a l'aire lliure. Anar a la platja, al camp, per mantenir un contacte estret amb aquelles realitats que durant el curs escolar ha tingut molt lluny. La natura i tot el que ella comporta —aigua, animals, sortides, flors...— han de ser objecte d'una atenta i directa mirada per part del noi. Si té entre tretze i quinze anys potser farà cultura, si només té entre sis i dotze anys caldrà que vagi molt amb bicicleta i que faci moltes cabanes i un bon grapat d'excursions.

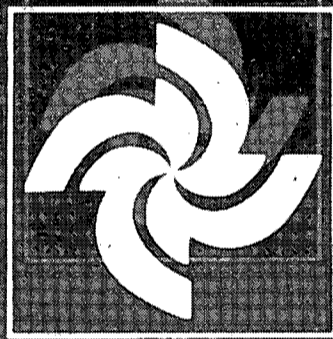
IGNASI BOFARULL T.A.C. (Telespectadores Asociados de Catalunya) tel. 200 13 39

ROCA

vers el futur.

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

SANITARI

Calefacció:

Calderes de ferro fos, calderes murals i calderes de xapa, de gas, gas-oil, llenya, carbó, electricitat, bombes de calor, captador d'energia solar, radiadors de ferro fos i de xapa d'acer, cremadors i complements per a instal·lacions.

Aire condicionat:

Aparells de finestra, consoles, aparells autònoms, bombes de calor i equips centralitzats.

Sanitari:

Banyeres de fosa i de xapa d'acer esmaltades, porcellana sanitària, aixetes, aigüeres d'acer inoxidable i gres, complements per a la cambra de bany.

COMPANYIA ROCA-RADIADORS, S.A.

Avd. Diagonal, 513 • 08029 BARCELONA Tel. 322 40 51 télex 52832 CRRCE E - 52032 CRRCE E

Terrassa, supervivència tèxtil assentada en la seva millor tradició

Una ciutat del Vallès, de secular història tèxtil

L'esperit emprenedor dels terrassencs, va crear ja en els medievals segles XIII i XIV la figura tèxtil del "parayre" que, com en altres centres tèxtils de Catalunya, es convertí aviat en el petit empresari tèxtil amb taller propi, pocs operaris i uns notables serveis i organització comercial, enquadrat dins els rígids reglaments i ordenances dels poderosos gremis tèxtils.

La confecció a la Ciutat de Terrassa

Des de la celebració del tercer Concurs Bíblic organitzat per la nostra Federació de Cristians de Catalunya, de Terrassa i pels Mestres Catòlics, sempre hi ha hagut amb "Catalunya Cristiana" un vincle especial. El setmanari sempre ha donat suport al Concurs Bíblic, publicant espais generosos sobre els actes i fins i tot donant 90 accèssits per als concursants.

Aquesta és la raó per la qual, en plantejar-nos aquest número extra sobre la ciutat de Terrassa, ens hi hem posat amb ganes i hem col·laborat tant com hem pogut.

A l'hora d'escollir el tema, ens va semblar que el més representatiu seria el de la Indústria Tèxtil i, dins d'ella, la Confecció.

És evident que la nostra elecció no va ser per caprici. No endebades els dos salons més importants de confecció a tot l'Estat, el "Gaudí Home" i el "Gaudí Dona", estan presidits per dos terrassencs. A més, s'hi afegeixen altres motivacions: les llencereries i els vestuaris exteriors, els teixidors a mà, etc., són activitats amb molta tradició a Terrassa.

Així doncs, aquest número dedicat a la confecció i al seu món propi, inclou col·laboracions signades per persones expertes en la indústria tèxtil, i ens expliquen els seus orígens, el seu desenvolupament, els problemes actuals...

Volem agrair a "Catalunya Cristiana" i a tots aquells que han volgut col·laborar amb el seu ajut. Moltes gràcies.

M.H.

La majoria, eren homes del camp emigrats de la vila propera disposats a prosperar i crear riquesa, iniciadors de l'esperit empresarial que ha perdurat fins als nostres dies. Contractaven operaris forasters, fins i tot francesos i jueus, compraven grans partides de llana, no solament als Pirineus sinó fins i tot a Anglaterra i acreditaven la qualitat de les seves robes amb la garantia dels seus segells gremials, i amb la marca de la "T" de Terrassa, venien a tota Europa.

El "parayre" era, doncs, el pre-

cedent de l'empresari tèxtil, com ho eren dels seus quadres de comandament i dels seus obrers els oficials i aprenents. Va conèixer crisis i prosperitats, com ho continua coneixent avui, i així arribà fins el ressorgir tèxtil del segle XVIII i la decisiva industrialització del segle XIX.

L'ahir proper de la indústria tèxtil terrassenca

La revolució industrial, de predominant signe tèxtil, que d'Anglaterra, amb els seus invents i progressos constants, saltà a Europa, penetrà en la Catalunya oberta ja aleshores, com ara, a la prosperitat europea.

Els terratinents terrassencs, homes d'economia agrícola i ramadera, posen la seva confiança i els seus diners en la renovada concepció de la indústria tèxtil i aixequen al centre de Terrassa les

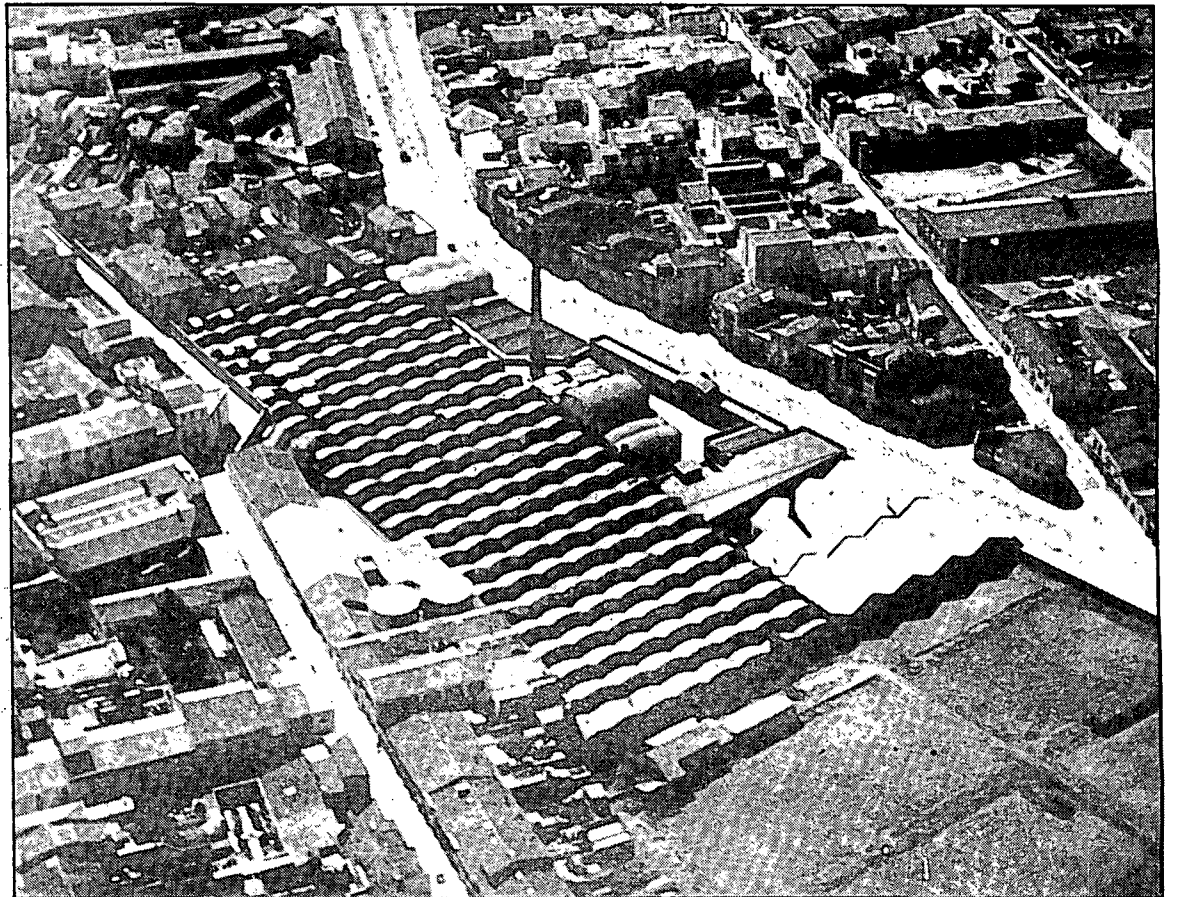
que es resol en la mateixa època, al mateix temps que apareixen els primers grans tallers de construcció i reparació de maquinària tèxtil. La indústria es beneficia dels progressos del tren, les carreteres, el gas, l'electricitat, el telègraf o el telèfon i es prepara per transformar, el 1877, l'antiga vila en la ciutat de Terrassa, títol concedit "pel desenvolupament de la seva indústria i comerç". La tradició dels "parayres" és heretada pels fabricants reunits en l'Institut Industrial (1873), mentre les velles funcions de les confraries són heretades per monts de pietat, assegurances laborals i mutualitats i els obrers inicien les seves primeres associacions predecessores de futurs sindicats.

El comerç tèxtil impulsa la creació d'una de les primeres Cambres de Comerç espanyoles i la preocupació per una constant actualització de les indústries im-

nen pas a la investigació i a l'estudi constant de les qualitats; els antics empresaris autodidactes, són substituïts per les noves generacions formades en les tècniques i enginyeries tèxtils i aquests, en- sems, pels actuals, impostos en economia i ciències empresarials, en marketing i en disseny.

Les dècades d'aquest segle, variades i plenes d'ensurts —guerres mundials, guerra civil, taxes i estraperlos, immigracions i exportacions— faciliten l'auge, en períodes concrets, de determinades branques i especialitats: un temps són les filatures, altres els tints i acabats, uns anys llueixen el seu esplendor les indústries del gènere de punt altres les de llanes per a labors...

En els darrers temps els tèxtils terrassencs han conegut transformacions i reestructuracions profundes i a voltes doloroses. Han desaparegut la majoria de les

primeres fàbriques, que donaran feina i salari a centenars d'obrers de la indústria tèxtil, prosperitat general a la població i un nou sentit social i laboral a les relacions i estaments que integraran un nucli draper diferent i distant d'aquell dels segles medievals, però amb el mateix esperit de qualitat, prestigi i expansió, una expansió que pot arribar fins al mercat americà, eliminats els entrebancs legals, impostos excessius i estructures gremials.

En la primera meitat del segle XIX, apareix la nova concepció dels "vapors", centres subministradors d'energia a grups d'empreses tèxtils. També es manifesta la necessitat d'aigua abundant,

pulsa els ensenyaments tèxtils en la seva Escola d'Arts i Oficis, precedent de futurs centres de formació de tècnics, comandaments, perits, teòrics de teixits i enginyers especialitzats o de centres d'acondicionaments i anàlisi de les qualitats de primeres matèries i teixits.

L'avui dels nous reptes i les noves possibilitats

Els tèxtils terrassencs segueixen les seves singladures entre crisis i apogeu, esforços i assoliments. Els treballadors milloren les seves condicions socials, les exigències de la competitivitat do-

grans empreses de gran tradició i en nous polígons industrials sorgeixen moderníssimes empreses amb alt grau d'automació, informatitzades i amb una creixent vocació competitiva europeïsta, que, sobretot, es concentra en la nova i potent branca de la confecció, avui, coneguda i exportadora en grau creixent i estretament vinculada, en la nova història tèxtil de Terrassa, a un creador i imaginatiu disseny tèxtil i a unes exigències de la moda amb possibilitats il·limitades. Amb la confecció, el futur industrial de l'actual Terrassa, és marcat en bona part pel segell creador i imaginatiu dels tèxtils.

F. TORRELLA NIUBÓ

schuss

**Prendas Deportivas
para niños**

pradsa

Nord, 105
Telèfon 783 85 11
Telex 56177 CHUS E
08221 TERRASSA - BARCELONA - SPAIN

GRADHERMETIC®

INDUSTRIAL GRADHERMETIC, S.A.E.

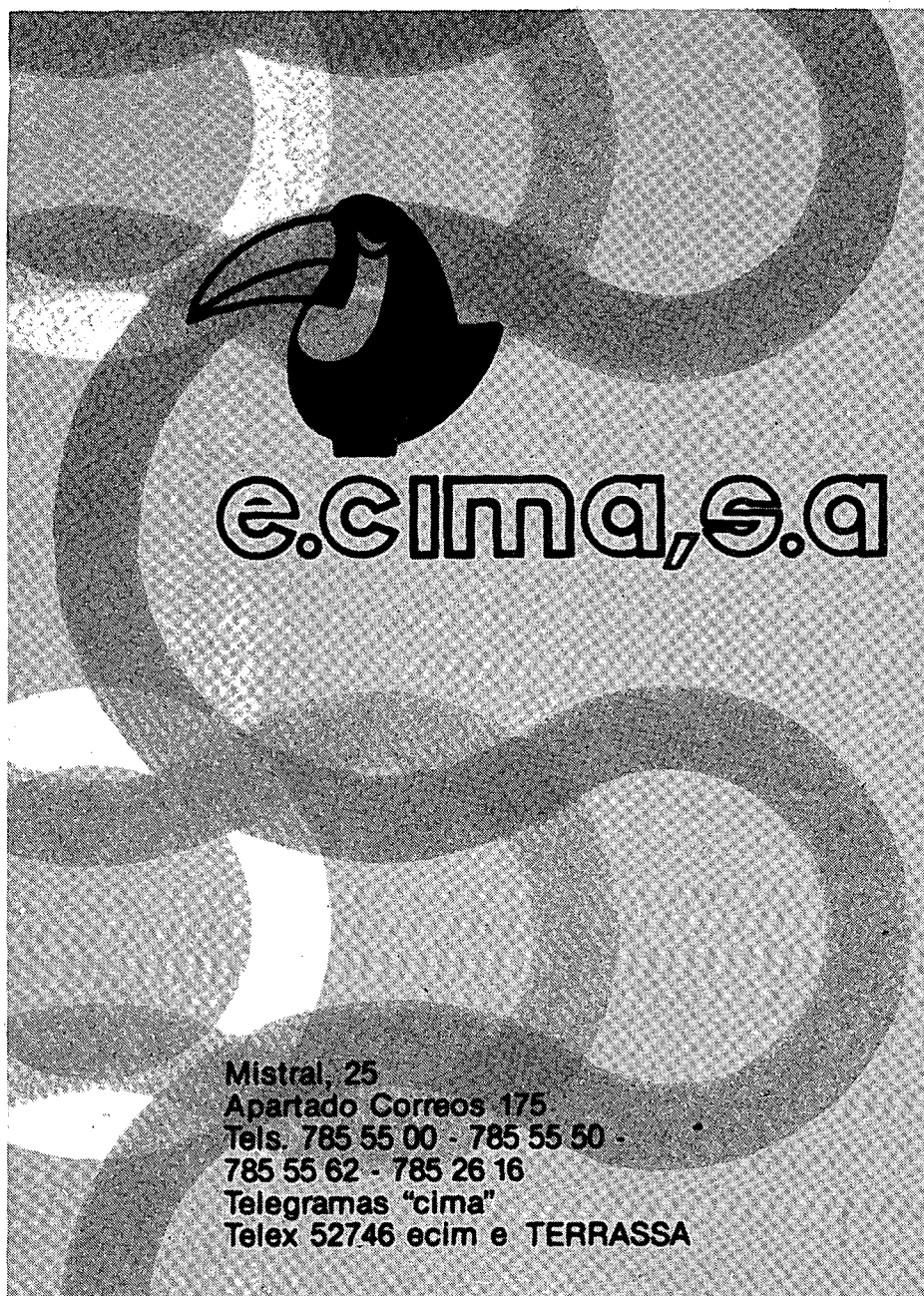
**Productes d'alumini
prelcat per a la construcció,
indústria i decoració.**

**PERSIANES, GELOSIES, FALSOS SOSTRES,
CINTES PRELACADES...**

Fàbrica i Oficines:
Avda. Béjar, 255
08226 Terrassa
Tel.: 785 12 00
Tèlex 59658 GRADH-E

Delegacions:

BARCELONA 93-417 51 23
BILBAO 94-499 26 22
MADRID 91-641 21 12
MÀLAGA 952-39 22 12
SARAGOSSA
VALÈNCIA

Mistral, 25
Apartado Correos 175
Tels. 785 55 00 - 785 55 50 -
785 55 62 - 785 26 16
Telegramas "cima"
Telex 52746 ecim e TERRASSA

**Teixits
per a
tapisseria
i
decoració**

Una ciutat, un esforç

Terrassa és, junt amb Sabadell, el centre econòmic i urbà per excel·lència de la Comarca del Vallès Occidental.

L'economia de Terrassa ha estat tradicionalment industrial, amb un fort pes dels sectors tèxtil i metal·lúrgic, si bé en els darrers anys s'ha experimentat una notable diversificació dins de la indústria, i una important expansió del sector serveis, que ha absorbit, en termes macro-econòmics, part de l'excés de població que el procés de reconversió ha produït en el sector industrial.

Aproximadament el 56% de la població activa està ocupada en el sector secundari, generant de l'ordre del 43% del Valor Afegit Brut de l'economia. Com ja hem dit, els subsectors industrials amb més pes específic dins de l'economia terrassenca són el tèxtil i el metal·lúrgic, seguits en importància pels sectors de paper i arts gràfiques, confecció, indústries de l'alimentació, químiques, etc. Es tracta d'una indústria dinàmica, amb una important activitat exportadora que fa que la ciutat exporti de l'ordre dels 17.000 milions de pessetes anuals (en el conjunt dels dotze municipis que formen la zona d'influència de Terrassa s'exporte de l'ordre de 50.000 milions de ptes l'any).

Des de la declaració de la ZUR, Zona d'Urgent Reindustrialització, Terrassa —inclosa dins de la ZUR de Barcelona— s'ha situat a la davantera del procés de reindustrialització de Catalunya. Amb 13 polígons industrials que signifiquen 442,64 hectàrees de sòl industrial, Terrassa ha captat en qüestió de tres anys 5.000 milions de ptes —comptabilitzant només les inversions acollides als beneficis de la ZUR— que ha suposat la creació d'uns 500 llocs de treball. Aquest lideratge a nivell de captació d'inversions és explicable a través de dos factors:

—Els avantatges que ofereix Terrassa i la seva zona d'influència a tenor del teixit industrial ja existent i de la seva situació geogràfica respecte als principals eixos de comunicacions i del centre d'activitat que és Barcelona.

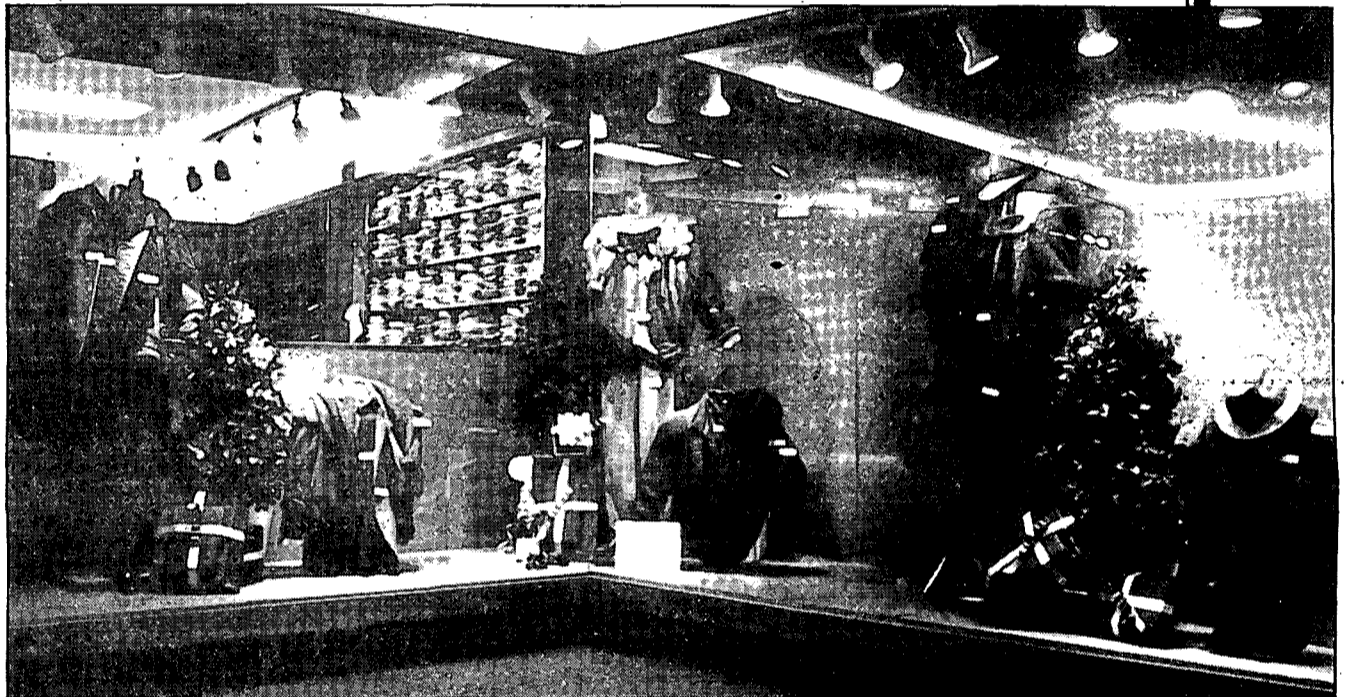
—La intensa tasca de promoció de la ciutat que s'ha portat a termini des de totes les institucions, i que d'alguna manera va trobar de bon principi la seva materialització en la creació de Prointesa ("Pro-

moció Industrial de Terrassa, S.A."), el 1985, quatre mesos després de l'aprovació de la ZUR. En aquesta societat de capital mixt, públic i privat, participen entre altres l'Ajuntament, la Cambra de Comerç, la Caixa d'Estalvis de Terrassa i un important nombre d'empreses privades.

Part d'aquesta tasca de promoció ha estat la creació del polígon industrial de "Els Bellots", de 28 hectàrees d'extensió, inaugurat oficialment a

en l'entorn més proper— quant a serveis a les empreses en camps com la investigació, la certificació de productes, la implantació de noves tecnologies, etc, àmbits aquests que queden coberts per l'existència de les Escoles d'Enginyeria Industrial i d'Òptica de Terrassa, el Laboratori d'Investigacions Tèxtils de la mateixa ciutat, el Laboratori General d'Assaigs de Catalunya, situat a escassos 16 km de la ciutat, en el campus de la Universitat Autònoma de Barcelona, el Centre

d'institucions i iniciatives tant locals com autonòmiques relacionades amb la investigació i les noves tecnologies que s'han materialitzat en els darrers dos anys. L'existència d'aquests serveis està començant a propiciar la implantació industrial d'alta qualitat, amb empreses

finals del passat mes de març pel President de la Generalitat, i les parcel·les del qual s'han venut ja en la seva totalitat, havent captat una inversió prevista en 3.781 milions de ptes, que donarà lloc a la creació de 350 nous llocs de treball. Aquest polígon industrial ha estat concebut con una zona privilegiada, amb accés directa a l'autopista Barcelona-Terrassa, i amb un conjunt de serveis avançats entre els quals destaca la xarxa de comunicació per fibra òptica, donat que es troba inclòs dins del projecte "Telecom-Vallès" que compta amb el suport de la Comunitat Europea i que convertirà el Vallès Occidental en la zona més àmplia d'Europa coberta per una xarxa de comunicacions per cable de fibra òptica.

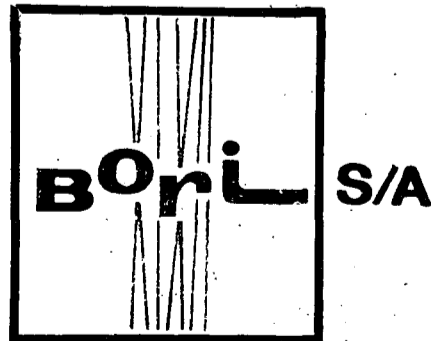
Finalment, un altre dels punts forts de Terrassa a nivell d'atractiu per a la implantació industrial, el constitueix el seu nivell d'equipament —propri o

de Tecnologia Aplicada del Vallès, situat a la Mancomunitat Sabadell-Terrassa, la Fundació Progrés i Tècnica, entitat promoguda per les Cambres de Comerç de Sabadell i Terrassa i de la qual tinc l'honor de ser President, i un llarg etcètera

pertanyents a sectors de tecnologia avançada, en els quals Terrassa i els Vallès Occidental aspiren a ser un nucli especialitzat.

RAMON TRENCHS i PUJAL
President de la Cambra Oficial de
Comerç i Indústria de Terrassa

CREACIONES

Alejandro Bell, 89 / Tel. 788 47 50
TERRASSA

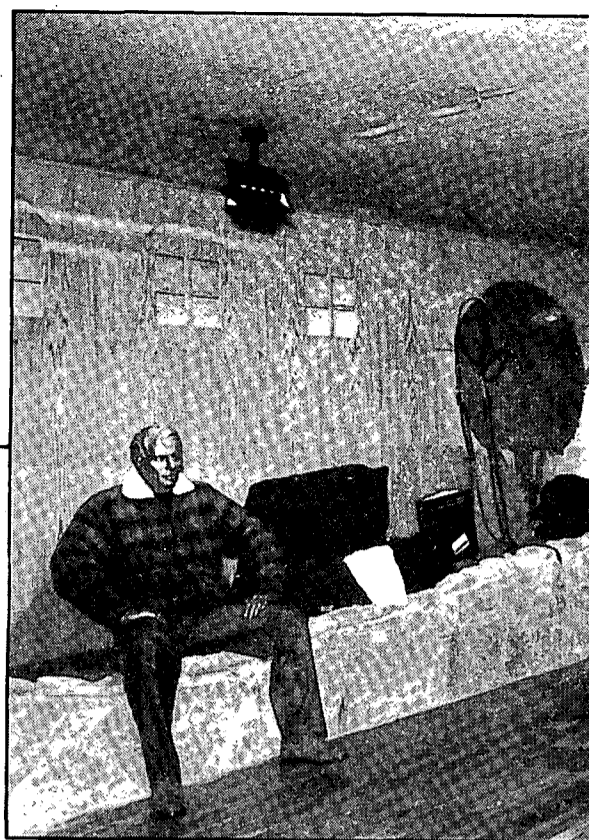

Entrevista amb el Sr. J. Alsina, Gerent de l'empresa "GENFIN'S"

Un ciutadà que vol el millor per a Terrassa

El senyor Jaume Alsina és un ciutadà que vol el millor per a Terrassa. L'actual president dels salons de moda Gaudí-Home és el gerent d'una de les firmes més prestigioses del sector tèxtil, l'empresa "Genfin's". Tot va començar quan alguns dels membres de l'empresa "Closa" de Terrassa —especialista en màquines de gènere de punt— van voler instal·lar-se pel seu compte. En Jaume Alsina, en Josep Comellas i en Joaquim Fusal sacrificant-se molt, però treballant amb ganes i amb una gran dosi d'imaginació, van fundar l'empresa "Genfin's" ara fa 25 anys.

—En els primers temps de Genfin's, com van marxar les coses?

—Genfin's va néixer l'any 63. Quan es comença una empresa, les lluites i els entrebancs hi són per tot arreu. Tirar endavant era difícil. Però, treballant els diumenges a la tarda i fins i tot el dia de Nadal, ho vam aconseguir.

Ara hi ha bastant de personal i hi ha hagut de tot. Hem tingut i tenim grans col·laboradors que senten l'empresa com a seva. Estrenyem llaços de confiança amb ells i necessitem de la seva opinió en

salt endavant.

—Com a president del saló "Gaudí-Home", què considera que ha suposat aquesta fira per a tota la indústria de la confecció?

—El saló Gaudí-Home va formar-se l'any 1983. Un grup de 16 persones que representàvem 36 empreses del tèxtil vàrem tenir la iniciativa de fer un saló de la confecció a Barcelona, en el qual es mostrés la moda per a l'home. Els altres salons que es realitzaven abans dins d'aquesta línia s'havien convertit en un cabaret sense

per guanyar la confiança de les firmes estrangeres que es mostraven bastant reticents al respecte. Així i tot, amb esforç, vam aconseguir que ens visitessin uns 200 representants estrangers en l'última edició del saló.

—El saló Gaudí-Home té algun projecte en marxa?

—Molts —somriu— sí, aquest estiu els dies 19, 20 i 21 d'agost s'exposarà a Alemanya. Preparem una mostra que superi els esforços fets fins ara. Es donarà una recepció de gala per a més de 500 perso-

—Sr. Broto: Catalunya Cristiana dedica un número especial per la Festa Major d'enguany a la nostra Ciutat. Han buscat un aspecte característic, i s'ha triat el ram tèxtil, i dintre d'ell la especialització del ram de la confecció. Generalitzant, com veu Terrassa amb aquesta tasca?

—Malgrat les crisis conjunturals que periòdicament afecten el tèxtil en general, actualment Terrassa es troba en un moment molt positiu.

Val a dir que els signes de tradició tèxtils han estat recuperats dins una nova dinàmica d'integració del disseny i la tècnica, i això fa que la nostra ciutat recuperi un protagonisme perdut i ja s'estigui convertint en un dels principals focus impulsors de moda al nostre país.

Iniciatives de tant d'èxit com el "Tèxtil Forum", que s'ha convertit en una de les manifestacions més importants dins el sector de la moda a Espanya; o bé les darreres accions iniciades en defensa i millora dels estudis d'Enginyeria Tèxtil a la nostra ciutat, són signes clars dels nous temps que s'obren a la nostra ciutat.

—La seva empresa, Broto Comerma, S.A. ja ha sobrepassat els límits de la nostra terra, ¿està content d'haver arribat aquí?, o encara falta aconseguir noves fites de futur?

—Si bé la nostra és una de les principals empreses dins el món de la moda femenina al nostre país, en aquests moments encara ens trobem als nostres inicis: el nostre objectiu és convertir-nos en un gran grup productor de moda, equiparable als grans grups empresarials europeus.

—La seva persona, Sr. Broto, té una altra vessant i són els "Salons del Gaudí Dona", sabem que n'és un gran impulsor, actualment si no estem mal informats n'és el President, ¿què ha representat pel nostre país poder fer i superar cada vegada més, els "Salons Gaudí"?

—Un saló és quelcom molt important per a un país que pretengui crear moda i exportar-la amb èxit. Un saló amb credibilitat és la millor plataforma per a poder oferir la nostra moda als compradors i professionals estrangers.

El nostre és un saló jove però estem treballant amb decisió per tal de que d'aquí a molt poc temps el "Saló Gaudí Dona" estigui situat entre els 5 principals salons europeus de moda femenina.

—Aquests Salons tenen i reben l'ajuda de les Administracions a fi que siguin unes "mos-

les decisions que prenem. Això els converteix en peces gairebé imprescindibles de la cadena. I nosaltres continuem esforçant-nos perquè l'empresa continuï endavant.

—Això deu donar més importància a aquests 25 anys.

—Certament, celebrem aquest fet amb molta il·lusió.

—Creu que han aconseguit el que es proposaven?

—Bé, n'estem contents, ens trobem dins de les 3 o 4 primeres empreses del sector. Hem assolit una facturació molt important. Jo, particularment, em sento bastant optimista. Però quan veig a on podem arribar —sobretot des que vam entrar al Mercat Comú— penso que hem de fer un gran

prestigi. Nosaltres preteníem un saló molt seriós. A poc a poc vam obtenir ajut del Govern Central i de la Generalitat.

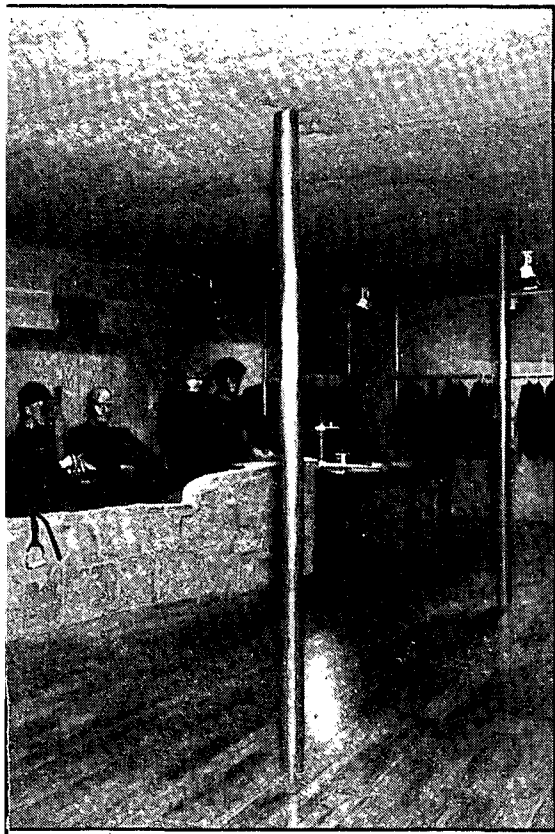
El saló ha anat creixent, la majoria de les empreses representades són de firmes grans o mitjanes, serioses i sòlides. Algunes que mereixerien d'entrar-hi encara no han pogut fer-ho, tanmateix cada any s'amplia el nombre de membres. Aquest saló es va fundar per donar una imatge de tot el que és el tèxtil, perquè es veiés que estàvem al nivell d'Europa. I es va aconseguir cap al IV o V saló. Malgrat la qualitat de la nostra producció, l'exportació és molt difícil ja que la nostra indústria tèxtil és desconeguda. Era important que s'exportés el Gaudí-Home a l'estranger,

la presidència de la qual s'ha ofert al Príncep d'Astúries i és bastant possible que l'accepti.

—Vostè és un home que li agrada molt l'esport. És membre del Club "Egara" conegut pel bon hoquei que s'hi practica. Pensa que Terrassa serà seu olímpica de la modalitat de hoquei sobre herba a les Olimpíades del 92?

—Terrassa ha de ser olímpica perquè el bressol del hoquei a Espanya és Terrassa. I ha hagut molts bons jugadors de hoquei que eren terrassencs. Si Terrassa és olímpica es faran coses importants. Jo, com a terrassenc penso lluitar-hi. Però aquesta proposta exigeix un compromís de tots.

Entrevista amb el Sr. A. Broto, gerent de l'empresa Broto Comerma, S.A. i President dels "Salons Gaudí Dona"

tres" d'altura internacional?

—És una llàstima (i a més un fet de conseqüències molt negatives) que el món de la moda al nostre país estigui tan envoltat d'interessos polítics i d'ansies de protagonismes personals.

El cert és que el nostre saló, considerat internacionalment com el millor saló de moda femenina a Espanya, no compta amb cap ajut ni col·laboració del Govern Central. El motiu no és altre que el nostre saló té lloc a Barcelona; si demà decidíssim traslladar-lo a Madrid, tindríem tants milions d'ajut com volguéssim.

—Vostè com a professional i amb els anys d'experiència que porta a sobre, quin consell donaria a les noves generacions que comencen en el ram de la confecció?

—Primerament que el disseny de moda és una professió seriosa que exigeix molt de la persona: dic això perquè desgraciadament hi ha molts joves que s'apunten sense consciència ni rigor a escoles de disseny, i la conseqüència és que no arriben a treballar mai.

En segon lloc insistir que el dissenyador és un tècnic, un professional més dins l'equip humà

de l'empresa: s'equivoquen els que pretenen anar de genis.

Finalment un consell: intentar agafar experiència al més aviat possible; en aquest sentit és molt positiu començar a contactar amb alguna empresa mentre s'és estudiant.

No voldríem acabar sense agrair-li com a terrassencs i en representació de Catalunya Cristiana la seva col·laboració amb aquest petit, però clarificador reportatge, i desitjar-li que les fites que té en projecte les vegi aviat convertides en realitats.

Visiteu

les esglésies

Romàniques

de Sant Pere

de Terrassa

CAIXA D'ESTALVIS DE TERRASSA
OBRA SOCIAL I CULTURAL

FESTA MAJOR 1988

ESBART TERRASSA

Direcció artística:

LLUÍS PUIG

Cobla:

PRINCIPAL DE LLOBREGAT

Direcció: **JOSEP RUSINYOL**

Diumenge, 3 de juliol de 1988, a 2/4 de 10 vespre

CENTRE CULTURAL DE LA CAIXA DE TERRASSA

Rambla d'Egara, 340 - Telèf. 7804377 - TERRASSA

El sector de la confecció a Terrassa

demarcació de la Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Terrassa, que abraça aproximadament la meitat de la comarca (*), ja hi ha censades 359 empreses de confecció, que ocupen entre 2.500 i 3.000 treballadors, la qual cosa suposa una mitjana entre 6,9 i 8,3 treballadors per empresa. A Terrassa ciutat hi ha el 74,65% d'aquestes empre-

ses, ocupant entre 2.000 i 2.200 treballadors. Observem, doncs, que el nombre d'empreses del sector i el nombre de persones que s'hi ocupen han tendit a augmentar, si bé el nombre mitjà de persones ocupades per empresa ha disminuït, cosa aquesta última que pot ser conseqüència de la millora de la productivitat deguda als

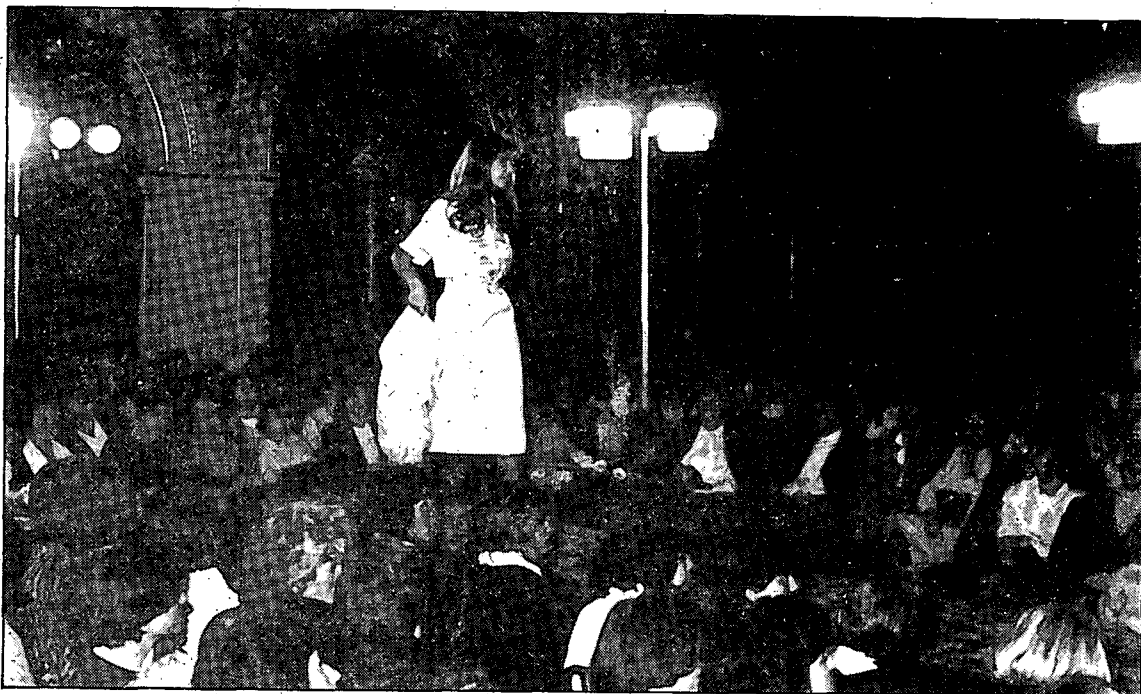
avenços tecnològics.

Les 359 empreses de confecció de la demarcació de la Cambra suposen el 9% de les empreses existents al sector industrial de la zona.

(Passa a la pàgina següent)

Tal com ja és de tots sabut, Terrassa ha estat sempre un important centre industrial tèxtil, si bé en les darreres èpoques, i degut a l'evolució dels mercats i de les tecnologies, la indústria terrassenca ha experimentat una notable diversificació, que ha portat al tèxtil a ocupar un segon lloc, darrera del sector metal·lúrgic, i seguit per sectors que van despuntant cada cop més, com el sector de paper i arts gràfiques, confecció, indústries de l'alimentació, químiques, etc.

L'any 1978 al Vallès Occidental hi havia censades 171 empreses de confecció que ocupaven 3.562 treballadors, cosa que ens dona una mitjana de 20,8 treballadors per empresa. Actualment, només a la

JIP tex, s.a.

**CREACIÓ DE
TEIXITS**

PARE LLAURADOR, 172
TEL. 788 21 49
APARTAT, 257
TERRASSA (BARCELONA)
ESPANYA

**Un bon
terrassenc us
recomana que
us feu
subscriptors de
CATALUNYA
CRISTIANA**

(Ve de la pàgina anterior)

Pel que fa a l'activitat exportadora, hem de reconèixer que és més aviat minsa, ja que el sector confecció només genera el 2,6% de les exportacions del sector tèxtil de l'àrea de Terrassa —el gruix de les exportacions tèxtils les realitza el sector de filats—, la qual cosa equival aproximadament al 0,4% de les exportacions totals de les empreses d'aquesta zona. Hem de dir però que aquestes empreses confeccionistes que desenvolupen activitat exportadora estan totes ubicades a Terrassa ciutat.

Els principals clients de les empreses confeccionistes de la demarcació són els països àrabs, destacant amb molt Aràbia Saudí. Pel que a la confecció de pell destaquen però com a països clients de l'àrea de Terrassa, Itàlia i Bèlgica. Aquesta panoràmica conjunta no priva naturalment, el que hi hagi empreses de confecció que estiguin treballant més intensament el mercat europeu, però no és la situació generalitzada.

Hem de tenir en compte en fer aquesta breu anàlisi el context en el qual es mouen aquestes empreses. Arran de la crisi econòmica internacional hi va haver una caiguda de la demanda, cosa que no va afavorir gens el comerç exterior. Per altra banda, en els darrers deu anys han anat adqui-

rint posicions els nous països industrialitzats, amb confecció de baixa qualitat i baix preu, que està cobrint un sector important dels mercats mundials. Donat que els baixos costos ja no poden ser un punt fort per a les empreses espanyoles, el nostre país ha de posicionar-se en els mercats internacionals competint amb moda, disseny i qualitat, cosa que han entès molt bé països com Itàlia i França.

Amb l'entrada d'Espanya a la CEE, les nostres empreses, més que mai han de lluitar tant pel mercat interior com pel mercat exterior, posant-se a l'altura dels productes que s'importen d'altres països comunitaris.

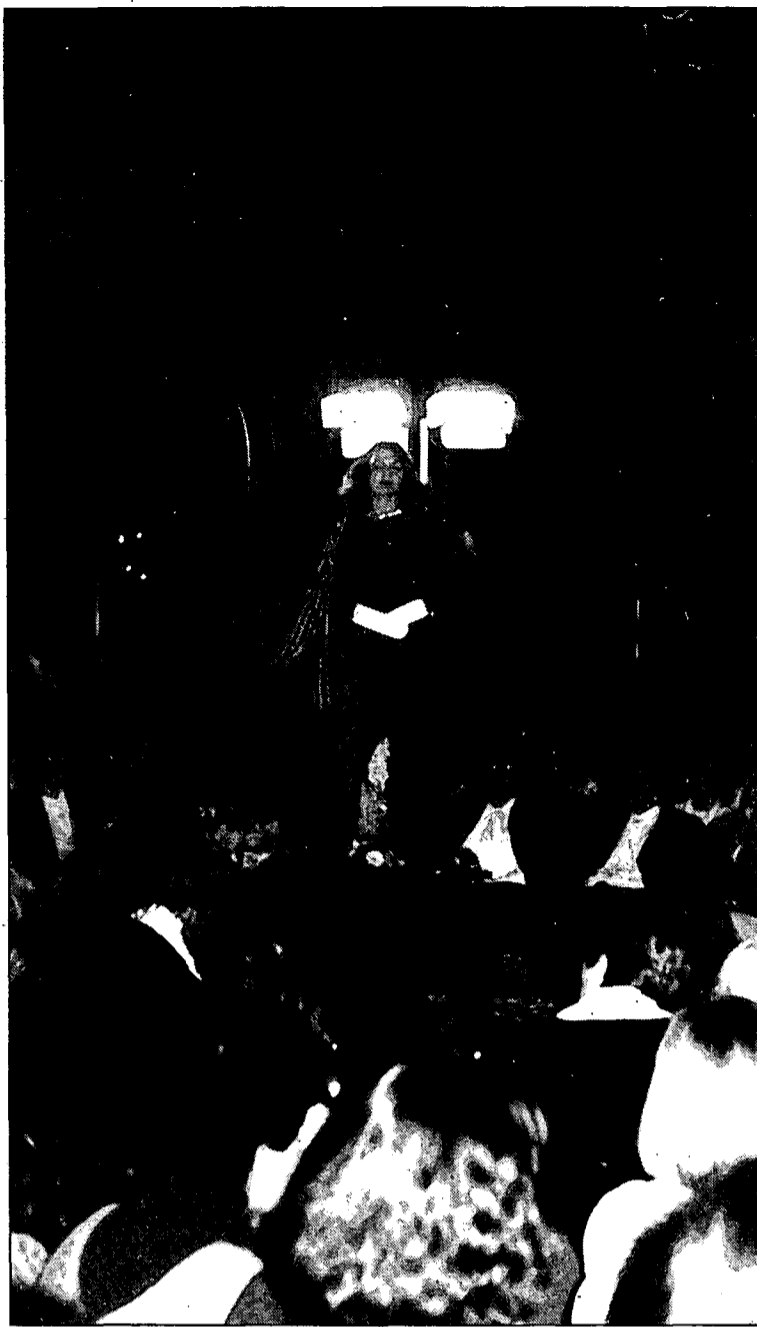
Fins fa ben pocs anys, les empreses de la zona no eren conscients d'aquesta necessitat. Una enquesta realitzada per encàrrec de la Cambra l'any 1982, va posar en relleu que aproximadament un 85% de les empreses del sector de la confecció no havia pres encara cap mena de mesura —ni tan sols a nivell d'informar-se— de cara a l'entrada d'Espanya a la CEE pel que fa a qüestions relatives a assegurar la seva pròpia competitivitat (maquinària, instal·lacions, especialització, diversificació, etc.). Això sense comptar amb les inversions en intangibles (disseny i moda), que s'han revelat com a uns dels factors-clau de competència.

De la importància de la qualitat, el disseny i la moda-

n'han pres actualment plena consciència tant les institucions públiques relacionades amb el món empresarial, com la majoria de les empreses del sector. L'existència d'iniciatives com el Pla de promoció del Disseny i Moda del Ministeri d'Indústria i Energia, que ja porta dos anys i mig de funcionament amb molts bons resultats pel que fa a l'interès que ha despertat entre les empreses, i ja a nivell més local l'encara recent posada en marxa del Centre de Tecnologia Aplicada del Vallès —situat a la Mancomunitat Sabadell-Terrassa—, especialitzat a donar serveis i formació a les empreses en matèria de disseny tèxtil, o el mateix èxit de la celebració ara fa un any del "Vallparadís Tèxtil Fòrum" que va reunir a Terrassa a dissenyadors i empresaris destacats en el món de la moda, en són una prova. En la mesura en què aquesta conscienciació de les empreses sigui creixent, podem aspirar a tenir en el futur un sector de la confecció fort i competitiu, fins i tot més enllà de les nostres fronteres.

Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Terrassa
Juny del 1988

(*) La demarcació de la Cambra de Comerç està formada pels municipis de Castellbisbal, Gallifa, Matadepera, Olesa de Montserrat, Rellinars, Rubí, Sant Cugat del Vallès, Sant Llorenç Savall, Terrassa, Ullastrell, Vacarisses i Viladecavalls.

BROTO
COMERMA SA

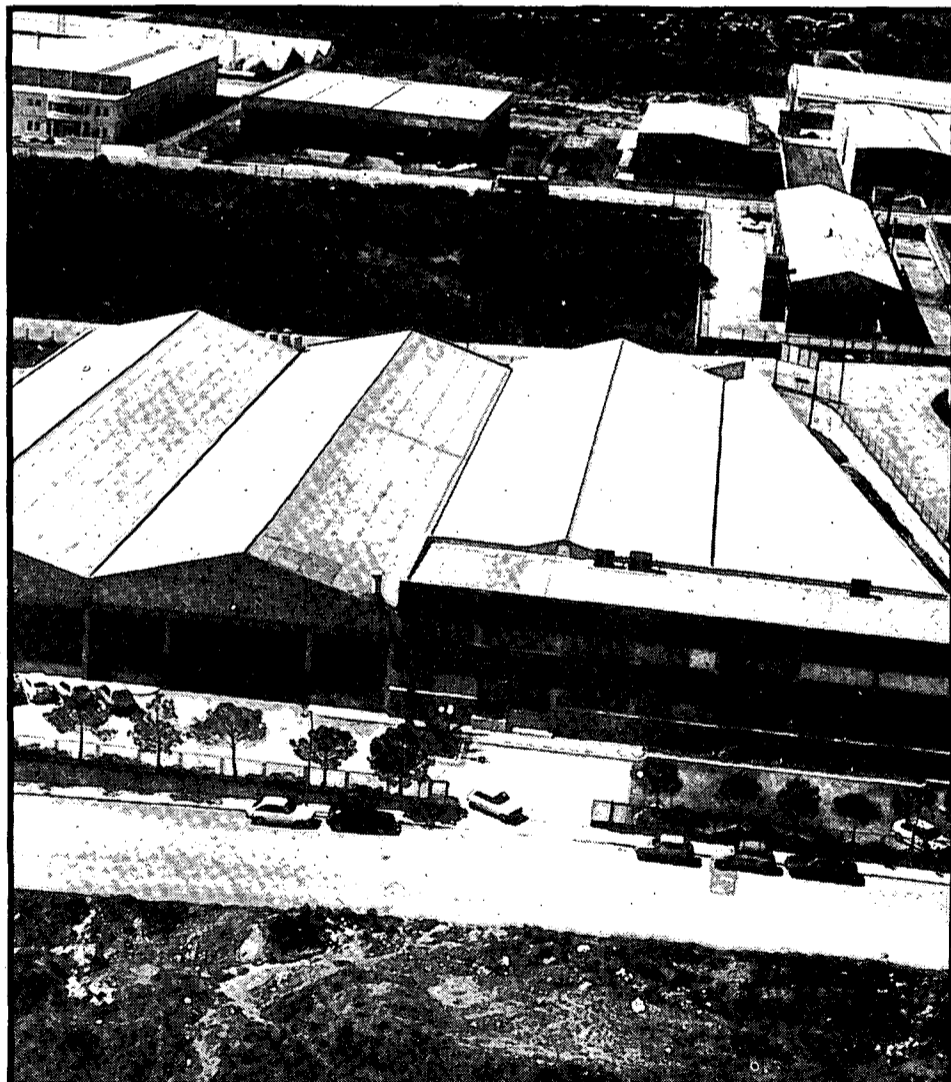
Christian Dior

VIA
design

PRET A PORTER & SPORTSWEAR

BROTO COMERMA, S.A.

Independència, 95 * Tel.: (93) 780 96 55
08225 TERRASSA - BARCELONA (Spain)

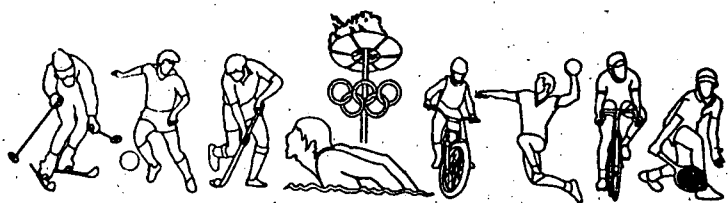

— G —
GENEFIN®

estudi-13

trofeus - plaques - medalles

Sant Quirze, 39-41
08221 TERRASSA
Espanya
Tel. 93 - 784 17 49
Tele Fax: 7836347

CONFECCIONES

Datzira, s.a.
lenceria de lujo

RAMON Y CAJAL, 21 - TELEFS. 785 92 50 - 785 92 66 - APDO. 363
08222 TERRASSA (España)

diseño & textura, s.a.

ditex

*Brunella
Donnelli*

Mezzanotte

Wonder

Diseño & Textura, S.A.
María Auxiliadora, 235
Tel.: 93 - 788 31 62 (6 líneas)
Télex: 56137 COCIT-E clave Ditex
08224 Terrassa (Barcelona)
España

Delegación Madrid
Gral. Díaz Porlier, 14, bajos
Tel.: 91 - 435 82 42
28001 Madrid

Delegación Bilbao
Juan de Ajuriaguerra, 19, bajos
Tel.: 94 - 423 95 04
48009 Bilbao

Delegación Barcelona
Ronda de San Pedro, 38, pral., 1.ª
Tel.: 93 - 317 73 69
08010 Barcelona

MODA EN LENCERIA